

**T.C.
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ**

**SOSYAL POLİTİKALARIN MEKÂNSAL
YANSIMALARI KONYA ÖRNEĞİ**

Yüksek Lisans Tezi

EBUBEKİR UYGUR

İSTANBUL, 2014

**T.C.
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ**

**FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
KENTSEL SİSTEMLER ULAŞTIRMA YÖNETİMİ**

**SOSYAL POLİTİKALARIN MEKÂNSAL
YANSIMALARI KONYA ÖRNEĞİ**

Yüksek Lisans Tezi

EBUBEKİR UYGUR

Tez Danışmanı: DOÇ. DR. PELİN PINAR ÖZDEN

İSTANBUL, 2014

T.C.
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ

İLGİLİ ENSTİTÜ ADI
YÜKSEK LİSANS PROGRAM ADI

Tezin Adı: Sosyal Politikaların Mekânsal Yansımaları Konya Örneği
Öğrencinin Adı Soyadı: Ebubekir Uygur
Tez Savunma Tarihi: 01.09.2014

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları yerine getirmiş olduğu Fen Bilimleri Enstitüsü tarafından onaylanmıştır.

Doç. Dr. Tunç Bozbura
Enstitü Müdürü
İmza

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları yerine getirmiş olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Mustafa ILICALI
Program Koordinatörü
İmza

Bu Tez tarafımızca okunmuş, nitelik ve içerik açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak yeterli görülmüş ve kabul edilmiştir.

_____ Jüri Üyeleri _____

_____ İmzalar _____

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Pelin Pınar ÖZDEN

_____

Üye
Prof. Dr. Mustafa ILICALI

_____

Üye
Doç. Dr. Nilgün CAMKESEN

_____

ÖZET

SOSYAL POLİTİKALARIN MEKÂNSAL YANSIMALARI KONYA ÖRNEĞİ

Ebubekir UYGUR

KENTSEL SİSTEMLER ULAŞTIRMA YÖNETİMİ

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Pelin Pınar ÖZDEN

Haziran 2014 , 105 Sayfa

Yerel yönetimler eğitim, sağlık, konut gibi temel sosyal politikaların mahalli düzeyde sağlanmasında ve kendi birimlerindeki vatandaşların refahının bizzat kendi faaliyetleri ile artırılmasında etkin bir kurum olarak görev almaktadırlar.

Yerel yönetimler geleneksel belediye faaliyetleri dışında, artan nüfus ve çeşitlenen ihtiyaçlarla beraber artık sosyal politika alanında ihtiyaç ve taleplere de cevap vermektedir.

Bu çalışmada yerel yönetimlerin sosyal politika hizmetlerinin sağlanmasındaki rol ve etkinliği gelişmiş ülke uygulamaları incelenmiştir. Konya Büyükşehir Belediyesi meclis çalışmalarında alınmış olan sosyal politikaların mekânsal yansımaları da incelenmiştir. Böylelikle etkinlik – demokratiklik eksenlerinin kent politikasını nasıl etkilediği de araştırılmıştır.

Sosyal politika fonksiyonlarının ele alındığı çalışmamızın birinci bölümünde, sosyal politika ve yerel yönetim kavramlarının teorik çerçevesi incelenmiştir.

Çalışmanın ikinci bölümünde ise sosyal politika ve mekân ilişkisine bakış incelenmiştir. Bu bölümde sosyal politikanın gelişmesinde ve uygulanmasında görev alan kurumlardan bahsedilmiş olup, çağdaş belediyecilik anlayışının ve gelişmiş ülkelerde bu anlayışa uygun uygulama örnekleri dile getirilmiştir.

Çalışmanın üçüncü bölümü ve son bölümünde Konya Büyükşehir Belediyesi'nin son 5 yılda sosyal belediyecilik alanında gerçekleştirdiği kurumsal uygulamalar ele alınıp meclis kararlarının mekândaki yansımaları incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Politika , Yerel Yönetimler , Çağdaş Belediyecilik

ABSTRACT

KONYA MODEL ON ENVIRONMENTAL REFLECTIONS OF SOCIAL POLICIES

Ebubekir UYGUR

URBAN SYSTEMS TRANSPORTATION MANAGEMENT

Thesis Supervisor: Assoc. prof. Dr. Pelin Pinar ÖZDEN

June 2014, 105 Pages

Local governments, provide social policies such as education, health and construction on local level and ensure raise level of welfare of their own citizens by their own activities.

As a result in increasing population and requirements being varied, local governments meet the demands on social policies, as well as municipal works

This work reflects role and efficiency of providing social policy services of local governments of developed countries. Also, practices of social policies of Konya Metropolitan Municipality Council decisions has been reviewed. Thus, how being efficient and democratic axis effected urban policy has been researched.

On the first part of our work which social policy functions examined, social policy and local government's concepts researched in theory.

On the second part of our work, relation between place and social policy view has been researched. Also in this part, institutions in charge to develop and implement social policies as well as modern municipal view and practices match this view, mentioned

On the third and the last part, practices and implementations of Konya Metropolitan Municipality on social policies and reflections of decisions of Municipal Council examined.

Keywords: Social Policy, Local Governments, Modern Municipal Work

İÇİNDEKİLER

TABLolar LİSTESİ	vii
ŞEKİLLER VE GRAFİKLER LİSTESİ.....	viii
KISALTMALAR	ix
GİRİŞ	1
2. SOSYAL POLİTİKA KAVRAMININ TANIMI.....	4
2.1 SOSYAL POLİTİKA	4
2.2 SOSYAL POLİTİKANIN AMAÇ VE ALANI	8
3. TÜRKİYE DE YEREL YÖNETİMLERİN SOSYAL POLİTİKA ALANINDAKİ ROLLERİNE BAKIŞ.....	10
3.1 YEREL YÖNETİMLERİN SOSYAL POLİTİKA ALANINDA Kİ GELİŞİMİ	13
3.1.1 Tek Parti Döneminde Türkiye’de Sosyal Politika Anlayışı	14
3.1.2 İkinci Dünya Savaşı Sonrası Türkiye’de Sosyal Politika Anlayışı Ve Menderes Dönemi.....	16
3.1.3 Planlı Dönemde Sosyal Politika	18
3.1.4 Türkiye’de Refah Devleti Anlayışının Değişimi Ve Özal Dönemi...20	
3.1.5 2000 Yıllarda Sosyal Politika	23
4. ÇAĞDAŞ BELEDİYECİLİK ANLAYIŞI VE SOSYAL POLİTİKA UYGULAMALARI	27
4.1 Çağdaş Belediyeciliğe Geçiş Süreci	27
4.2 Gelişmiş Çağdaş Belediyecilik Anlayışının Uygulanmasına İlişkin Örnekler	28
4.3 AB İlerleme Raporların da Türkiye’de Yerel Yönetimler.....	29
5. UYGULAMA ÖRNEKLERİYLE YEREL YÖNETİMLERİN SOSYAL POLİTİKALARI VE MEKÂNSAL YANSIMALARI.....	33
5.1 FRANSA’DA SOSYAL POLİTİKALARIN MEKÂNA YANSIMALARI	33
5.2 İNGİLTERE DE SOSYAL POLİTİKALARIN MEKANA YANSIMALARI	35
5.3 TÜRKİYE DEKİ SOSYAL POLİTİKALARIN MEKANA YANSIMALARI	37

6. KONYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ SOSYAL POLİTİKA UYGULAMALARI VE MEKÂNSAL YANSIMALAR	41
6.1 KONYA YA GENEL BAKIŞ	41
6.1.2 Konya Büyükşehir Belediyesi Meclisinin yönetim yapısı.....	44
6.2 SOSYAL POLİTİKALARIN KONYA’NIN MEKÂNSAL PLANLAMA SÜRECİNDEKİ YANSIMALARI	45
6.2.1 Konya Büyükşehir belediyesi ve sosyal politika uygulamaları Sosyal Yardımlar	45
6.2.1.1 Yoksullara Yönelik Uygulamalar	52
6.2.1.2 Engellilere Yönelik Uygulamalar	54
6.2.1.3 Kadın Ve Aileye Yönelik Uygulamalar.....	57
6.2.1.4 Çocuk Ve Gençlere Yönelik Uygulamalar.....	58
6.3 MECLİS KARARLARININ ANALİZİ BAĞLAMINDA SOSYAL POLİTİKA YAKLAŞIMI	63
6.3.1 Son 10 Yıllık Meclis Kararlarının Genel Analizi.....	82
6.3.2 Son 10 Yıllık Meclis Kararlarının Mekana Yansımalarının Genel Analizi	84
6.4 KONYA’DA SOSYAL PROGRAMLARIN MEKANA YANSIMASI SÜRECİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLER	88
6.5. KONYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ MECLİS KARARLARINDAKİ PROJELERİNİN AMACI, FAYDALARI VE BÜTÇELERİ“SANATLA ENGELSİZ HAYAT”	89
SONUÇ VE ÖNERİLER	98
MECLİS KARARLARI	103
KAYNAKÇA	108

TABLolar

Tablo 1: Nakdi Yardım Türleri.....	51
------------------------------------	----

ŞEKİLLER

Şekil 1. Konya il ve ilçe haritası.....	41
Şekil 2. Müracaat akış şeması	52
Şekil 3. 2004 Yılı Alınan Meclis Kararları.....	63
Şekil 4. 2004 Yılı Sosyal Politikalar ile İlgili Meclis Kararları	64
Şekil 5. 2005 Yılı Alınan Meclis Kararları.....	65
Şekil 6. 2005 Yılı sosyal Politikalar ile İlgili Meclis Kararları	66
Şekil 7. 2006 Yılı Meclis Kararları.....	67
Şekil 8. 2006 Yılı Sosyal Politikalar ile İlgili Meclis Kararları	67
Şekil 9. 2007 Yılı Meclis Kararları.....	69
Şekil 10. 2007 Yılı Sosyal Politikalar ile İlgili Meclis Kararları	69
Şekil 11. 2008 Yılı Meclis Kararları.....	71
Şekil 12. 2008 Yılı Sosyal Politikalar ile İlgili Meclis Kararları	71
Şekil 13. 2009 Yılı Meclis Kararları.....	72
Şekil 14. 2009 Yılı Sosyal Politikalar ile İlgili Meclis Kararları	73
Şekil 15. 2010 Yılı Meclis Kararları.....	74
Şekil 16. 2010 Yılı Sosyal Politikalar ile İlgili Meclis Kararları	75
Şekil 17. 2011 Yılı Meclis Kararları.....	76
Şekil 18. 2011 Yılı Sosyal Politikalar ile İlgili Meclis Kararları	77
Şekil 19. 2012 Yılı Meclis Kararları.....	78
Şekil 20. 2012 Yılı Sosyal Politikalar ile İlgili Meclis Kararları	79
Şekil 21. 2013 Yılı Meclis Kararları.....	80
Şekil 22. 2013 Yılı Sosyal Politikalar ile İlgili Meclis Kararları	81
Şekil 23. 10 Yıllık Meclis Kararlarının Genel Analizi.....	82
Şekil 24. 10 Yıllık Meclis Kararlarının Genel Analizi.....	83
Şekil 25. 10 Yıllık Meclis Kararlarının Sosyal Politika Analizi.....	84
Şekil 26. 10 Yıllık Meclis Kararlarının Sosyal Politika Analizi.....	84
Şekil 27. Rakamlarla 10 Yıllık Meclis Kararları.....	86
Şekil 28. K.B.Ş.B Meclis üyelerinin eğitim durumları.....	87

KISALTMALAR

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
AB	: Avrupa Birliği
IULA	: Birleşmiş Milletler Avrupa Konseyi Ve Uluslar Arası Yerel Yönetimler Birliği
DP	: Demokrat Parti
IMF	: Uluslar Arası Para Fonu
TOKİ	: Toplu Konut Yatırım İdaresi
DPT	: Devlet Planlama Teşkilatı
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
UNEDİC	: Ulusal Sanayi Ve Ticaret Meslek Birliği
KBŞB	: Konya Büyükşehir Belediyesi
SDBM	: Sosyal Doku Bilgi Merkezi
KADEM	: Konya Aile Destek Merkezi
KOMEK	: Konya Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları

1. GİRİŞ

Sosyal politika üretmek merkezi ve yerel yönetimlerin en temel faaliyet alanları arasındadır. Gelişmiş ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de yerel yönetimler giderek daha fazla sosyal politika üretmektedir. Ülkemizdeki belediyelerin 1990'lı yılların ortalarına kadar kaynak yetersizliği başta olmak üzere hızlı nüfus artışı, göç ve kentleşmeden dolayı artan kentsel hizmet talebi nedeniyle sosyal politikaları ihmal ettiklerini söylemek mümkündür.

Sosyal politika kavramı oldukça geniş bir kapsama sahip akademik bir disiplindir. Bu konuda çok sayıda akademik çalışma, geniş bir literatür mevcuttur. Sosyal politika gerek kavram gerek kapsam ve gerekse bu politikaların belirlenmesi ve uygulanmasında rol alan kurumlar bakımından sınırları kesin çizgilerle belirlenmemiş bir çalışma alanıdır.

Sosyal politikanın kapsamı ile sosyal politikaları sağlayan kurumlar bakımından da farklı değerlendirmelerin yapıldığı görülmektedir. Çoğu çalışmada sosyal politika, işçi sınıfı merkezli politika ve tedbirler bütünü olarak algılanıp başlangıcı endüstri devrimine dayandırılmakta, kapsamı ise işçi sınıfı ile sınırlandırılmaktadır. Sosyal politikaya endüstri devriminin ortaya çıkardığı sefalet ve yoksulluk ile ağır çalışma koşullarına karşı çalışanları korumak amacıyla başvurulmaya başlandığı ileri sürülmektedir.

Bir diğer husus da çalışmaların çoğunda sosyal politikanın sadece devlet tarafından hayata geçirilen politikalar olarak ele alınması ve değerlendirmelerin sosyal politika hizmetleri düzeyinde değil, toplam kamu harcamalarının mukayesesine dayalı olarak yapılmasıdır. Oysa devlet dışında sosyal politikanın sağlanmasına katılan yerel kurumlar ile bu kurumların oldukça önemli düzeye ulaşan katılım ve katkılarını ortaya koyan çok geniş bir literatür mevcuttur.

Sosyal politikanın sağlanmasına katılan kurumlardan biri de kamu yönetim aygıtının bir parçası olan yerel yönetimlerdir. Yerel yönetimler sosyal politikanın mekânsal yaklaşım biçimidir. Ayrıca başta sivil toplum kuruluşları, özel sektör, gönüllü kuruluşlar sosyal politikanın mekânsal yaklaşım biçimini oluşturmaktadır.

Sosyal politikada rol alan kurumların etkinlik düzeyi ve sosyal politikaların niteliği, ülkelerin tarihi, sosyo-ekonomik ve kültürel yapısı, yönetim biçimleri, devlet sistemleri ve iktisadi politikalar gibi faktörlere bağlı olarak değişiklik göstermektedir. Kısacası, gerek sosyal politika gerekse sosyal politikanın mekânsal yaklaşımında rol alan yerel yönetimler sürekli değişim ve karşılıklı etkileşim içerisinde dirler.

Bu çalışmanın amacı 5393 sayılı belediye kanunu ve ilgili mevzuatla belediyelere devredilen yerel düzeydeki sosyal politikaların mekânsal yaklaşımını inceleyerek günümüzdeki belediyelerin sosyal politika alanındaki rol ve etkinlik düzeyini ortaya koymaktır. Böylece belediyelere verilen görevler ele alınarak sosyal politika alanındaki düzenlemelere dikkat çekmek ve ülkemizdeki belediyelerin sağlık, sosyal yardım ve sosyal hizmetler ile eğitim ve konut gibi temel sosyal politikalar alanındaki geçmiş deneyimleri ortaya çıkarmaktır.

Ayrıca çalışmada Konya Büyükşehir Belediyesi'nin son 5 yıllık sosyal politikalarının mekânsal yaklaşımı nasıl etkilediği karşılaştırmalı olarak ele alınacaktır. Konya Büyükşehir Belediyesinin merkez ile halk arasında aracı ve en yakın yerel yönetim kurumu olup karşılaştırma yapılması önümüzdeki yıllarda sosyal politika alanındaki düzenlemelerde yada sosyal yardım, sosyal hizmetler ve eğitim ile konut gibi temel sosyal politikaların hayata geçirilmesinde göz önünde bulundurulması gereken bir çalışma olacaktır.

Yerel yönetimlerin sosyal politikaların sağlanmasındaki rol ve etkinliği, ulusal düzeyde devletin sosyal politikalara yaklaşımı ile biçimlenmektedir. Ulusal düzeyde sosyal devlet/refah devleti anlayışına sahip devletlerin ortaya çıktığı dönemde , yerel yönetimlerin mahalli düzeydeki sosyal politikaların sağlanmasındaki rolü genişlemekte, neo liberal politikalar ve son küresel kriz ise bu kurumları, sosyal politika fonksiyonlarında değişime zorlamaktadır. Küreselleşme ve yerelleşme olgusu ise yerel yönetimleri, ülkelerin yönetim sistemleri içinde önemi artan kuruluşlar olarak ön plana çıkarmaktadır.

Ülkelerin rekabetinin genel anlamda devam etmekte olduğu, fakat bölge, yöre ve kentlerin taşıdıkları farklı özellikler ve potansiyel nedeniyle esas yarışın buralara

kaydığı dūřuncesi artık yaygın kabul görmektedir. Bu nedenle, bölge, yöre ve kentlerin yalnızca ulus devlet çerçevesinde tanımlanması dönemi de geçiyor. Ayrıca bölge kavramı artık yalnızca fiziki sınırlarla betimlenmiyor. Aynı şekilde, bir kentin fiziki sınırları olmakla birlikte, yerleşimler artık çevreleriyle birlikte ele alınıyor ve ¼retilen politika ve projeler bir b¼t¼nsellik içinde d¼ř¼n¼l¼yor.

Bu çalışmada yerel yönetimlerin sosyal politika hizmetlerinin sağlanmasındaki rol ve etkinliği gelişmiş ¼lke uygulamaları incelenecektir. Konya B¼y¼křehir Belediyesi meclis çalışmalarında alınmış olan sosyal politikaların mekânsal yansımaları irdelenecektir. Böylelikle etkinlik – demokratiklik eksenlerinin kent politikasını nasıl etkilediği de araştırılacaktır.

Konya B¼y¼křehir Belediyesi'nin son 5 yıllık meclis kararları karşılaştırmalı olarak analiz edilip incelenecektir. Böylelikle yıllara göre analiz edilen sosyal politikanın seyrini de açığa ıkarımış olacaktır. Muhafazakar bir siyasi yapısı olan Konya'nın sosyal politikası ve sosyal yapısı da her ne kadar siyasi yapı ile paralellik gösterse de meclis kararlarının analiz edilip yıllara göre incelenmesi yenilikçi bir çok şeyi beraberinde getirecektir. Amaç sadece siyasi yapı ve sosyal politikayı incelemek olmayıp Konya'nın geleceğini şekillendirecek daha demokratik ve zg¼rl¼k¼ bir yapı nasıl olmalı bunun çıkarımları yapılacaktır.

Çalışmanın birinci bl¼m¼nde, sosyal politika ve yerel yönetim kavramlarının teorik çerçevesi incelenecektir. Bu bl¼m¼de kavramsal yaklaşımlar irdelenip açıklanacaktır.

Çalışmanın ikinci bl¼m¼nde sosyal politika ve mekân ilişkisine bakış incelenecektir. Bu bl¼m¼de sosyal politikanın gelişmesinde ve uygulanmasında görev alan kurumlardan bahsedilip, ağdaş belediyeçilik anlayışının ve gelişmiş ¼lkelerde bu anlayışa uygun uygulama örnekleri dile getirilecektir.

Çalışmanın son bl¼m¼nde Konya B¼y¼křehir Belediyesi'nin son 5 yılda sosyal belediyeçilik alanında gerçekleştirdiği kurumsal uygulamalar ele alınıp politikaların mekandaki yansımaları incelenecektir.

2. SOSYAL POLİTİKA KAVRAMININ TANIMI

2.1 SOSYAL POLİTİKA

Sosyal politikanın literatüre girişi ve sosyal politikanın bir bilim dalı olarak kabulü yakın geçmişte gerçekleşmiştir. Sosyal politika hem kavram hem de uygulama olarak endüstri devriminden sonra doğmuştur. Kavramı ilk olarak 19.yüzyılın ikinci yarısında Almanya’da Profesör Riehl tarafından kullanılmıştır. Ancak, kavramın yayılıp bilimsel bir nitelik kazanması ancak 1873’de Alman Sosyal Siyaset Derneği’nin kurulması sonrası mümkün olmuştur. Kavram ilk çıkışında devletin o devrin burjuva kesimi karşısında alması gereken önlemleri belirten dar ve politik bir kavram olarak benimsenmiştir.¹ Konunun bir bilim dalı haline gelişi ise, 1911 yılında Alman Otto V.Zwiedineck- Südenhorst’un yazdığı “Sosyal Politika” adlı eserle birlikte gerçekleşmiştir. Ülkemizde ise, kavramın 1916-1917 yıllarında Ziya Gökalp’in başında bulunduğu “Yeni Mecmua” da kullanıldığı görülmüştür. Ancak, kavramın Türk terminolojisine girişi ise 1933-1934 yılında gerçekleştirilen Üniversite Reformu ile ülkemize gelen Alman profesör Prof. Dr. Gerhard Kessler aracılığıyla olmuştur.²

Kavramı meydana getiren terimler bakıldığında, “politika” teriminin kökenindeki politik kelimesinin Yunanca polis kelimesinden gelmekte olduğu ve bu kelimenin devlet ve şehir anlamlarını içermektedir. Kavramın ikinci terimi “sosyal” kelimesi ise Latince kökenli olup, ortak, arkadaş, yoldaş manaları taşımaktadır. Birbirinden oldukça farklı anlamlara sahip olan Yunanca ve Latince iki kelimedenden oluşan bu birleşim, Almanya’da bir ilmi disipline ad olarak verilmiştir. Bu nedenle sosyal politika kavramı, literatürde “sosyal siyaset”, “sosyal ekonomi”, “toplumsal politika”, “çalışma ekonomisi”, “endüstri ilişkileri”, “refah politikası” vb. farklı adlarla ifade edilmektedir.

Nitekim, bazı yazarlar sosyal politikayı, hem kavram hem de içeriği konusunda, üzerinde uzlaşmaya varılamayan ve en çok tartışılan konulardan biri olarak tanımlamaktadırlar. Kavram, Kıta Avrupa’sında “sosyal politika”, Kuzey Amerika

---

¹ Tuna O. & Yalçıntaş N.,1988. Sosyal Siyaset. İstanbul: Filiz Kitapevi, s. 20-22.

² Tuna O. & Yalçıntaş N., a.g.e. ss.1-29

literatüründe ise daha çok” sosyal refah politikası ” olarak kullanılmaktadır. Yine, bazı bilim adamları her iki kavramın aynı anlama geldiğini belirtirken, bazıları, sosyal politikayı çok çeşitli politikaları içeren ve sosyal refah politikalarını da kapsayan bütüncül bir kavram olarak değerlendirmektedirler. Ayrıca, sosyal politikaları uygulayan devletlere kıta Avrupa’ında sosyal devlet, Kuzey Amerika’da ise refah devleti denilmektedir.³

Sosyal politika genel anlamıyla, bir ülkede çeşitli toplumsal sorunlara ilişkin olarak uygulanan politika ve önlemler bütünü olarak tanımlanmıştır. Ayrıca sosyal politika dar ve geniş anlamda tanımlanmaktadır.⁴ Dar anlamda sosyal politika endüstrileşmeyle birlikte başlamış olup, tüm ilgisini sadece iki sınıf ilişkilerini düzeltmeye yöneltmiştir. Bu sınıflar, endüstrileşmeden fazlasıyla yararlanan ve sermayeyi temsil eden “iş verenler” ile, her değişim ve gelişmede olduğu gibi, bu gelişme trendinden yeterince faydalanamayan ve emeğinden başka geliri bulunmayan ”işçi” sınıflarıdır.⁵

Bu dönemde sosyal politika daha ziyade hızlı sanayileşme ve kentleşme nedeniyle ortaya çıkan tehlike ve sefaletle karşı işçileri korumak amacıyla alınan tedbirler olarak değerlendiriliyordu. İşçi sınıfı içinde çeşitli sol ideolojilerin yerleşmeye başlaması gibi nedenler dar anlamda sosyal politika tedbirlerinin uygulanmasını sağlamıştır. İki sınıf arasındaki eşitsizliklerin ve dolayısıyla sefaletin arttığı ve çatışmaların şiddetlendiği kapitalist ekonomilerde, ekonomik şartların işçi sınıfı lehine değiştirilerek, çatışmanın barışçıl yollarla çözümlenmesi ve sosyal barışın temini dar anlamdaki sosyal politikanın esasını teşkil etmektedir.

Prof. G.Kessler ise sosyal politikayı, sosyal sınıfların hareketleri, tezatları ve mücadeleleri karşısında devleti ve hukuk düzenini korumaya ve devam ettirmeye yönelik bir siyaset olarak tarif etmiştir. Benzeri bir tarifte Prof. Yalçıntaş, dar manada sosyal siyaseti kapitalist ekonomi düzeninde iki sınıf arasındaki tezatları ve mücadeleleri hafifletmeye, mümkün olduğu takdirde bunları ortadan kaldırmaya,

---

³ Ersöz H.Y., 2011. Sosyal Politikada Yerelleşme. İstanbul: İTO. Ss.48

⁴ Koray M. & Topçuoğlu A.,1995. Sosyal Politika. Bursa: Ezgi Yayınları. ss.1

⁵ Güven S., 1995.Sosyal Politikanın Temelleri. Bursa: Ezgi Yayınları. ss.10

mevcut ve yürürlükteki düzeni devam ettirmeye ve sağlamlaştırmaya yönelmiş bir politika olarak nitelendirmektedir.

Dar Anlamda Sosyal Politikalar

Dar anlamda sosyal politika endüstrileşmeyle birlikte başlamış olup, tüm ilgisini sadece iki sınıf ilişkilerini düzeltmeye çalışmıştır. Bu sınıflar, endüstrileşmeden fazlasıyla faydalanan ve sermayeyi temsil eden işverenler ile her değişim ve gelişmede olduğu gibi, bu gelişme dede yeterince faydalanamayan ve emeğinden başka geliri bulunmayan işçi sınıfıdır.⁶

Bu dönemlerde sosyal politika daha ziyade hızlı sanayileşme ve kentleşme nedeniyle ortaya çıkan tehlike ve sefaletle karşı işçileri korumak amacıyla alınan tedbirler bütünü olarak değerlendiriliyordu. İşçi sınıfı içinde çeşitli sol ideolojilerin yerleşmeye başlaması gibi nedenler dar anlamda sosyal politika tedbirlerinin uygulanmasını sağlamıştır. İki sınıf arasındaki eşitsizliklerin ve dolayısıyla sefaletin arttığı ve çatışmaların şiddetlendiği kapitalist ekonomilerde, ekonomik şartların işçi sınıfı lehine değiştirilerek, çatışmanın barışçıl yollarla çözümlenmesi ve sosyal barışın temini dar anlamdaki sosyal politikanın esasını teşkil etmektedir.

Prof. G. Kessler ise sosyal politikayı, sosyal sınıfların hareketleri, tezatları ve mücadeleleri karşısında devleti ve hukuk düzenini korumaya ve devam ettirmeye yönelik bir siyaset olarak tarif etmiştir. Benzeri bir tarifte Prof. Yalçıntaş yapmıştır; “Dar manada sosyal siyaseti kapitalist ekonomi düzeninde iki sınıf arasındaki tezatları ve mücadeleleri hafifletmeye, mümkün olduğu takdirde bunları ortadan kaldırmaya, mevcut ve yürürlükteki düzeni devam ettirmeye ve sağlamlaştırmaya yönelmiş bir politika olarak nitelendirmektedir”.⁷

---

⁶ Ersöz H.Y., 2011. A.g.e ss.52

⁷ Ersöz H.Y., 2011. A.g.e. ss.50

Dar anlamda sosyal politika ;

- a. Kapitalist toplum yapısını ve iktisat düzenini esas almakta,
- b. Bu düzen içinde sadece iki sınıf (işçi sınıfı ve işveren-sermaye)ve bu sınıf arasındaki ilişkiler ile bu sınıf arasındaki çelişkilerden yola çıkmakta,
- c. Hızlı sanayileşmenin ortaya çıkardığı sosyal sorunları çözmeye ve özellikle işçi sınıfını bu sorunlardan korumaya çalışmakta,
- d. Mevcut düzeni koruma amacı taşımaktadır.

Sosyal politikaların yegane sorumlusu olarak ulusal ölçekte yasama, yürütme ve yargıya hakim olan devlettir. Devletin dışındaki diğer kamu-özel örgütlenmelerin hiçbirisi ekonomik ve sosyal koşulları işçi sınıfı lehine değiştirecek kapasite ve yetkiden yoksundur.

Ülkemizde sosyal politika bilimi ve bu alandaki yazılanların ise daha çok dar anlamda sosyal politika yaklaşımı çerçevesinde geliştiği görülmektedir. Sosyal politikanın kapsamı çalışma ilişkileri merkezli politikalarla sınırlı olarak değerlendirilmiş ve alandaki çalışmalar işçi sınıfının sorunların incelemenin ötesine çok fazla geçmemiştir. Hatta bir çok sosyal politika eseri iş hukuku ve toplu pazarlık hukuku alanları ağırlıklı olmaktadır. Bunda kuşkusuz, İkinci Dünya Savaşı sonrasında Hitler rejiminden kaçarak Türkiye'ye sığınan ve ülkemizde sosyal politika biliminin kurucusu olarak bilinen Prof. G. Kessler'in çalışmalarının etkisinin belirleyici olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, bu dönemde ülkenin ekonomik gelişme ve endüstrileşme düzeyinin bu alandaki yazının daha çok işçi sınıfı merkezli sosyal politika anlayışı çerçevesinde ortaya çıkmasına yol açtığı söylenebilir.⁸

Geniş Anlamda Sosyal Politika

Geniş anlamda sosyal politika, toplumsal yaşamda ortaya çıkan ve bu bilim dalının kapsamına giren tüm detaylı projelerle ilgilenir. Bu projelerin niteliği itibariyle, geniş anlamda sosyal politikanın alanını insanlık tarihinin ilk dönemlerine kadar götürmek mümkündür.

---

⁸ Ersöz H.Y., 2011. A.g.e. ss.51

“Geniş anlamda sosyal politika” , adı üstünde bütün sosyal alanlar ve bütün sosyal grupların sorunları ile ilgilenmekte olup çözümler üretmektedir. Bu anlamda sosyal politika, sosyal gelişme, sosyal adalet, sosyal denge ve sosyal bütünleşme hedeflerini içermektedir. Çalışma ilişkilerinden kaynaklanan sosyal politikalar daha yeni olmasına karşın, geniş anlamdaki sosyal politikalar insanlık tarihi kadar eskidir.

Bu bağlamda sosyal politika, ilk ve orta çağlardaki kölelik rejimi ile feodal sistem içindeki serflerin problemlerinden, köylü sınıfının veya esnaf ve küçük sanatkarların ve iş yerlerinin korunması ve geliştirilmesine kadar oldukça geniş sorunlar yelpazesıyla ilgilenmektedir. Daha açık bir ifadeyle geniş anlamda sosyal politikanın, işçi ve işveren sınıfı ve bu sınıf dışındaki tüm sosyal sınıfların problemleriyle ilgilendiği söylenmektedir.⁹

Diğer taraftan, özellikle İkinci Dünya Savaşından sonra gelişmiş batılı ülkelerde sosyal devlet ve refah devleti anlayışının benimsenmesiyle birlikte sosyal politikada işçi sınıfı merkezli politikalardan tüm topluma yönelik politikalara doğru bir değişim meydana gelmiştir. Çünkü, Keynesyen ekonomik politikalarla bu ülkelerde işçi sınıfının refah düzeyi oldukça yükseldiği gibi, ekonomik gelişme beraberinde çok çeşitli yeni problemleri de beraberinde getirmiştir. Örneğin, kadınların iş gücüne katılımının artması onların çocuklarının bakımını gerçekleştirecek kurumların oluşturulmasını gerekli kılmıştır. Diğer yandan, özellikle son yıllarda bu ülkelerde ki boşanma oranlarındaki artış ve aile bağlarının zayıflaması tek ebeveynli (anne-çocuk/çocuklar, baba-çocuk/çocuklar)aileler ve onların sorunları ile tek anneli veya ebeveynli belirsiz kimsesiz çocuklar sorununu sosyal politika gündeminin merkezine taşımıştır. Yine bu ülkelerde nüfus hızla yaşlanmakta ve yaşlı bakım ve hizmetleri en önemli sosyal politika konuları içinde yer almaktadır. 21. Yüzyılın ilk yıllarında ise büyük ölçüde işsizlikten ve istihdamla birlikte düşük ücretlerden kaynaklanan yoksulluk tüm dünyada çözüm aranan en büyük problem haline gelmiştir.

2.2 SOSYAL POLİTİKANIN AMAÇ VE ALANI

Sosyal politika önlemleri, endüstrileşmeyle birlikte toplumsal gelişme ve değişmeye paralel olarak genişlemiştir. 19.Yüzyıl boyunca devlet tarafından işçi sınıfı merkezli

---

⁹ Tuna & Yalçıntaş, a.g.e. ss.26-30.

önlemleri içeren politikalar uygulanmaya başlanmıştır. Çalışma koşullarının iyileştirilmesi, sosyal güvenlik, çalışma hayatındaki kadın ve çocukların korunması gibi konular sosyal politikalar alanının temel konuları haline gelmiştir.

Oysa bugün sosyal politika, geliri yeniden dağıtan bir mekanizma olarak oldukça farklı bir işlev görmektedir. Üzerinde ittifak edilen sosyal politika konuları ise, “gelirin muhafazası veya sosyal güvenlik, eğitim, sağlık, konut ve kişisel sosyal hizmetler” olarak sıralanmaktadır. Bu temel konulara ilaveten “cinsiyet ayrımcılığı ve çevre politikaları” konularının da bu bilim sistematığı içinde ele alındığı görülmektedir.¹⁰

Böylesi kapsamlı bir uygulama alanına sahip olan sosyal politika, özellikle İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra sosyal devlet veya refah devleti anlayışı ile birlikte gelişmiştir. Ayrıca, bu dönemde sosyal politika kavramı, gerek kavram ve gerekse uygulama olarak sosyal refahla özdeşleşmekte ve sosyal refahı etkileyen her konu ve sorun sosyal politikanın kapsamına girmektedir.

Sosyal politikanın hedef gruplarını ise kadınlar, gençler, yaşlılar, çocuklar ve engelliler oluşturmaktadır. Bu kesimler öncelikli olmakla birlikte sosyal politika toplumdaki tüm bireyler için sosyal güvenlik, eğitim ve sağlık hizmetlerinin geliştirmesi ve nitelikli konut ihtiyacının karşılanması konuları ile ilgilenmektedir. İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra Batılı gelişmiş ülkelerde yaşanan refah ve büyüme döneminde örgütlenme ve toplu pazarlık hak ve özgürlüğünün genişletilmesi başta olmak üzere çalışan sınıfların talepleri bütünüyle karşılanabilmiştir. Tüm riskleri ve çalışanları kapsayan sosyal güvenlik sistemi kurulurken, istihdam tam istihdama seviyesine yükselmiştir. Kuşkusuz bu dönemde sosyal politikalar kadınların işgücüne katılımını destekleyen, çalışma yaşamında cinsiyet eşitliğini sağlamaya çalışan politikalar haline dönüşmüştür.¹¹

Bu geniş çerçevede içinde kapitalist toplumlarda serbest piyasa mekanizmasının meydana getirdiği sosyal eşitsizliklerin giderilmesi, sosyal politikanın temel

---

¹⁰ Ersöz H.Y., 2011. A.g.e. ss.54

¹¹ Ersöz H.Y., 2011. A.g.e. ss.55-56

amacıdır. Üstelik, hem geniş ve hem de dar manadaki sosyal politika, toplumda ekonomik açıdan zayıf olanları korumak suretiyle, sosyal çatışmaların azaltılmasına ve dolayısıyla sosyal dengenin korunarak mevcut düzenin devamlılığına hizmet etmektedir.

3. TÜRKİYE DE YEREL YÖNETİMLERİN SOSYAL POLİTİKA ALANINDAKİ ROLLERİNE BAKIŞ

Yerel yönetimlerin sosyal politikanın sağlanmasına katılımı incelendiğinde, bu kurumların dönem dönem ve ülkeden ülkeye değişmekle birlikte önemli sosyal politika fonksiyonlarını yerine getirdiği görülmektedir.¹² Yerel yönetimler merkezi hükümetin uygulamış oldukları politikaları yerine getirirken bir takım problemlerle karşılaşmaktadırlar. Bu problemler gelişmiş ülkeler ile gelişmekte olan ülkelerde farklı şekillerde görülmektedirler.¹³

Yerel yönetimler kamusal hizmetlerin ve sosyal politikaların sağlanmasında merkezi hükümetin önemli bir partneridir. Merkezi hükümet daha çok ülke genelini ilgilendiren politikalarla ilgilenirken yerel yönetimlere sosyal politikaları ilgilendiren kısımlarını vermiştir. Çünkü yerel yönetimler daha çok sosyal politikaların spesifik konularıyla ilgilenirken çok geniş bir alanda faaliyet gösteren merkezi hükümetin ilgili konularda çalışma yürütmesi düşünülemez. Örneğin iş hayatını ilgilendiren her han gibi bir düzenlemede yerel yöneticilerin konu ile ilgili düzenleme yapması mümkün değildir. Bununla ilgili ayrıntılı düzenlemeyi merkezi hükümet yapmaktadır.

Ancak gelişmiş bazı ülkelerde müzakere, düzenleme gibi toplumu ilgilendiren bir takım olaylarda yerel yönetimler önemli bir aktör olmaktadır. Bu gücü sayesinde yerel yönetimler merkezi yönetimin önemli bir aktörü olmuştur. Bu gibi olayların yaşandığı ülkelerde toplumun reflekslerini en iyi bilen devlet kurumu yerel yönetimlerdir.

---

¹² Ersöz H.Y., 2011. A.g.e. ss.58

¹³ Ersöz H., 2003. Doğuşundan Günümüze Sosyal Politika Anlayışı ve Sosyal Politika Kurumlarının Değişen Rolü. İ.Ü. İktisat Fakültesi Mecmuası. 53. Cilt. Sayı 2. ss.130-142.

Bu yüzden yerel yönetimler sosyal politikaların uygulanması konusunda merkezi hükümete önemli kolaylıklar sağlamaktadır.

Merkezi yönetimlerin dar anlamda sosyal politika sınırlarını belirleyebilmeleri çok güçtür. İhtiyaçlara cevap verebilmek için çaba sarf eden metropoller özellikle merkezi hükümetin konularına girip çözüm önerileri getirebilecek konuma gelmiştir. Diğer kamu kurumları, stk'lar, gönüllü kuruluşların sosyal politikaların hayata geçirilmesi konusunda ön plana çıktığı görülmektedir.(TBB,MÜSİAD,TOBB VB.)

Tarih boyunca devlet sosyal politikaların uygulanmasında yerel yönetime ve bu alanda faaliyet gösteren kurumları dikkate alarak ülke genelinde sosyal politikaları uygulamıştır.¹⁴

---

¹⁴ TORTOP, N., İSBİR, G.E., AYKAÇ, B.,YAYMAN, H., ÖZER, M.A., 2007. Yönetim Bilimi. 7.Baskı. Ankara: Nobel Yayıncılık. ss. 416

Yerel Yönetimlerin Niteliği

Kasaba, köy veya şehirde ki insanların birlikte yaşadığı, birlikte hareket ettiği ve ortak ihtiyaçlarını gidermek için oluşturdukları organizasyona yerel yönetim denir. Oluşturulan bu organizasyon amaçlanan ihtiyaçları yerine getirebilmek için yerel yönetimleri halkın seçtiği ve yasalarla belirlenmiş kendi içinde özerk hareket edebilme kabiliyetine sahip tüzel kişilik olarak tanımlanabilir. Oluşturulan bu organizasyon da çalışma alanı ve iş paylaşımı yasama organları tarafından anayasamızda belirlenmiştir. Ayrıca yerel yönetimlerin özerk bir yapısı olduğu için kendi içinde planlama, stratejiler vb. programları kendisi hazırlamaktadır. Ancak ülke genelinde ki tüm yerel yönetimlerde bir bütünlük için merkezi hükümetin kısmen de olsa denetimindedir.

Yerel yönetim organları anayasada belirlenen yasalara aykırı hareket edemezler. Ayrıca yerel yönetimler üzerinde merkezi hükümetin tasarruf yapması da söz konusu olabilir. Böyle bir durumda yerel yönetim organları yapılan değişiklikleri uygulamakla zorunludur. Örneğin 6360 sayılı kanunda on üç il büyükşehir statüsü kazanırken yirmi altı ilçe de bu kanunla kurulmuştur.

Gelinen noktaya baktığımızda ;

- a) Demokrasimizin önemli bir mihenk taşıdır.
- b) Kendi içerisinde bağımsız bir organizasyondur.
- c) Demokrasiden bahsedeceğimiz halkın söz sahibi olduğu bir kuruluştur.
- d) Hizmetleri daha verimli ve ulaşılabilir olduğu için merkezî yönetime göre daha başarılıdır.

Tüm bu gelişmeleri ele aldığımızda yerel yönetimlerin kamusal alan ile ilişkisi gittikçe artmaktadır. Merkezi hükümet oluşturulan bu organizasyonun önemli bir kısmında söz sahibi olmakla birlikte devletin gerçekleştirmiş olduğu sosyal politikaları da yerel yönetimlerin uygulaması sorumluluk alanındadır.

Örneğin, 1961 anayasasında yerel yönetimlere verilen ayrıcalıklar ve sosyal politikadaki haklar 1982 anayasasında şartlara bağlanmış olup ve yahut sınırlandırılmıştır.

3.1 YEREL YÖNETİMLERİN SOSYAL POLİTİKA ALANINDA Kİ GELİŞİMİ

Ülkemizde 19. yüzyıla kadar sosyal alanda bireylerin refahlarını sağlamada devletin doğrudan etkinliği olmamakla birlikte, Osmanlı İmparatorluğu döneminde bireylerin sosyal ve mesleki risklere karşı geleceklerini güvence altına almaları aile, meslek kuruluşları ve vakıflar eliyle yürütülmeye çalışılmıştır. Temel üretim biçiminin tarım ve hayvancılığa dayalı bir yapıda olması nedeniyle de geleneksel geniş aile ve akrabalık ilişkilerinin varlığı zor durumlarda destek olma gibi toplumsal dayanışma kurumları sosyal refahı sağlamada etkili olmuşlardır.¹⁵

1876 tarihli Kanun-i Esasi'nin kabul edilmesinden sonra Osmanlı Devleti'nde eğitim olanaklarının yaygınlaştırılması için kasaba ve köylere ulaştırılması, vilayet merkezlerinde devlet hastanelerinin açılması gibi girişimlere önem verildiği söylenebilir. Bu ise bir sınıf bilinci yaratma veya hak talep edebilecek bir toplumsal gelişme yaratma anlamında olmasa da vatandaşlık ve hak kazanma bilincinin yerleştirilmesi açısından önemlidir.¹⁶

Ayrıca Osmanlı Devleti'nde özellikle II. Abdülhamit döneminde Dar-ül Aceze'nin 1895 yılında açılması, çeşitli derneklerin iktidardan bağımsız ancak saltanatın oluşturduğu yasal zemin üzerinde kurulması gibi sosyal politika uygulamalarına da rastlamak mümkündür.¹⁷ Diğer taraftan İslâm medeniyetine uygun olarak hayrat ve hayırseverlik anlayışı çerçevesinde bin yıldan beri sosyal hayatın değişik alanlarında önemli fonksiyonlar üstlenmiş olan vakıfların da sosyal alanda etkinliği oldukça fazladır.

Bu sebeple Cumhuriyet tarihine kadar sosyal politika uygulayıcısı olarak çok belirgin bir devlet tanımlaması yapılması mümkün gözükmemekle birlikte, sosyal politika örnekleri görmekteyiz.

---

¹⁵ GÜL, SALLAN, S., 2001. "Türkiye'de Yoksulluk ve Yoksulluğun Sosyolojik Değerlendirmesi", Yayınlanmamış Doçentlik Tezi, Ankara

¹⁶ KORAY, M.,2005 "Görölmek İstenmeyen Gerçek: Sosyal Refah Politikaları ve Demokrasi İlişkisi", Çalışma ve Toplum Dergisi. Sayı 2

¹⁷ SOSYAL, Politikalar Dergisi, Sayı:1, Güz 2006, İstanbul: Asal Bilgi Yönetimi

3.1.1 Tek Parti Döneminde Türkiye’de Sosyal Politika Anlayışı

Kurtuluş savaşından hemen sonra ülkenin içerisinde bulunduğu durum kendini göstermeye başlamış ve öncelikle istikrarlı bir ekonomik politikaya ihtiyaç vardır. Osmanlı ekonomik sisteminin artık yeni kurulan Türkiye rejiminde uygulanamayacağı anlaşılmıştır. Bunda en büyük sebep tarımda makineleşmeden yapılan geleneksel yöntemlerle tarım yapılmaya çalışılması ve sanayileşememek diyebiliriz. Diğer bir neden ise, Osmanlı yönetim anlayışında ticaret son zamanlarda çok fazla desteklenen bir kulvar değildi son yıllarını devamlı savaş halinde geçiren Osmanlı tarıma ve hayvancılığa önem vermiştir. Bu nedenle savaş sonrası Türkiye Cumhuriyeti, hem savaşın getirdiği ekonomik yıkıntı hem de Osmanlı’dan devraldığı yükümlülüklerle karşı karşıya kalmış ve kendisini bu zor tabloyu değiştirme mecburiyeti içerisinde bulmuştur.

Osmanlıdan devralınan Türkiye Cumhuriyeti devleti bahsedilen bütün olumsuzluklara karşın, Lozan Antlaşması ile kazanılan siyasal bağımsızlığı elden bırakmamak ve aynı zamanda ekonomik bağımsızlığın da kaçırılmaması için harekete geçmiştir. 17 Şubat 1923’te toplanan İzmir İktisat Kongresi’ni açılış konuşmasında şu cümleler açıklanıyordu: “Ulusal egemenlik iktisadi egemenlik ile pekiştirilmelidir”¹⁸. Bu sözlerle ekonomik bağımsızlığın önemine vurgu yapıлып, yeni Türkiye devleti için sözlerin ne kadar da önemli olduğu vurgulanıyor ve Atatürk önderliğindeki bu kongre ile Türkiye, liberal ekonomik düzeni benimseyip, özel teşebbüsü koruma ve geliştirmeyi planlamaktadır.

Kongresi'nden sonra yeni Türkiye Cumhuriyeti hükümeti, ilk yerel ticaret bankamız olan İş Bankası kurulmuş olup 1924’te faaliyete geçirilmesi sağlanmıştır. İş bankasının kurulmasından hemen sonra 1925 yılında Sanayi ve Maadin Bankasının kurulmasıyla sanayide ekonomiyi destekleyici kredi sağlanmıştır. Çiftçi kesiminin de isteğine uyularak devlet bütçesine yaklaşık yüzde 30 gelir sağlayan Aşar Vergisi yürürlükten kaldırılmıştır. Yine 1927 yılındaki “Teşvik-i Sanayi Kanunu” ile sanayi yatırımları özendirilmeye çalışılmıştır. 1929 ekonomik buhranı bütün dünyayı olduğu gibi Türkiye’yi de derinden etkilemiştir. 1923’ten beri amaçlanan ekonomide

---

¹⁸ A. İNAN,1972. Devletçilik İlkesi ve T.C. Birinci Sanayi Planı 1933, Ankara,

liberalizm anlayışı, yerini devletin kaçınılmaz müdahalesine bırakmıştır. Dünyanın ve Türkiye'nin karşı karşıya bulunduğu ekonomik durumu çok iyi değerlendiren Atatürk ve hükümet ülkenin içinde bulunduğu ekonomik koşullara uygun olan önlemleri 1930 yılından itibaren yürürlüğe koymuştur. Başka bir deyişle ekonomide devletin ağırlığı git gide artmış, devletçiliğin gereği olan ekonomik yasalar ve kurallar geçerli olmuştur. Devletçilik politikalarına geçilmesiyle birlikte iktisadi devlet teşekküllerinin kurulması, çalışma ilişkileri ve bir iş kitlesinin oluşmasında önemli bir etkisi olmuştur. Devletçilik, 1930'larda yalnızca dünya ekonomik etkinlikler değil aynı zamanda özel girişimcileri de desteklemeye yönelmiştir.¹⁹

Bununla birlikte çalışma hayatını düzenleme gereği neticesinde 1936'da İş Yasası yürürlüğe girmiş, bu yasanın farklı çıkarları bir arada tutma çabası içerisinde olduğunu ifade edebiliriz. Çünkü bu yasayla çalışma ilişkilerinde bir takım haklar tanımlanırken, işçi-işveren arasındaki grev ve lokavtı kesin olarak yasaklamıştır.

Bu nedenle bugünkü anlamda bir sosyal hak kavramından yola çıkarak tek partili dönemde sosyal politika üreten bir devlet anlayışından bahsedilememektedir. Ancak 1936 yılında Sağlık Ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nın kurulması sosyal hizmet alanında hizmetlerin sunumunda kurumsal bir yapı kazandırılması açısından önemlidir.

Yoksulluk ve sosyal hizmetler alanında mücadele konusunda tek parti döneminde kurumsallaşma bu şekilde gerçekleşirken, gönüllü kuruluşların da etkinliği yadsımaz. Özellikle 1868'de Osmanlı Mecruhini Askeriye İane Cemiyeti olarak kurulan Kızılay, 1877'de Osmanlı Hilal-i Ahmer Cemiyeti'ne, 1923'te Türkiye Hilal-i Ahmer Cemiyeti'ne 1935'te Türkiye Kızılay Cemiyeti 'ne ve son olarak 1947 yılında Türkiye Kızılay Derneği'ne dönüştürülmüştür. Görevleri savaş halleri ve asker ihtiyaçları şeklinde tanımlanırken, doğal afet ve yoksulluk konusunda da yardımları olmuştur.²⁰

---

¹⁹ E. KONGAR, 2003. 21.Yüzyılda Türkiye. İstanbul: Remzi Kitabevi. Ss.254

²⁰ BUĞRA, A. ve KEYDER, 2006. Ç. Sosyal Politika Yazıları. İstanbul: İletişim Yayınları. ss.184

3.1.2 İkinci Dünya Savaşı Sonrası Türkiye’de Sosyal Politika Anlayışı Ve Menderes Dönemi

İkinci dünya savaşından hemen sonra yapılan genel seçimlerde demokrat parti iktidara gelip tek parti devri kapanmıştır. Böylece Türkiye içeride ve dışarıda yeni bir gelişme evresine girmiştir.

Özellikle cumhuriyetin ilk yılları ile ikinci dünya savaşı arasında özel sektör belirli bir doygunluğa ulaşmıştır. Türkiye savaşa girmediği halde savaş sonrası Avrupa’nın revizyonunda rol alıp özellikle Marshall planı Turman doktrini gibi yardımlardan faydalanmıştır. Türkiye alınan yardımlar neticesinde tarımsal üretim konusunda ürün çeşidini artmıştır.

İkinci dünya savaşından sonra tek parti rejimini değiştirip iktidara gelen demokrat parti başkanı ve başbakan Adnan menderesin tarımsal alandaki destekleri ile tarımsal alanda büyük bir değişim yaşanmıştır. Amerika birleşik devletleri tarafından verilen Marshall yardımlarıyla birlikte insan gücüne dayalı tarımda makineleşmeye gidilmiştir. Böylelikle makineleşmeyle beraber işsizliği de beraberinde getirmiştir.

Bu sebeple tarımda makineleşme beraberinde tarımda çalışan ve işsiz kalan köylünün kentlere göç etmesinde etkili oldu. Bunun yanında tarım topraklarının dağılımındaki eşitsizlik, tarımsal gelirlerin düşük olması, toprakların çok parçalı olması, ekilebilir alanların sınırlara dayanması, itici öğeler olarak kentlere göçü ve kentleşmeyi arttırmıştır. Çekici öğeler; sanayideki ücretlerin tarımdaki ücretlere nazaran yüksek olması, kent yaşamının özendiriciliği, Osmanlı döneminde kentlerde yaşayanların ayrıcalıkları, eğitim, sağlık, ulaşım gibi hizmetlerin kırsal kesimlere oranla gelişmiş olması kent hayatını cazip kılmaktadır. Yine özellikle doğu ve güneydoğudaki terör ve şiddet, güvenlik gerekçesiyle bu bölgelerde yaşayan halkın göç etmesine yol açmıştır.²¹ Kentleşme olarak nitelenen bu olgunun beraberinde kentsel hizmetlerin özellikle de konut gereksinimlerinin karşılanamamasıyla birlikte gecekondulaşmanın baş göstermesi DP döneminin konut sorununu ortaya çıkartmıştır. Özellikle gecekondu kültürünün tarımsal üretimin azalmasıyla birlikte kente olan rağbet neticesinde ortaya çıkan bu soruna karşı, 1948 yılında 5218 sayılı İmar Kanunu ile

---

²¹ KELEŞ, R., 2008. Kentleşme Politikası. İstanbul: İmge Kitabevi. Ss.65-66

çözüm aranmaya çalışılmıştır. Evi ve yeri olmayan vatandaşların konut sahibi olabilmeleri için belediyelere arsa tahsisi yetki veren bu kanunla birlikte ruhsatsız yapılardaki artış 21.000 gecekonduların sayısına ulaşarak dönemin kent yöneticilerinin bu alanı kendi çıkarlarına kullanmaları sonucunu da doğurmuştur. Bu sorunları ortadan kaldırmak için 2290 sayılı Belediye yapı ve Yollar Kanunu çıkarılmıştır. Ancak bu süreç içerisinde 1955 yılında gecekonduların güzelleştirilmesi için Marshall yardımlarından pay ayrılmasının talep edilmesi gecekonduların yaşamının şehir hayatı için kabul edilen bir alan haline gelmesine zemin hazırlamıştır. Ayrıca 1966 yılında çıkarılan Gecekondular Yasası ile gecekonduların kalıcı olabilmesine hukuksal bir zemin hazırlanmıştır.²²

Bu dönem içerisinde liberal düşüncenin temsilcisi olarak iktidara gelen Demokratların bütçenin hazırlanışı ve bütçe oranının belirlenmesinde sosyal güvenlik, sağlık ve eğitim gibi konulara yapısal reformlar için gerekli bütçe ayrılmamıştır. Bunun yerine savunma harcamalarına daha büyük öncelik verilmiştir.²³

Ancak 1945 yılında Çalışma Bakanlığı'nın kurulması ve 1945 yılında İş Kazalarıyla Meslek Hastalıkları ve Analık Sigortası Hakkında Kanun'un yürürlüğe girmesiyle çalışma ilişkilerinin ve sosyal hak kavramlarına yönelik yasal ve kurumsal altyapının kurulması açısından önemli girişimlerdir. Bununla birlikte İşçi Sigortaları Kurumu'nun kurulması, 1949 yılında Emekli Sandığı'nın farklı devlet kurumlarında çalışan memurları tek çatı altında toplayacak şekilde düzenlemeler yapılması ve malullük sigortası uygulamalarına başlanması da anlamlı değişiklikler olarak ifade edebiliriz.²⁴

1959 yılında işsizlik sigortası konusunda yapılmaya çalışılan düzenlemeler sonucunda somut adımlar atılamamış ve ancak 2003 yılında uygulamaya konulabilmiştir. Ancak yine de temel politika olarak çalışanlar dışında kalanlar için sosyal yardımların hizmet biçiminde olanları devlet tarafından bakılma ilkesi

---

²² BUĞRA, A. ve KEYDER, a.g.e. ss.186

²³ BATYAL, Y., 2007. "Demokrat Parti Dönemi Ekonomi Politikaları (1950-1957)", Ankara: Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi. Sayı: 40. Ss.144

²⁴ GÜL, SALLAN, S., 2009. "Sosyal Devlet Ya Da Refah Devleti Nedir?", Toplumcu Belediyecilik, (der) İ. Kamalak ve H. Gül. İstanbul: Kalkedon Yayıncılık. Ss.96

kapsamında ele alınmıştır. Bu sebeple 1970'lerden itibaren çocuklara, gençlere, yaşlılara ve korunmaya muhtaçlara yönelik sosyal politikalar uygulamaya konulmuştur. Bu gruba yönelik çalışmalar ise "Sosyal Hizmetler Ve Çocuk Esirgeme Kurumu" tarafından yürütülmüştür. "Türkiye Yardım Sevenler Derneği" ve "Kızılay Derneği" nin kurulmasıyla da sosyal hizmetler alanında yoksulluğa ve muhtaçlara yönelik gönüllü kuruluşlar aracılığı ile de hizmet üretilmeye çalışıldığını söyleyebiliriz.

Bu süre zarfında gecekondulaşmayla birlikte, gecekondulu alanlarının ucuz iş gücü olarak algılanır olması ve dayanışma, yardımlaşma gibi toplumsal değerlerin tümüyle olmasa da yaşama koşullarının ağırlaşması neticesinde dayanışma ve yardımlaşmanın azalması kentsel yoksulluğun görünür hale gelmesinde etkilerinin olduğunu ifade edebiliriz.²⁵

3.1.3 Planlı Dönemde Sosyal Politika

Planlı dönem olarak adlandırılan dönem, 1961 Anayasası ile Türk sosyal politikası tarihinde oldukça önemli bir dönemi ifade etmektedir. Bu dönemde özellikle 1961 Anayasası'nda benimsenen "sosyal hukuk devleti" ve "sosyal adalet" düşüncelerinin etkisi ve planlı kalkınma dönemine geçiş sosyal politikanın gelişim sürecinde oldukça önemli bir etkiye sahiptir. Ancak bu döneme gelinceye kadar Cumhuriyet'ten bu yana izlenen endüstrileşme politikaları ve bu alanın yarattığı endüstri işçilerinin oluşumunun da önemli bir payı vardır.²⁶

Özellikle 1961 Anayasası'nın çizgisine bakıldığında; çalışma hakkı, grev ve toplu sözleşme hakkı, sendika hak ve özgürlüğü, anayasal güvence altına alınmıştır. Bu sebeple tanınan haklar neticesinde sendikalaşma oranında oldukça önemli bir artış gözlenmesinin yanında endüstri ilişkilerinin işveren tarafını bu sürece uymaya zorladığı gibi toplu ilişkiler biçimine dönüşmeye başlamıştır.²⁷

---

²⁵ BUĞRA, A. ve KEYDER, a.g.e. ss.191

²⁶ KORAY,M., 2005. Sosyal Politika. Ankara: İmge Kitabevi. Ss.111

²⁷ KORAY,M.,2005. a.g.e Ss.164

Ayrıca 1961 Anayasası'nın 127. maddesiyle ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın bir plan çerçevesinde gerçekleşeceği hükmünün yer almasıyla DPT kurulmuş ve Birinci Beş Yıllık Plan 1963 yılında uygulamaya konmuştur.²⁸

Bu dört plan dönemi hedeflerine bakıldığında; Yüzde yedi dolayında bir kalkınma hızının gerçekleşmesi, hızla artan iş gücüne iş olanaklarının sağlanması, dış ödeme dengesine ulaşılması ve bu hedeflerin adalet ilkesine uygun bir biçimde gerçekleşmesi olarak sıralanabilir.²⁹

Planlı dönem olarak adlandırılan bu dönemde yapılan kamu harcamalarına bakıldığında; Birinci Beş Yıllık Plan, kamu yatırımlarının, toplam yüzde 59,9'u oranında gerçekleşmesini öngörmüşken, ancak toplam harcamaların ancak yüzde 52.4'ü kamu yatırımı olarak gerçekleşmiştir. Buna karşılık İkinci Plan döneminde ise toplam yatırım planda öngörülen orandan yüzde 0.5 daha yüksek olarak gerçekleşmiş görülmektedir. Beşinci Plana kadar geçen süreç kamu kesimi, Türk ekonomisi içerisindeki yerini korumaktadır. Beşinci, Altıncı ve Yedinci Kalkınma planları özel kesim ağırlıklı olarak hazırlandığı gibi özel kesim yatırımlarının egemenliği bundan sonrası için de ekonominin temel niteliğini oluşturacaktır.³⁰

Yoksullukla mücadelede açısından bakıldığında bu dönemde, ülkemizde ilk kez 1976 yılında yürürlüğe giren 2022 sayılı yasa ile yoksul, yaşlı, malul ve sakatlara aylık ödenmeye başlanmış ve devlet hastanelerinde ücretsiz tedavi imkânları verilmiştir.³¹ Bu dönemde DİE' nün verilerine bakıldığında eğitim ve sağlık alanında sabit sermaye yatırımlarının düşüklüğü, önemli bir sorun olarak karşımıza çıkan fırsat eşitliği ve sosyal adalet açısından yetersiz bir eğitim ve sağlık alt yapısını yansıtmaktadır.

---

²⁸ KONGAR, E., 2003. 21.Yüzyılda Türkiye. İstanbul: Remzi Kitabevi. ss.360

²⁹ KONGAR, E, a.g.e. ss.361

³⁰ KONGAR, E, a.g.e. ss. 407-408

³¹ ÖNDER, H. ve F. ŞENSES, 2005. "Türkiye'de Yoksulluk ve Yoksulluk Düşüncesi", İktisat, Siyaset, Devlet Üzerine Yazılar (Prof. Dr. Kemalî Saybaşılı'ya Armağan), Burak Ülman ve İsmet Akça (eds.), Bağlam. İstanbul. Ss.199-221

3.1.4 Türkiye’de Refah Devleti Anlayışının Değişimi Ve Özal Dönemi

Türkiye’nin içinde bulunduğu ekonomik, sosyal ve siyasal karmaşasının, 1980 darbesiyle sonuçlanması, otoriter ve yetkeci bir yönetim anlayışından vazgeçilememesi sonucunu da beraberinde getirmiştir. Bu dönemde özellikle sosyal politikaların gelişmemesi devletten bağımsız bir toplumsal tabakanın oluşmasına izin verilmemesinden de kaynaklanmaktadır. 1982 Anayasası’nın temel hak ve hürriyetlerin sınırlı kullanımı üzerine yapılan bir anayasa olarak karşımıza çıkması, örgütlenmeyi ve grev yasağının bulunmasına yönelik uygulamaları, bu ifadenin doğruluğunu ispatlama açısından önemlidir. Türkiye açısından devletin sosyal niteliğinin yeterince gelişmemesinin temelinde Batı’da olduğu gibi tarihsel ve toplumsal olguların yaşanmamış olması da oldukça etkilidir.

Burada ülkemiz açısından devletin bir sosyal nitelik kazanamamasının en önemli nedeni, Avrupa’da olduğu gibi içsel bir dinamik olan işçi hareketlerinin ve bu hareketlerin siyasallaşması, örgütlü olarak hareket etme sendikalaşma ve toplumsal-siyasal güç oluşturabilme konusunda bir sınıf bilincinin yerleşmemiş olmasına bağlayabiliriz. Burada ülkelerin işçi hareketlerinin potansiyeli, siyasal bir toplumsallaşma oluşturma biçimlerine göre de refah anlayışı farklılıklar gösterebilmektedir.³²

Bu dönemde, ithal ikameci politikaların yarattığı tıkanıklıklar nedeniyle dışa açık büyüme ve serbestleşme dönemine girilmiştir. Ancak bu dönem sonrasında ekonomideki sorunlar da büyümüş, örneğin yüksek enflasyon, istikrarsız bir büyüme ve devletin yatırımcı rolünden geri çekildiği bir dönem yaşanmıştır. Bu döneme bakıldığında yine de belirli bir endüstrileşme ve ücretli oluşmuş durumda görünmektedir. Bu tarihte yatırımların endüstri alanındaki payına bakıldığında yüzde 64.5 oranına yükseldiğini ve özel sektörün endüstri yatırım alanlarında yüzde 36.4 pay aldığını ifade edebiliriz.³³ Ayrıca 24 Ocak kararlarıyla birlikte bu dönemde ekonomik açıdan IMF ve ABD yardımları neticesinde piyasa ekonomisi temelinde politikalar üretilmeye başlanmıştır. Türkiye’de bu açıdan yeni liberal politikaların

---

³² KORAY,M., a.g.e. Ss. 31

³³ TOBB,1990. Planlı Dönemde Rakamlarla Türkiye Ekonomisi. Ankara: TOBB

uygulayıcısı olarak karşımıza çıkan dönemin hükümetleri özellikle sosyal yardım ve hizmet alanlarında devletin küçültülmesi ve rekabet ilkesi doğrultusunda kamunun yeniden yapılanması, kamu hizmet alanlarının, özellikle sağlık, eğitim, sosyal yardım gibi hizmet ve üretim alanlarından devletin çekilmesi ve özelleştirmenin yaygınlaştırılmasını hedeflemişlerdir.³⁴

Bu süreç, sanayileşme ve kentleşmeye bağlı göç hareketlerinin kentlerde yoğunlaştırdığı nüfusun, iş edinme ve yaşam koşullarını iyileştirme olanaklarını daraltmış; işsizler, çalışamayacak durumda olan engelliler, yaşlılar, çocuklar ve kadınların yanı sıra, ücret düzeylerinin düşmesi ve toplumsal hizmetlerin ticarileşerek paralı hale getirilmesi ile çalışan kesimleri de yoksulluk sınırının altına çekmiştir. Buna zemin hazırlayan neden ise kırsal alanlarda tarımsal üretimin daha önceki dönemlere oranla daha düşük bir büyüme göstermesidir. 1963 ve 1979 yılları arasında tarım sektöründe yıllık ortalama büyüme oranına bakıldığında 3,4 iken, 1980 ve 90 yılları arasında bu oran 1,4'e düşmüştür.³⁵

Tarımsal büyümenin düşmesiyle birlikte tarımsal üretimde devlet desteğinin de el çekmesi daha önceki dönemde olduğu gibi göç sorununu ve yoğunlaşan kent nüfusunun barınma olanaklarının yetersizliğini ortaya koymuştur. Bu sebeple gecekondü yapımının engellenmesi için konut kooperatiflerini önemli bir çözüm olarak görülmesi, 1984 yılında Toplu Konut Yatırım İdaresi'nin kurulmasına neden olmuştur. Bunun sonucunda ülkenin en büyük konut finansman kurumunun oluşmasına rağmen, yoksulların konut edinmelerine olanak sağladığını söylemek bu dönemde güçtür.³⁶

Toplumsal açıdan kırdan kente göçle beraber, kırsal alanlarda gördüğümüz geniş aile yapısı yerini çekirdek aileye bırakmaya başlamıştır. Aile yapısında meydana gelen çözümler bireyselliğin ön plana çıktığı alanlar yaratmaya başlamış ve bu alanlara göç edenlerin toplumla bütünleşmesi sorunu yardım şekillerinin de değişimini beraberinde getirmiştir. Bu dönemde yoksullukla mücadelede, sosyal yardım

---

³⁴ ÖNGEN, T., 1995. "Kapitalizmin Yeniden Yapılandırılması" Marksizm ve Gelecek.İstanbul. Sayı 5. Ss.27

³⁵ <http://web.worldbank.org>, 25.02.2010. sf.27

³⁶ KELEŞ, R., 2006. Yerinden Yönetim ve Siyaset. İstanbul. Cem Yayınevi. Genişletilmiş 5. Baskı.

konusunda iş gücü politikalarının yaygınlaştırılması gibi köktenci ve somut adımlardan daha çok sosyal yardım programlarının geliştirilmeye çalışıldığı bir politika uygulanmaya çalışılmıştır. Bu gelişmeler doğrultusunda yoksullukla mücadelede geniş kapsamlı olarak niteleyebileceğimiz 1986 yılında Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Destekleme Fonu oluşturulmuştur. Bu fonun temel amacı, sosyal güvenlik şemsiyesi altında olmayan yoksul, kimsesiz, muhtaç ve düşkün vatandaşlara karşı devlet sosyal sorumluluğunu yerine getirmesine imkân sağlayacak bir kurumsal yapı oluşturmaktır.³⁷ Fak- Fun-Fon olarak bilinen Fakir Fukara Fonu, bütçe dışı ve denetimi olmayan tüm fon gelirlerini bir fonda toplamış ve harcamaları meclis ve tüm bürokratik denetimlerin dışında bırakılmıştır. Bu nedenle özellikle seçim dönemlerinde Fon gelirlerinde önemli oranda artışlar gerçekleşirken, yoksullukla mücadele konusunda sosyal yardımlar için harcanan pay fon gelirlerinin yarısını oluşturmuştur. Bu fonun gelirleri bu dönemde daha çok ihracatı teşvik ve daha başka farklı amaçlar için kullanılmıştır.³⁸ Böylece fon, uygulamada her dönemde olduğu gibi bu dönemde de daha çok siyasi rant elde etmek için kullanılmıştır.

Özal hükümetlerinden sonra karşımıza çıkan DYP-SHP koalisyonu döneminde ise 1992 yılında “Ödeme Gücü Olmayan Vatandaşların Tedavi Giderlerinin Yeşil Kart Verilerek Devlet Tarafından Karşılanması Hakkında Kanun” kabul edilerek yürürlüğe girmiştir. Bu kanun kapsamı ise hiçbir sosyal güvenlik kurumuna tabi olmayan ve ödeme gücü yetersiz olan düşük gelirli Türk vatandaşlarının sağlık ihtiyaçlarını karşılama amacı taşımaktadır. Yeşil Kart, yatarak tedavi masraflarını karşılamakla birlikte ilaç dâhil ayakta tedavi masraflarını da karşılamaktadır. Bu masrafların finansmanı ise SYDTF tarafından karşılanmaktadır.

Ayrıca bu süre içerisinde karşımıza sağlık alanında yer alan düzenlemelerle, hastanelerin ticari işletmeler gibi yönetilmesi esası ve doktorlara hastane karlarından

---

³⁷ ÖNDER, H. ve F. ŞENSES, 2005. “Türkiye’de Yoksulluk ve Yoksulluk Düşüncesi”, İktisat, Siyaset, Devlet Üzerine Yazılar (Prof. Dr. Kemali Saybaşılı’ya Armağan), Burak Ülman ve İsmet Akça (eds.).İstanbul: Bağlam. Ss.199-221

³⁸ GÜL, H. ve S. SALLAN GÜL, MEMİŞOĞLU, D., 2007. “Türkiye’de Yoksullukla Mücadele Politikaları, Kentsel Yoksulluk ve Yerel Yönetişim”, Yerel Yönetimler Üzerine Güncel Yazılar II. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım. ss.86

pay verilmesini sağlayan döner sermaye uygulamasının benimsenmesiyle, sağlık alanında özelleştirmeye yönelik politikalara geçilmiştir.

3.1.5 2000 Yıllarda Sosyal Politika

Piyasa ekonomisinin ülkemizde yaşattığı 2001 krizi sadece ekonomi alanında bir takım değişikliklere neden olmamış aynı zamanda siyasal alanda da ortaya konan politikalar açısından önemli değişikliklere neden olmuştur.

2001 krizi ödemeler bilânçosunda meydana gelen açıkların giderek artması, bu artışın ise tüketici kredilerinde meydana gelen düşüşler ve özellikle döviz kuru artışının enflasyondaki artışa kıyasla düşük kalmasından ötürü ithal mal talebindeki artışlar neticesinde gerçekleştiği ifade edilmektedir. Bu kriz hükümetin ekonomik reformları yapmada geç kaldığı ve bunun sonucunda piyasalar üzerinde meydana gelen olumsuz etkilerin bir sonucu olarak karşımıza çıktığını ileri sürenler de yer almaktadır.³⁹ Ancak bunun tek sebebinin sadece ülkemizin ekonomik liberalizasyonun uluslararası ekonomi ve küresel rekabette yerini alma konusunda karşılaştığı güçlükler olmadığını, bunun aynı zamanda insanların geçimlerinin gözle görünür bir şekilde nasıl piyasaya bağımlı hale geldiğinin bir göstergesi olduğunu savunanlar da yer almaktadır.

Ülkenin içinde bulunduğu ekonomik krizden sonra yapılan genel seçimlerde istikrarlı bir yönetimin bu kriz sonrasında daha etkili çözümler üreteceği düşüncesi, tek parti iktidarı olarak yönetim sürecinde yer alan Ak Parti hükümetleri dönemlerinin başlamasına zemin hazırlamıştır.

IMF ve AB özellikle kriz sonrası ülkenin büyük çoğunluğunu ilgilendiren sosyal güvenlik, kamu yönetimi reformu, sağlık alanına yönelik uygulamalar gibi bir çok alanda reform girişimlerinin gerçekleştirilmesi üzerinde durmuştur. Bunlar arasında özellikle sosyal güvenlik reformu ve yoksullukla mücadele konusunda ‘sosyal içerme’ kavramının bu dönemde sosyal politika alanında tartışılır olduğunu söyleyebiliriz.

---

³⁹ EROĞLU, Ö., 2002. Türkiye Ekonomisi. Isparta: Bilim Kitabevi. ss.206

Sosyal içerme kavram olarak, çocuk ve yetişkinlerin toplum içerisinde değerli, katılımcı ve saygın üye olmalarını temin etme aracına yönelik bir araç olarak tanımlanır. Bunun yanında insanların yaşlılık, hastalık, özürlülük, işsizlik ve işteki kazancın geçinmeye yetmemesi durumunda, bu durumu değiştirmek üzere yapılacak müdahalelerle ilgili bir kavram olarak yani ‘sosyal dışlanma’ olarak da karşımıza çıkmaktadır.⁴⁰

AB’ye uyum sürecinde karşımıza çıkan bu kavram, AB’nin yoksullukla mücadele politikalarının temel çıkış noktası arasında yer almaktadır. Bu kapsamda ülkemizde AB’ye üyelik sürecini kolaylaştırmak için 2004 yılında bir Ortak İçerme Belgesi (JIM) hazırlanmıştır. Bu Ortak İçerme Belgesi aday ülkelerin yoksulluk ve sosyal dışlanma ile mücadelede karşı karşıya kaldıkları problemleri tespit etmekte, var olan politikaların güçlü ve zayıf noktalarını analiz etmekte ve politik öncelikleri belirlemektedir.⁴¹

Ak Parti hükümeti ve Avrupa Komisyonu bu kapsamda hazırladıkları raporda politikalar şu şekilde belirlenmiştir:

- a. İşgücü ve piyasasının dışında kalan, kaliteli istihdama erişemeyen kişi ve grupları kapsayan aktif işgücü politikalarının uygulanması ve bunların mesleki eğitim yoluyla geliştirilmesi;
- b. Eğitime ve mesleki eğitime erişemeyen kişi grupların eşit koşullarda eğitim ve mesleki eğitime katılımlarının sağlanması, eğitime ve okul öncesi eğitime erişimde güçlük çeken yoksul ailelerin çocuklarına özel önem verilmesi, okul terk oranlarının cinsiyet eşitliği temelinde azaltılması;
- c. Sağlık hizmetlerinde bölgesel farklılıkların azaltılması;
- d. Sosyal yardımların bütüncül bir yaklaşımla uygulanması ve bu alandaki dağınık ve plansız yapının yeniden düzenlenmesi.

---

⁴⁰ COŞKUN, S. & TİRELİ, M., 2008. Avrupa Birliğinde Yoksullukla Mücadele Stratejileri Ve Türkiye. Ankara: Nobel Yayıncılık. ss. 40-46

⁴¹ COŞKUN, S. ve TİRELİ, M., 2007. “AB Yoksullukla Mücadele Stratejisi ve Türkiye” Bilgi Çağında Türk Kamu Yönetiminin Yeniden Yapılandırılması-II, (editör) A.Nohutçu, A.Balcı. İstanbul: Beta Yayınları. Ss.301

Bu sayılan tespitler neticesinde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu doğrultusunda 2006-2008 yılını kapsayan Orta Vadeli Program belirlenerek, sosyal dışlanmanın ortadan kaldırılması için kadın, yaşlı, özürlü, işsiz kesime istihdam alanları yaratılarak ya da topluma katılımlarının sağlanması yer almaktadır. Bunun yanında sosyal yardım ve hizmetlerin daha etkin şekilde sunulması için bu alanda hizmet veren kurumlar, yerel yönetimle ve sivil toplum kuruluşları arasında işbirliğinin sağlanması da yapılması gerekenler arasında sıralanmaktadır.⁴²

Bu dönemde sosyal politika özellikle yoksullukla mücadele konusunda gönüllülük ve hayırseverlik esasına dayanan bir sosyal yardım anlayışı, sivil toplum ve yerel yönetimlerin ön plana çıktığı bir sosyal hizmet anlayışı ve ayrıca yoksul girişimciliği artırmaya yönelik olarak uygulanan mikrokredi uygulamaları olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ak Parti hükümetinin sosyal politika anlamında zorunlu eğitim sürecinde parasız ders kitaplarının dağıtılması politikası, sadece yardıma muhtaç vatandaşları içine almaması, eğitim hizmetinden yararlanan bütün vatandaşların bu hizmetten yararlanabilmesi, devletin sorumluluk üstlenmesi açısından önemlidir.⁴³ Bir diğer uygulama ise, toplumu oluşturan tüm fertleri hayatları boyunca ilgilendiren ve sosyal politikaların en kapsamlı aracını oluşturan sosyal güvenlik reformu yer almaktadır. Bu reform sürecinde uzlaşılan temel nokta, sosyal güvenlik sisteminin artık sosyal yapının ihtiyaçlarına cevap veremeyecek kadar hantallaştığı ve reformun gerekliliğidir. Bu kapsamda 5502 sayılı “Sosyal Güvenlik Kurum Kanunu” ve 5510 sayılı “Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu” kabul edilmiştir.

5510 sayılı kanunu dört ana değişiklik getirmektedir. Bunlardan ilki, sağlık dışındaki kısa vadeli sigorta kollarının yer aldığı tek bir emeklilik sigorta rejiminin kurulmasıdır. İkincisi, nüfusun tümüne hakkaniyete uygun eşit, koruyucu ve tedavi edici, kaliteli sağlık hizmetinin sunumunun finansmanına yönelik genel sağlık sigortasının oluşturulmasıdır. Üçüncüsü, halen dağınık halde yürütülen sosyal yardım

---

⁴² COŞKUN, S. & TİRELİ, M., a.g.e. ss.304

⁴³ BUĞRA, A., 2008. Kapitalizm, Yoksulluk ve Türkiye’de Sosyal Politika. İstanbul: İletişim Yayınları. Ss.234

ve hizmetleri toplu hale getirmek ve dördüncü olarak da bu hizmetlerin sunulması için kurumsal yapının oluşturulması yer almaktadır.

Bu reforma karşı bilgi çağının yeni ve esnek çalışma modellerinin getirdiği sorunlara çözüm getirmediği ve bunun da kayıt dışını artırma riski yarattığı; orta yaş üstündekilerin istihdam sorununa çözüm üretmediği eleştirileri yer almaktadır.

4. ÇAĞDAŞ BELEDİYECİLİK ANLAYIŞI VE SOSYAL POLİTİKA UYGULAMALARI

4.1 Çağdaş Belediyeciliğe Geçiş Süreci

Yerel yönetimler alanındaki dönüşüm sürecinde devletin ekonomik ve sosyal hayattaki varlığı ortadadır. Gelişmiş ülkelerde devletin refah devleti niteliğine sahip olduğu 1945-1975 döneminde yerel yönetimler, kentlerin özellikle sosyal kalkınmasında önemli rol oynarken, 1980'li yıllardan itibaren, bu kurumların rol ve fonksiyonlarında büyük bir daralma meydana gelmiştir. Merkezi yönetim düzeyinde ortaya çıkan ve serbest piyasa koşullarının kamu yönetimi alanında da hakim olmasını ve özel sektörün alanını genişletmeyi hedefleyen neo-liberal ilkeler yerel yönetimlerin yönetim, fonksiyon ve hizmet sunma anlayışında önemli değişikliklere yol açmıştır.⁴⁴

Neo-liberal ilkelerin benimsenme düzeyine bağlı olarak ortaya çıkan gelişmeler ülkeden ülkeye farklılıklar göstermekle birlikte, tüm dünyadaki yerel yönetimlerin benzersen yapı ve işlevlere sahip olmaya başladıkları gözlemlenmektedir.⁴⁵

İkinci Dünya Savaşı sonrasında OECD ülkelerinde yerel yönetimlerin gelişimi, birbirini izleyen süreçler biçiminde ortaya çıkmıştır. “Sivil kendi kendine düzenleme ve kendi kendine yardım stratejisi ile başlayan bu süreç, yerel yönetimlerin yeniden yapılandırılması stratejisi ile devam etmiş ve daha sonra piyasa merkezli bir strateji haline dönüştürülmüştür”. Yerel düzeyde ortaya çıkan stratejik tercih değişiklikleri, esasen ulusal refah devletinin gelişiminin merkeziyetçi refah devletinden, adem-i merkeziyetçi refah devleti ve piyasa merkezli refah devletine dönüşmesine paralel olarak ortaya çıkmıştır. Nitekim, bu gelişme süreci, yerel yönetimlerin temelini oluşturan sivil topluluk olma konseptinin, siyasal bir kuruma dönüşmesindeki değişimin karşılığıdır.

---

⁴⁴ APAN, A., 2007. “Kamu Yönetiminde Reform Çalışmaları Bağlamında Sosyal Güvenlik Reformu”, Bilgi Çağında Türk Kamu Yönetiminin Yeniden Yapılandırılması-II, (editör) A.Nohutçu, A.Balcı. İstanbul: Beta Yayınları. ss.248

⁴⁵ APAN, A., a.g.e. ss.255

Gerçekten, OECD ülkelerinde refah devletinin geçirdiği değişim süreçlerinden yerel yönetimler doğrudan etkilenmişlerdir.

Bir ülkedeki refah devleti tipi, merkeziyetçilikten, adem-i merkeziyetçiliğe dönüştüğünde, yerel yönetimlerde yeniden yapılanma süreci yaşanmakta; refah devleti rekabet stratejisini benimsediğinde, yerel yönetimlerde piyasa merkezli bir model baskın hale gelmektedir.

Bu ülkelerdeki yerel yönetimlerde gözlenen ikinci gelişme ise, bu kurumların refah hizmetlerini doğrudan kendilerinin sağlamalarına yöneliktir. Yerel yönetimler yıllardır eğitim ve sağlık gibi refah hizmetlerinin temel üreticilerinden biri olmuştur. Ancak, yerel yönetimlerin refah hizmetlerinin sağlanmasındaki rolü, 1980'lerin sonlarından itibaren büyük bir değişikliğe uğramış ve belediyeler refah hizmetlerini doğrudan üreten kurumlar iken, refah hizmetlerini piyasadan satın alan veya bu hizmetlerin sağlanmasında garantör olan ya da güvence veren kurumlar haline dönmüşlerdir.⁴⁶

4.2 Gelişmiş Çağdaş Belediyecilik Anlayışının Uygulanmasına İlişkin Örnekler

Tüm dünyada mahalli müşterek hizmetlerin karşılanmasında belediyelerin merkezi idareye göre daha etkili olması gerekmektedir. Belediyelerin hem temel kentsel hizmetlerin (yol, su, atık sistemi, piyasa denetimi, mezarlıklar... vb.) hem de sosyal politika hizmetlerinin (kendi kendine yeterli olamayan bireylere yönelik sosyal yardım ve sosyal hizmetler) sağlanmasında rol oynadığıdır. Engelliler, yaşlılar, çocuklar, kadınlar ve madde bağımlılarına yönelik kapsamlı hizmetler sunmaktadırlar. Özellikle mahalli sınırlar içindeki yaşlılar ve engelliler, gelişmiş ülkelerdeki belediyelerin en fazla hizmet sunduğu toplum kesimleridir.

Belediyelerin bölgelerinin gelişmesinde inisiyatif sahibi olması yoksulluk ve işsizliğin azaltılması amacıyla işletmelere yönelik teşvik ve programlardan refah

---

⁴⁶ Ersöz, "Sosyal Politika-Refah Devleti-Yerel Yönetimler İlişkisi", a.g.e., ss.759- 772.

düzeyi yüksek, eğitimli hemşerilerin taleplerine kadar her alanda faaliyet göstermekte olduklarıdır.⁴⁷

Avrupa da belediyelerin yürüttüğü temel hizmetler şunlardır:

- a. Danışmanlık hizmeti
- b. Sosyal ve Sağlık hizmetleri
- c. Alan Geliştirme
- d. Toplu Konut hizmetleri
- e. Eğitim ve Öğretim Hizmetleri
- f. Kültür Hizmetleri
- g. İşletmelere Yönelik Hizmetler
- h. Çevre Koruma Hizmetleri
- i. Ulaşım Hizmetleri

Yukarıdaki hizmetlerden bazıları (planlama, çevre, rekreasyon, sosyal hizmetler vb.) Türkiye'deki belediyeler tarafından oldukça başarılı bir şekilde yürütülmektedir. Hatta, Türkiye'deki bazı belediyelerin, bu konularda dünya ortalamasının üzerinde hizmet sunduğu söylenebilir. Bununla birlikte, bazı hizmet alanlarında (eğitim, sağlık, güvenlik, gıda ve perakende piyasalar) ise, mevcut alt yapı ve uygulamaların geliştirilmesine ihtiyaç vardır.

4.3 AB İlerleme Raporlarının da Türkiye'de Yerel Yönetimler

Türkiye'nin Avrupa birliği ile müzakere sürecinde Avrupa birliğinden Türkiye'ye belirli aralıklarla müdahaleler ve düzeltmeler gelmektedir. Bazen Türkiye bu konuların iç mesele konusu olduğunu söyleyip müdahaleye izin vermemektedir. Ülkemizde sosyal politikalar veya yerel yönetimlerle ilgili kurumsal bir planlama yapılmamaktadır. Bu planlama devlet planlama teşkilatı tarafından yapıлып merkezi

---

⁴⁷ TORTOP, N., İSBİR, G.E., AYKAÇ, B., YAYMAN, H., ÖZER, M.A., 2007. Yönetim Bilimi. 7.Baskı. Ankara: Nobel Yayıncılık. Ss.399

hükümetin kurumlarınca uygulanır. AB bu durumun gelişmelerin ilerlemesi açısından önemli bir konu teşkil ettiğini vurgulayıp gerekli tedbirlerin alınması gerektiğini belirtmiştir.

DPT kurumlar arasındaki iletişimsizliğe odaklanamamıştır. Gelişen, ilerleyen ve dünyada söz sahibi olmak isteyen Türkiye'nin kurumlar arasında ki ilişkilerin kuvvetli olması gerekmektedir. Çünkü işbirliği içerideki politikaların uygulanmasında kurumlar arası önemli bir işlevsellik sağlar.⁴⁸

AB deki ülkelerin yerel yönetimleri veya yerel yönetim organizasyonunun ne kadar gelişmiş olduğu yada hangi seviyede olduğu önemli bir konu değildir. AB' nin üye ülkeleriyle alakalı olarak ilgilendiği tek bir konu verilen yardımların fonların nasıl kullanıldığı ve bu fonların etkin bir şekilde yerine getiriliyor mu?, bunlarla ilgilenebilir.

Ab ne aday ülkelerin uygulaması gereken ve uyması gereken bazı mali yükümlülükler vardır Bu sorumlulukların eksiksiz bir şekilde yerine getirilmesi için aday ülkelerde etkili bir sorgulama mekanizmasının olması gerekmektedir. Hesap verme sorumluluğunu geliştirecek bir aday ülke kendi içerisindeki fonların kullanımını da kolaylaştırmış olacaktır. Bazı ülkelerde sorgulama mekanizması merkezi hükümet tarafından yapıldığı için bir takım sıkıntıları da beraberinde getirmiştir.

AB nin en fazla ilgilendiği konular arasında şeffaflık ve kamusal politikalar ab ilerleme raporlarında çok sık görülmektedir. Raporlar da sık sık bir yılı geçmeden mali denetim mekanizmasını yenilemek durumundalar denilerek durumun önemine vurgu yapılmaktadır. Ab öneri olarak ilerleme raporların sunduğu tavsiyeler aday ülkelerde iç kontrol mekanizmasının aktif bir şekilde daha fazla sorumluluk yüklenmesidir.

Bugüne kadar Türkiye'deki Yerel Yönetim Reformlarının AB ölçütleri açısından bakacak olursak, yeni Türkiye cumhuriyetinin bugüne kadar uygulamış olduğu yerel

---

⁴⁸ YAYLI, H. ve Y. PUSTU, 2008. "Yerel Demokrasinin İlkeleri" Karadeniz Araştırmaları. Ankara. Ss.136-137

yönetim politikaları Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı ile ve AB deki yasalarla uyum sağladığını söyleyebiliriz. Yerel Yönetim Reformlarının mevzuat olarak Avrupa Birliği'nin uygulamış olduğu politikalar ile uyum sağladığı görülmüştür.

Ab aday ülkeler ab nin uygulattığı politikaları uygulanmasında bir takım problemler ile karşılaşmaktadır. Aday ülkelerin bu problemleri aşmada kullandıkları yöntem açık ve hesap verebilir bir politika izlemeleri içeride aday ülkeyi rahatlatmış olacaktır. Karşılaşılan sorunlara baktığımızda 4 farklı problem görmekteyiz bunlar şöyledir.

İlk olarak yönetimde demokratik adımların atılması yönünde yönün de yönetimin bu anlayışı kabullenmesi. Aday ülkelerde yerel yönetimlerde görev alan ve görev yapmış yöneticilerin görevlerini yaparken hesap verme ilkesini düşünüp uygulamaları bu şekilde yapmalıdır. Aday ülkelerde ayrıca kent Konseyleri projesi bir takım bürokratik engele takılmış olup bu ve bunlara benzer kararlarda sürecin uzayıp gitmesi sistemi tıkayacaktır. Ülkelerin kendi yasaları ile Avrupa birliğinin yasaları henüz tam entegre olmadığı için üye ülkelerde açıklık hesap verilebilme gibi konularda sıkıntı yaşanmıştır. Bu problemler belirlenip ilgili yasalar 2. Kent konseyi çıkarıldıktan sonra aksaklıklar giderilmiştir.

Diğer bir konu ise 2. Konu , aday ülkelerde ki yerel yönetimlerin kaynak bulma problemleriyle ilgilidir. Özellikle 6360 sayılı kanun ile yeni büyükşehir olmuş illerin toprakları genişlemiş ve sorumluluk alanı fazlaşmıştır. Artık ilçelerden de sorumlu olan büyükşehir belediyeleri kaynak bulmada sıkıntılar yaşamaktadır. Ancak bu belirsizlikler merkezi hükümet tarafından belirlenip ab ile entegrasyonu edilmektedir.

Üçüncü bir problem ise denetim mekanizmasının hala net bir şekilde oturmuş olmaması, mali konularda Sayıştay'ın denetlediği yerel yönetimler iç ilişkilerinde ise iç işleri bakanlığı tarafından da denetlenmektedir. Oluşan bu belirsizlik ab ile entegrasyonu sağlanıp şeffaf ve hesap verebilir bağımsız bir mekanizmanın varlığı sağlanmalıdır.

4. problem ise ülke ve bölgesel ilerlemenin sağlanması için ortaya çıkan yeni kentlerde yeni kurumsal yapıların yapılması gerekmektedir.

Yeni büyükşehir belediye yasası ile metropoliten alanların önemi artmış ve yeni büyükşehir olmuş belediyelerin ise biran önce ab politikalarını kendi kentlerinde uyumlaştırmanın yollarını aramalıdır. Kentlerin daha yaşanabilir bir şehir olabilmesi için daha fazla kurumsal yapıya ihtiyaç olup yerel yönetimlerin dışında ab politikalarına destek verecek ilave kurumların açılması gerekmektedir.

5. UYGULAMA ÖRNEKLERİYLE YEREL YÖNETİMLERİN SOSYAL POLİTİKALARI VE MEKÂNSAL YANSIMALARI

Türkiye’de Yerel Yönetim Reformu üzerine yapılan tartışmalarda Türkiye’deki yeni yerel yönetim düzeninin Avrupa Birliği ülkelerindeki yerel yönetim sistemleriyle farklarının neler olduğudur. Yerel yönetim yasalarıyla diğer Avrupa da ki ülkelerin yasaları arasında hiçbir bağ yoktur. Üye ülkeler kendi iç koşullarına göre iç işlerinde bir organizasyona gitmiştir. Ancak üye ülkelerin seçmiş oldukları politikaların bir alt yapısı ve bunları organize eden bir sistem ağı vardır Buda Avrupa Yerel Yönetim Özerklik Şartı’dır.

Avrupa Birliği’nin ülkelere istediği yerel yönetim özerklik şartlarına tabi olmalarıdır. Ancak üye ülkelerin bu tutumları neticesinde Avrupa Birliği gerek Anayasa Taslağı’nda ve gerekse Lizbon Sözleşmesi’nde ek koşullar öne sürmektedir.

Türkiye’deki yerel yönetim sistemini Avrupa Birliği ülkelerindeki uygulamalarla karşılaştırıldığında iki Avrupa Birliği ülkesinin mevcut durumu incelenmiştir. Bu ülkelerin seçiminde Türkiye’ye örnek olabilecek nitelikler aranmıştır olup Fransa ve İngiltere incelenmiştir.

5.1 FRANSA’DA SOSYAL POLİTİKALARIN MEKANA YANSIMALARI

Fransa’da Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet Uygulamaları

Fransız sosyal güvenlik sistemince sağlanan sosyal yardımlar, yaşlılara yapılanlar ve aile yardımları kapsamında yapılanlar olarak ikiye ayrılmaktadır. Aile yardımları, primsiz sistemce sağlanan sosyal yardımlardır. Gelir durumuna bağlı olarak, hamilelik, konut, taşınma, okula başlama, tek başına yaşayan eş, asgari geçim, yetişkin malul ve ihtiyarlık sigortasına tabiiyet yardımları yapılmaktadır. Çocuk paraları, aile eğitim yardımı, çocuk bakımı için istihdam yardımı, özel eğitim yardımı, aile destek yardımı ve konut iyileştirme kredisi ise gelir durumuna bakılmaksızın sağlanmaktadır.⁴⁹

---

⁴⁹ Rosanvallon, P. 2004. Refah Devletinin Krizi. Çev. Burcu Şahinli. Ankara: Dost Kitabevi Yayınları. Ss.124

Fransa'daki Asgari Gelir İçermesi (revenu minimum d'insertion) hukuk sisteminde önemli bir yenilikçi hamle getirmiş olup sistemde farklı bir örneklem oluşturmuştur. Diğer Avrupa lkelerinde olmayan toplumsal dayanışma Fransız yasasının adında yer almaktadır. Geçmiş yıllarda yapılan değişiklikler ile birlikte yasa bir takım revizyonlara uğramıştır. Asgari Gelir İçermesi yasasıyla, faydalanıcı ve devlet arasında anlaşma yapılmış olur. Bu anlaşma uyarınca, faydalanıcı istihdam yoluyla toplumsal ierilmeyi, terapiyi ve mesleki eğitimi kabul eder. Yasa ile ilgili ayrıntılara baktığımızda Fransızlar ile fransa da ikamet edip oturum izni almış olan 25 yaşından gün almış (yaş limiti evli ve çocuklu olma durumuna göre değişkendir) olup geliri belirli miktarın yani asgari düzeyin aşağılarında yer alan bireyleri kapsamaktadır.⁵⁰ Fransız yasalarındaki bu yardımların finansmanına baktığımızda devlet tamamını karşılamaktadır. Konu ile ilgili gelirler ilgili kurumların banka hesabına yatırılır. Yardım alan şahıslar yada vasileri aracılığıyla alan bireyler paralarını her ay bu kurumlardan alırlar. Kişi herhangi bir içe veyahut devlet kurumunda içe başlarsa almış olduğu yardımlar ve gelirlerde bir miktar değişme olur. Hiçbir sosyal güvenlik kartı ve güvencesi olmayan bir bireye bu yardımlar yapılırsa devlet bu şahsı direkt zorunlu sigorta kapsamına alır. Ödenen bu primler sosyal güvenlik kurumlarına bağlı yardım büroları tarafından ödenir. Kişiye yapılan bu yardımlar sadece prim ile kısıtlanmamış olup aynı zamanda gıda ve ev yardımları da yapılmaktadır. Genel olarak baktığımızda toplumda dezavantajlı olarak algılanan bu şahısların toplum ile entegrasyonu amaçlanmaktadır.

Fransız Asgari Gelir İçermesi uygulaması, geleneksel sosyal refaha kıyasla daha yaratıcıdır. Çünkü hem faydalanıcının ve devletin karşılıklı yükümlülüğü üzerinde ısrar eder hem de özellikle Anglosakson lkelerinde benimsenen çalışma vurgulu politikalara ait sınırlamalarının ötesine geçer. Bu uygu- lama güney Avrupa lkeler için bir taklit modeli olmuş ve Bask Bölgesi ile başlayıp İspanya'daki diğer zerk Blgelerce takip edilmiştir. En son olarak, 1997'de Portekiz'de ve 1999'da İtalya'da uygulanmaya başlamıştır.

---

⁵⁰ Rosanvallon, P., a.g.e.122

Avrupa ülkelerinin geneline baktığımızda sosyal yardımlar sadece paralar boyutlarda olmayıp diğer yardımlarda önemli boyutlardadır. Ancak Fransa da durum farklıdır. Toplumsal bütünlük ve bağlar parasal yardımlarla sağlanmaktadır. Bütünleşmeyi parasal yardımlar ile bağdaştırmak yanlış olacağından bireylere sunulan bu yardımlar sosyal ve yardımlardır. Yardımlar genellikle kişiye göre farklılık göstermektedir. Genç bir bireye yapılan yardımlar ile yaşlı bir bireye yapılan yardımlar farklı olacaktır.

5.2 İNGİLTERE DE SOSYAL POLİTİKALARIN MEKANA YANSIMALARI

İngiltere’de sosyal politikalar alanından sosyal yardım ve sosyal hizmet sisteminin modernleşme serüveni ve bu sistemin mekana yansımaları incelenmiştir.

İngiltere’de Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet Uygulamaları

İngiltere’deki sosyal uygulamalara baktığımızda dezavantajlı bireyler için verilen aylıklar yaşlılar için, 18 yaşını doldurmamış bireyler için, yaşlılar için, dullar için vb. ihtiyaca bağlı sosyal yardımlar içindir. Sosyal yardımlar ve hizmetler için İngiltere de yaşama koşulu olup çalışma gücüne sahip muhtaçlara yöneliktir. Sosyal yardım ve hizmetleri düşündüğümüzde bireylere yapılan sosyal yardımlar farklılık göstermektedir. Çünkü kişilerin medeni durumu, yaşı, fiziki durumları, mesleği vb. durumlar yardımlar yapılırken göz önüne alınması gereken konular içerisindedir. Bu yüzden yardım yapan kurumlar ilgili konularda değişiklik yapıp söz sahibi konumundadır.

Sürekli ihtiyaçlarını göremeyecek durumda olan bireylere yoksulluk aylığı verilmiş olup sadece belirli ihtiyaçları gideremeyen durumlarda devlet özel ihtiyaç parası vermektedir. Bu fon bireylerin özel ihtiyaçları çerçevesinde kurulmuştur.

Örneğin İngiltere de yaşayan bireylerin, belirli bir maddi gücün altında olanlar özel ihtiyaçları için (ev tamirati, düğün, bahçe işleri, cenaze vb.) bu fonları kullanabilmek için talepte bulunurlar.

Dezavantajlı bireylerden sakatlık hali veyahut bakıma muhtaç yatalak hastalar her ay düzenli olarak aylık bağlanır. Bu aylıklar kişinin durumuna göre çeşitlenir ve hangi

aylık tipi uygunsa o uygulanır. Devlet engellilere de bakanlara ve onların ihtiyaçlarını karşılayanlara da iş gücüne katkı sağlamadıkları için telafi kaybını gidermek için bireylere düzenli olarak aylık bağlanmaktadır. Bu işlerin yapılmasında belirli bir standart ve haftada belirli bir saat vardır (35).⁵¹

İngiltere de çocuklar ili ilgili sosyal yardım ve hizmetlere baktığımızda çocuklar için belirli bir standart vardır. Bu standartlara İngiltere hükümeti çok dikkat ve özen göstermektedir. Bu çocuklar 16 yaşından küçük ve son 6 ayını İngiltere de geçirmiş olup sürekli ikametgahı olan çocuklar için her hafta ödeme yapılır. Bazı durumlarda çocuklarından ayrı yaşayan bireyler çocukları için devlet tarafından vasi tayin edilen kişilere de bu ödeme yapılır.⁵²

Normal bir şekilde emekli olmamış yani devlete prim ödeyerek emekli olmamış bireyler için devlet tarafından yaşlılık aylığı bağlanmaktadır. Bu aylığın bağlanması için bireylerin belirli şartları taşıması gerekmektedir. Bireylerin İngiltere de öncesi veya sonrası 20 yıllık bir zaman diliminde 10 yılını İngiltere de ikamet etmeleri gerekmektedir.⁵³

2005 yılı rakamlarına göre İngiltere’de sosyal koruma alanında yapılan Hükümet harcamalarının GSYİH’na oranı 1/5’dir. İngiltere’deki sosyal yardımlar üç başlık altında incelenmektedir:

- a. Primsiz (means-tested) Yardımlar – Geliri ve tasarrufları belli bir miktarın altındaki kişilere ödenir. Toplam yardım harcamalarının yüzde35’i primsiz yardımlara ayrılmıştır.
- b. Primli Yardımlar – Gelir ve tasarruflar göz önüne alınmaksızın, sigorta katılımlarını ödeyen kişilere ödenir.
- c. Diğer Yardımlar – Çocuk ve sakatlık yardımlarını içermektedir.

---

⁵¹ Hobsbawm, E. J. 1989. Devrim Çağı: 1789-1848. çev. A. Şenel ve J. Ergüder. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları. ss.76-77

⁵² (<http://www.dwp.gov.uk/aboutus/>).Erişim Tarihi:26.04.2014

⁵³ Fraser, D. 1981. “The English Poor Law and the Origins of the British Welfare State,” in W.J. Mommsen (ed.), The Emergence of the Welfare State in Britain and Germany. London:Croom Helm.

Toplam sosyal yardımlar içerisindeki oranı yüzde18'dir.

İngiltere'de, yine, düşük gelirli ailelerin çocuklarına süt yardımı yapılmaktadır. Bu yardım, 7 yaşına kadar ücretsiz ve 7 yaşından büyükler için de sınırlıdır. Yine okul çocukları için ücretsiz öğle yemeği ve mesafeye göre ücretsiz ulaşım hizmetleri sağlanmaktadır.⁵⁴

5.3 TÜRKİYE DEKİ SOSYAL POLİTİKALARIN MEKANA YANSIMALARI

Belediyelerin Sosyal Politika Alanındaki Gelişimi

Türkiye de ki sosyal politikalarla ilgili yapılan çalışmalar da merkezi hükümetin yerel yönetim birimlerine göre mahalli düzeydeki politikaların takibinde ve uygulanmasında daha pasif olduğu, hizmetlerin daha etkili ve etkin olabilmesi için yerel yönetimlerin daha fazla destek görmesi gerektiği anlaşılmıştır.

İkinci dünya savaşından sonra yerel yönetimler en parlak devrini yaşamıştır. Özellikle Avrupa ülkeleri ikinci dünya savaşının verdiği tahribatı aşmak için yerel yönetimlere önem vermişlerdir. Bunda A.B.D den gelen Thurman ve Marshall yardımlarının önemi çok büyük olmuştur. Yerel yönetimlerin en parlak dönemini yaşadığı 45-70 yıllarda sosyal politikalar merkezi hükümetin uyguladığı politikaları uygulamakla görevliydi. Çünkü merkezi hükümet programını yerel yöneticilerin ihtiyaçlarına göre uygulamaktaydı.

Türkiye de ise sosyal politikalar maddi imkansızlıklar ve yasal düzenlemelerdeki karışıklıklar, darbeler neticesinde tam anlamıyla oturmuş bir sosyal politika oluşmamıştır. Marshall yardımlarıyla tarımsal alanda alınan yardımlar neticesinde kırsal kesimde bulunan kişilere bir takım kolaylıklar sağlamışsa da makineleşmeyle beraber işsizlik artmış ve köyden kente göçü hızlandırmıştır.⁵⁵

Kentlilerin ve kentlerin bu duruma hazırlıksız yakalanmaları neticesinde kent içerisinde ihtiyaçlara cevap veremeyince ve hızla artan nüfus beraberinde sorunları

---

⁵⁴ Rosanvallon, P., a.g.e. ss.121-122

⁵⁵ Ersöz, H. Y. 2003. “Doğuşundan Günümüze Sosyal Politika Anlayışı ve Sosyal Politika Kurumlarının Değişen Rolü”, **İ.Ü İktisat Fakültesi Mecmuası**. Cilt:53. Sayı:2.

da getirmiştir. Merkezi hükümet tarafından da müdahale edilemeyen bu boşluğu belediyeler kendi imkanlarıyla dolduramaya çalışmışlardır. Daha fazla oy toplayabileceği, belediye bütçelerine yük getirmeyen sosyal transferlere önem verilmiştir. Yerel yönetimler, bu durumu önceden kestiremeyen merkezi hükümete yüklenip sorumluluğun onlarda olduğu kanısındalar.⁵⁶

1945-1970 yılları arasında çok fazla sosyal politikalar alanında gelişme gösteremeyen Türkiye, uzun vadeli projelerden ziyade halkın problemlerini biran önce çözecek kısa vadeli projeler uygulanmıştır.⁵⁷

Belediyelerin sosyal politika alanları sadece yardımlarla sınırlı değildir. Sağlık, kültürel, eğitim vb. konularda belediyelerin faaliyetlerini görebiliriz. Belediye başkanları seçimle iş başına geldiklerinden halka en kolay ulaşılabilecek ihtiyaçlara cevap vermektedirler. Hızla artan nüfus ve gelişen kentlerde her geçen gün hizmetler çeşitlenmektedir. Örneğin Suriye de yaşanan savaş neticesinde Türkiye ye gelen Suriyeliler için barınma, sağlık, eğitim vb. ihtiyaçları için yeni bir sosyal politikaya hem merkezi hükümetin hem de yerel yönetimlerin ihtiyacı vardır. Konya da 30.000 civarında yaşayan Suriyeliler için sağlık, konut, eğitim vb. faaliyetler üretilirken bazı şehirlerde Suriyeli olmayan kentlerde bu politikalar uygulamayıp kendi ihtiyaçlarını karşılayacak politikalar üretmektedirler.

Gelişen ve değişen dünyamızda kime ne kadar ve nasıl yardım yapılacağı sistematik olarak belirlenmemiş olup sosyal politikaların en önemli çıkmazlarından birisi olmuştur.⁵⁸

Sosyal Hizmet ve Sosyal Yardım Kavramlarının Sosyal Politika İçindeki Yeri

Sanayileşme süreci insanın sosyal yönünü arka plana iterek ve emeğe sömürerek insanların içinde bulunduğu eşitsizliği, adaletsizliği, açlık ve yoksulluğu derinleştirmiştir.

---

⁵⁶ Aysan, F. 2007. “Belediyelerin Üstlendikleri Yeni Rol: Sosyal Belediyecilik”. İstanbul: **Sosyal Politikalar Dergisi**, Sayı:2.

⁵⁷ Aydın, Murat., 2008. “**Sosyal Politika ve Yerel Yönetimler**”. İstanbul: Yedirenk Yayınları.

⁵⁸ Buğra, Ayşe & Keyder, Çağlar., 2006. “**Sosyal Politika Yazıları**”. İstanbul: İletişim Yayınları.

19. y.y Avrupa’da, ekonomik alanda yaşanan gelişmelerin arka planında, yoksulluk ve emek sermaye arasındaki çatışmalar baş göstermeye başlamıştır. Yaşana çatışmayı azaltmak ve çalışma hayatında işçileri hastalık ve iş kazalarına karşı korumak amacıyla, sosyal sigorta uygulamaları gündeme gelmiştir. Zamanla sigorta uygulamalarının yaygınlaşmasıyla, sosyal sigorta kavramı ile devlete bağlı sosyal politika uygulamalarından söz edilmeye başlanmıştır.⁵⁹

İlk olarak Almanya da Profesör Wilhelm Heinrich tarafından kullanılan sosyal politika kavramının amacı, sanayileşmeyle ortaya çıkan işçi sorunlarına (iş kazası, hastalık vb.) çözüm bulmak ve bunlar için önlemler almaktır. Dar anlamıyla sosyal politika, işçi sınıfını ve sorunlarını hedef almıştır.

İkinci Dünya Savaşına kadar birçok devlet, sadece işçi sınıfının sorunlarına çare olarak sosyal güvenlik sorununu çözdüklerini düşünseler de savaş sonrasında oluşan düzen, tüm toplumun, sosyal güvenliğe ihtiyacı olduğu gerçeğini ortaya çıkarmıştır. Savaş sonrası, sosyal sigorta sistemi kalıcı hale gelmiş ve kapsamı da genişlemiştir. Ayrıca herkese eğitim verilmesi ve herkesin sosyal güvenlik hakkının sağlanması konuları benimsemiş ve bu konular önemli hale gelmiştir.

Savaş sonrası, sosyal politika, sosyal ve ekonomik hak ve özgürlüklere dayalı bir politika haline gelmiş ve bu hakları herkese uygulamak için kapsamı genişletilmiştir. Eğitim, sağlık vb. alanlarda herkese asgari düzeyin sağlanması inancı yaygınlaşmıştır. Daha sonra, sosyal politikanın amacında da bazı genişlemeler yaşanmıştır. Bunun uygulamaya yansımaları geniş bir sosyal adaletin ve sosyal eşitliğin sağlanması için uygun faaliyetlerin hayata geçirilmesi biçiminde olmuştur.⁶⁰

Günümüzde ise sosyal politikanın alanı, çok farklı konuları da içine alacak şekilde genişlemiştir. Çocuk, yaşlı, kadın, engelli, çevre, tüketici haklarının sağlanması, bu hakların sağlanması, bu hakların korunması ve desteklenmesi konularını da kapsar hale gelmiştir.

---

⁵⁹ KORAY M., 2005. Sosyal Politika. 2. Baskı. Ankara: İmge Kitapevi. ss.24.

⁶⁰ Ersöz, Halis Yunus., 2003. “Doğuşundan Günümüze Sosyal Politika Anlayışı ve Sosyal Politika Kurumlarının Değişen Rolü”. **İ.Ü İktisat Fakültesi Mecmuası**. Cilt:53. Sayı:2.

Sosyal politika ve sosyal hizmet birbiriyle sıkı ilişki içindedir. Temel sosyal hizmet ve sosyal yardımların gerçekleştirilmesinde sosyal politika, sosyal hizmetlerin yasal dayanaklarını, olanaklarını ve bürokratik alanını belirler.

Sosyal hizmet ve sosyal yardımlar, sosyal güvenlik çatısı altında bulunan bir sosyal politika aracıdır ve sosyal politika açısından çok önemlidir. Çünkü sosyal hizmet ve sosyal yardımlar toplumun genellikle dışlanmış, yoksul, hasta gruplarına yöneliktir. Dolayısıyla sosyal devlet bu grupları, topluma kazandırmaya yönelik çalışmalar yürütmektedir.⁶¹

Yalnızca ekonomik ilerleme devletin hayatta kalması için yeterli değildir. Bu yüzden sosyal politika aracı olarak sosyal hizmet ve sosyal yardımlar ayrı bir öneme sahiptir ve bu önem giderek artma eğilimindedir.

---

⁶¹ Görün, M. & İ. Elagöz., 2007. "Kentsel Yoksulluk: Sivil Toplum ve Yerel Yönetim İşbirliği", **IV.. Uluslararası Sivil Toplum Kuruluşları Kongresi**. Çanakkale.

6. KONYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ SOSYAL POLİTİKA UYGULAMALARI VE MEKÂNSAL YANSIMALAR

6.1 KONYA YA GENEL BAKIŞ

Şekil 1. Konya il ve ilçe haritası

Kaynak: Konya Büyükşehir Belediyesi

Yüzölçümü km² :38,257

Nüfus : 2,013,845

İl ve İlçe merkezleri Nüfusu :1,486,653

Köy Nüfusu: 527,192

Rakım: 1,016m

Selçuklulara başkentlik yapmış olan ve ilk yerleşim yerinin bulunduğu bir kent olan dünyanın en görkemli şehirlerinden birisidir. Adeta açık hava müzesi konumunda

olan ve tarihi güzelliklere sahip olan Konya birçok tarihi yollar üzerinde olup, uzun yıllar ticaret ve kültür başkentliği yapmıştır.

Türkiye'nin en büyük şehri olan km² yüzölçümüyle göller hariç 38.257 km² ile Türkiye'nin en büyük şehri olmaktadır. Denizden yüksekliği 1.016 m'dir. Konya yüzey şekilleri itibariyle düzlük bir fiziki konuma sahip olduğu için çeşitlilik göstermez. Güney ve güneybatısındaki uzantılar Toroslar ile kaplıdır. Dağlık bölgelerde 1100-1200 m. yükseklikte platolar mevcut iken diğer bölgelerde 800-1000 m. yükseklikteki ovalar bulunmaktadır.⁶²

İklim ve Bitki Örtüsü

İç Anadolu bölgesinde görülen karasal iklim konyadada hakimiyetini göstermektedir. Buna göre yazlar sıcak ve az yağışlı, kış mevsiminde ise soğuk ve kar yağışlıdır. Ancak yıl içerisindeki yağışların azlığı sebebiyle kuraklık yaşanmakta olup mevcut sularda buharlaşıp yok olmaktadır.

Kuraklık sebebiyle bitki örtüsü genel olarak bozkırdır. Ancak Konya'nın orta kesimlerinde hakim olan tuzlu topraklar ve rüzgarın aşındırmasıyla oluşan kumlar ve bu kumların oluşturduğu çöller. Tarımda kullanılabilir alan yüzde 64 lük bir orana sahip iken, yüzde12'si orman alanları, yüzde17'si ile çayır ve mera, yüzde7'si de ürün yetiştirilemeyen alandır.

En yüksek dağı 2339 m. ile Aladağ'dır. En büyük gölü 1500 km² ile Tuz gölüdür. En büyük barajı ise 12.6 km² ile Apa barajı'dır.

Nüfus

1980'lerde Konya'nın nüfusu 329.000 iken bugün ki nüfus verilerine bakıldığında 2.013.845'dir. TÜİK verilerine baktığımızda toplam nüfusun yüzde 2,73'ü Konya şehir merkezinde ikamet etmektedir.⁶³

2009 yılında 1 milyon 992 bin 675 olan Konya'nın nüfusu 2010'da 21 bin 170 artarak 2 milyon 13 bin 845'e ulaşmıştır. Kadın ve erkek nüfusunun karşılaştırılması yapıldığında kadın nüfusunun erkeklerden fazla olduğu görülmektedir. Nüfusun 1

---

⁶² www.konya.bel.tr Erişim Tarihi :23.04.2014

⁶³ www.tuik.com.tr Erişim tarihi 25.08.2014

milyon 17 bin 688'ini kadınlar tarafından oluştururken, 996 bin 157'sini ise erkekler oluşturmaktadır.⁶⁴

Konya'nın gelişen alt yapısı ve hızla nüfus çeken sanayisi ile şehir merkezlerinde karabalık bir metropol oluşturmaktadır. En kalabalık ilçeyi oluşturan Selçuklu diğer merkez ilçeler den Meram takip ederken son olarak Karatay takip etmektedir. İlçelerde ise en fazla nüfusa sahip olan ilçe Ereğli'dir. Nüfusun en az olduğu ilçe ise Yalnhüyüktür.

Kent içi ulaşım

Konya yeryüzü şekilleri itibariyle ulaşım ağı tek bir hattan organize edilmekte olup tek bir güzergahtan oluşmaktadır. Bu yapının dezavantajları olmakla birlikte organizasyon açısından ise yararları vardır. Yolcu kapasitesi ve pik saatler düşünüldüğünde bazı sorunlarla karşılaşılmaktadır. Alaaddin- adliye hattı ile birlikte 2.hatta kavuşacak olan Konya da, bunun yanında Otobüs, Minibüs, Taksi, Servis araçları ve yoğun bisiklet kullanımı ile kent içi ulaşım sağlanmaktadır. Nüfusun gittikçe arttığı kent merkezinde özel araç kullanımı hızla çoğalmaktadır.

Kentin gelişen sanayi ve alt yapısı neticesinde 2000 yıllardaki nüfusu 742.690 kişi iken, 2010 ayında bu değer 1.003.373'i geçmiştir. Bununla birlikte tek merkezli bir ulaşım ağına sahip olan Konya da hızla artan özel araç sayısı nedeniyle merkezde bulunan Alaaddin Tepesi yoğunluğu daha da fazla artmıştır. Kentimiz deki ulaşım ağı diğer büyük illere göre rahattır.

Tek merkezli bir yapıda olan Konya da kent merkezindeki tüm ulaşım sistemleri ve güzergahları tek merkez olan Alaaddin Tepesinde toplanmaktadır. Alaaddin – Mevlana arasında bazı hatların başlangıç noktaları olmakla birlikte diğerlerinin bitiş hatları burada yapılmaktadır.⁶⁵ Aynı zamanda manevi turizmi potansiyeline de sahip olan ve sürekli yerli ve yabancı tur şirketlerine ait otobüslerin kent merkezine girmeleri veya merkezi yerlerdeki turistik alanlara girmeleri şuan itibariyle problem teşkil etmeyip ilerleyen yıllarda trafik sıkışıklığının yaşanmasına sebebiyet verebilir.

---

⁶⁴ www.konya.gov.tr Erişim Tarihi :20.04.2014

⁶⁵ www.konya.bel.tr Erişim Tarihi :23.04.2014

Ekonomi ve Sanayi

Konya gelişen ve değişen yapısı ile bugüne kadar tarım da göstermiş olduğu atılımları şuanda sanayisi ile de göstermektedir.

Konya'nın gelişen sanayisi bir çok alanda kendini göstermiştir. Yedek parça, otomotiv, ve yan sanayi ürünleri ile geniş bir alanda üretim yapmaktadırlar. Bu geniş ürün yelpazesi ile Konya ekonomisi de atağa kalkmış olup 130 ülkeye ihracat yapılabilir konuma gelmiştir. Aynı zaman da Konya artık dışarıdan göç de almaya başlamış olup sanayide ki açığını diğer illerden gelen vasıflı elemanlarla karşılamaktadır.

6.1.2 Konya Büyükşehir Belediyesi Meclisinin yönetim yapısı

Büyükşehir yönetimi ;Büyükşehir belediye Başkanı (Başkan), Büyükşehir Belediye Meclisi (Meclis), Büyükşehir Belediye Encümeni (Encümen) ve Büyükşehir Belediye Teşkilatından (Belediye) oluşmaktadır. 3030 sayılı yasa uyarınca başkan, hem yürütmenin (encümen ve belediye) hem de karar alma organı olan meclisin başkanıdır.⁶⁶

Büyükşehir Belediye Meclisi ilk bakışta ilçe meclislerinden daha yetkili gibi görülmektedir. Ancak biraz daha yakından incelendiğinde meclisin yetkisinin Başkan'a verilen bazı yetkilerle daralmış olduğunu görülmektedir. Başkana verilen veto yetkisi, tadilen tasdik yetkisi ve bazı durumlarda resen karar verme yetkileri başkana verilen yetkiler arasındadır.

Etkili ve güçlü yerel yönetimlere sahip olan bir çok toplumda, yerel yönetimlerde karar alma, yürütme ve yerel yönetim bürokrasisi olmak üzere üç ayaklı bir yapıdan söz edilmektedir. Bütün bu sistemlerde etkin-akılcı bir bürokratik yapı içinde de olsa siyasal karar organları ile bürokrasinin ilişkileri ve bürokrasinin ayrı bir iktidar odağı olma konumu tartışılmaktadır.

Gittikçe karmaşıklaşan ve büyüyen kentsel işlevlerin karşılanması için büyüyen kentsel örgütlerin yarattığı uzmanlaşma ve bilgi birikimi çoğu zaman seçimle gelen

---

⁶⁶ www.konya.bel.tr. Erişim Tarihi : 23.04.2014

yöneticilerle olan ilişkilerde önemli bir odak noktası haline getirmektedir. Bunun yanında özellikle kent planlaması, çevre mühendisliği gibi özel ihtisas gerektiren konularda bilgi sahibi olan ve uzmanlıkları nedeniyle karar alma sürecinde önemli konumları olan teknokratlar etkin ve akılcı bir yapının farklı bir özelliği olarak belirginleşmiştir.

Görüldüğü üzere bu sistemde Konya Büyükşehir Belediye başkanı hem yürütmenin hem de karar alma organı olan meclisin başkanıdır. Başkan her iki organ arasındaki eşgüdümü, iletişimi sağlayan olarak göze çarpmaktadır. Bu durum iki organ arasındaki kopukluğu önlemek açısından olumlu bir düzenlemedir.

Dünyadaki diğer metropoliten kentlerdeki sistemlerde ise genellikle karar alma ve yürütmenin birbirinden ayrıldığı görülmektedir. Ülkemizde böyle bir yapının var olması demokrasi adına olumlu sonuçlar doğuracağı kanısındayım.

6.2 Sosyal Politikaların Konya'nın Mekânsal Planlama Sürecindeki Yansımaları

6.2.1. Konya Büyükşehir belediyesi ve sosyal politika uygulamaları

Sosyal Yardımlar

Sosyal yardımın değişik tanımları bulunmakla birlikte genel olarak bir sosyal güvenlik yöntemi olarak sosyal yardımlar; asgari düzeyde dahi kendisini ve bakmak da yükümlü olduğu kişileri geçindirme olanağından mahrum kalmış bireylere, muhtaçlık tespitine ve kontrolüne dayalı olarak yapılan ve onları kendilerine yeterli duruma getirmek amacını taşıyan ayni ve nakdi nitelikteki geçici veya süreli, sistemli ve düzenli karşılıksız yardımlar biçiminde tanımlanmıştır.⁶⁷ Sosyal yardım kavramı ve olgusunun temel unsurları ise aşağıdaki şekilde sıralanabilir.

- a. Sosyal yardım esas olarak sosyal güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesinde yararlanılan primli sistemin tamamlayıcısı niteliği taşımaktadır.

---

⁶⁷ Seyyar A., 2005. Sosyal Güvenlik Terimleri: Ansiklopedik Sözlük. İstanbul: Papatya Yayınları. ss.314.

- b. Yardımlardan yararlananların sisteme katkısı olmayıp, ihtiyaçları karşılık beklenmeksizin giderilmektedir.
- c. Sosyal yardımların içeriğine baktığımız zaman kanunlarla desteklendiği için yardımlar aynı zamanda merkezi hükümetin bir sosyal politikası ve sosyal güvenlik hizmeti niteliği görür.
- d. Sosyal politikaların içeriğine baktığımız zaman bireylere nakdi yardım sağlamak şeklinde olabileceği gibi hizmet yönü ağır basan politikalarda sunulabilmektedir.
- e. Sosyal yardımlar, ihtiyaç tespitine ve bireysel gereksinimler dikkate alınarak farklı düzey ve biçimlerde sağlanmaktadır.
- f. Sosyal yardımlar kişileri kendilerine yeterli duruma getirmek amacını taşıyan yardımlardır. Sosyal yardım, yoksullara, muhtaçlık tespitine göre karşılıksız olarak verilen ve yoksullukla mücadeleyi amaçlayan aynı veya nakdi yardımlardır.⁶⁸

Gerçekten, sosyal yardımların temel amacı muhtaç kişilere, muhtaçlık koşulları ortadan kalkıncaya kadar ve yardım almadan hayatlarını sürdürebilecek duruma gelinceye kadar gelir güvencesinin sağlanmasıdır. Çünkü, sosyal yardımın özünde esas olarak insanın insanca yaşaması ve insanın en değerli varlık olduğu değerlerine dayanan insanı koruma çabası bulunmaktadır. Sosyal yardımlarda kişinin varlığı güvence altına alınmaktadır. Buna karşılık, sosyal yardımlar sadece bireylerin korunmasını değil, aynı zamanda onların kendilerine yeterli duruma getirmek amacı güdülmektedir.

Yoksullukla mücadele politikaları içerisinde sosyal yardımların rolü ele alındığında, bu tür yardımların yoksulluğun ortadan kaldırılmasına yönelik değil muhtaçlık durumunu gidermeye yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Sosyal yardım faaliyeti ile yoksul bireylerin ihtiyaçları karşılanarak yaşamlarını sürdürmelerine destek olunmaktadır. Çünkü, yoksulların çok çeşitli nedenlere dayalı olarak ortaya çıkan ve orta ve uzun dönemli politikalarla ortadan kaldırılması mümkün olan yoksullukla

---

⁶⁸ Çengelci E., 1993. Sosyal Refahın Gerçekleşmesinde Sosyal Yardımların Rol ve Önemi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Yüksekokulu Dergisi, No II, Sayı 1-2-3. ss.9-10.

mücadele politikalarının neticesi belirsizdir. İnsanlar için temel ihtiyaçların ivedilikle tedarik edilmesi gerekmektedir. Böylelikle bu yardımları bekleyen bireyler için sosyal politikalar yakın gelecekte ihtiyaçları gördüğünden önemli bir konuma gelmektedir. Ancak, her toplumda engellilik, yaşlılık vb. sebeplerle uzun süre veya sürekli olarak sosyal yardıma ihtiyaç duyan bireylerin bulunması kaçınılmazdır. Bu gruplara yönelik sosyal yardımların uzun süreli yardımlara dönüştüğü ve süreklilik özelliği taşıdığı söylenebilir.

Konya Büyükşehir Belediyesinin yöneldiği en yaygın sosyal politika faaliyeti, sosyal yardımdır. Yoksul ve muhtaç kişilere yönelik sosyal yardımlar, ayni ve nakdi yardımlardan oluşmaktadır. Konya Büyükşehir Belediyesinin sosyal yardım alanında önemli düzeyde bir deneyime sahip olduğu ve bu kurumlarca sunulan sosyal yardım hizmetinin sürekli bir gelişim içinde bulunduğu görülmektedir. Gerçekten, belediye sosyal yardımlarının tür ve nitelik ve kapsamı genişlemekte, bu kurumlar sosyal yardım alanında giderek uzmanlaşmaktadır. Bununla birlikte belediyenin sosyal yardım hizmeti sunması, bir takım yapısal ve arazi avantaj ve mahzuru bünyesinde barındırmaktadır.

Belediyenin bu hizmetin yerine getirilmesinde aşağıdaki avantajlara sahiptir;

- a. Halk ile iç içe sorunları en yakından görebilen yerel yönetim birimidir.
- b. Sorunları en yakından takip ettiği için çok fazla yazışma yoktur bu da işlerin daha kolay ve hızlı ilerlemesini sağlıyor.
- c. Özerk bir yapısı olduğu için şeffaf dır.
- d. Bireylerin istek, talep ve beklentilerine hemen cevap verdiği için başarı oranı yüksektir.
- e. Hizmetlerin kurumca gözlemlenmesi daha basittir.
- f. Kentte yaşayan ve olaylar karşısında daha fazla hassasiyet gösteren yerel yönetimler ve bu kurumları destekleyen kuruluşların fazla olması ve yerel yönetimlerin kaynak bulma kolaylığı daha fazla olmaktadır.

Sosyal yardımların uzun yıllardır sürdürülen ve en yaygın hizmet türü olması sosyal yardım hizmetinin belediyeler tarafında yerine getirilmesi birtakım mahzurlar da taşımaktadır. Bunlar:

- a. Kayırmacılığa açık olması,
- b. Sosyal yardımların türleri, nitelikleri ve yararlanma kriterleri ile yararlanacak kitlenin özellikleri bakımından standartlarının tespit edilmemiş bulunması,
- c. Sosyal politikaları besleyen sosyal yardımlar belirli dönemlerde yoğunlaştığından devamlılık olmamaktadır.
- d. Yönetmelik bakımından sosyal yardım hizmetinin kurumsallaşmaması ve genelde birim tarafından değil görevli belediye çalışan/çalışanlarının sorumluluğunda ve inisiyatifinde yürütülmesi,
- e. Sosyal yardımlarının büyük çoğunluğunu aynı yardımların teşkil etmesi,
- f. Sosyal yardımların belirli bir istatistikî bilgi akışının olmaması.
- g. Sosyal yardımların bireyleri topluma kazandırma endişesinden uzak olduğu genellikle kısa vadede yoksulluğu giderebilecek politikalara yönelmiştir.
- h. Sosyal yardım yapan kurum ve bireylerin belirli aralıklarda izlenememesi.

Konya büyükşehir belediyesinin yoksullara aynı veya nakdi sosyal yardımları farklı birimler altında yürütmektedir. Konya Büyükşehir Belediyesi sosyal yardım hizmetini Sağlık ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığına bağlı Engelliler Şube Müdürlüğü, evde bakım hizmetleri şube müdürlüğü, sağlık şube müdürlüğü, sosyal hizmetler şube müdürlüğü, şehit ve gazi hizmetleri şube müdürlüğü altında organize etmektedir.

Yardım türleri içinde aynı yardımları eşya, giyim, gıda, yakacak yardımları oluştururken, sosyal yardım amaçlı kupon verilmesi ile tıbbî ve nakdi yardımlar ile eğitim yardımları önemli yardım kalemleri arasında yer almaktadır.

Örneğin 01.01.2013 tarihinden itibaren 21 kurum 73 kullanıcı çalışmaya devam eden Sosyal Doku Bilgi Merkezindeki kayıtlar incelendiğinde 72.906 kayıt veri tabanında mevcuttur.

Konya Büyükşehir Belediyesindeki yardımların veri tabanı kayıtları:

1. Toplam yardım yapılan aktif kayıt sayısı: 6156
2. İhtiyaç sahibi 4580 Aileye verilen 4.691.105 adet ekmek yardımı
3. Sosyal Kart uygulaması 5544 Adet kişiye 4.320.413 TL yardım edildi
4. İhtiyaç sahibi 1.551 Ailenin 275.240 TL su parası bedeli ödemesi

Sosyal hizmetler

Sosyal hizmetler, toplumda kendi ellerinde olmayan nedenlerle yoksul ve muhtaç duruma ya da bedenen veya ruhen bir eksikliğe düşen kişilere, ülkenin genel ekonomik ve sosyal koşulları dikkate alınarak insana yaraşır, çevreleri ile uyumlu bir hayat sürdürebilmeleri için sağlanan hizmetlere denir. Buna göre sosyal hizmetler, ellerinde olmayan nedenlerle yoksul, muhtaç, bedenen ya da ruhça yetersiz duruma düşen bireylere insana yaraşır bir hayat sürebilecekleri sosyal ortamı yaratma amacını taşıyan hizmetler olarak nitelendirilebilir.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununa göre sosyal hizmetler "kişi ve ailelerin kendi bünye ve şartlarından doğan veya kontrolleri dışında oluşan maddi, manevi ve sosyal yoksunluklarının giderilmesine ve ihtiyaçlarının karşılanmasına, sosyal sorunlarının önlenmesi ve çözümlenmesine yardımcı olunmasını ve hayat standartlarının iyileştirilmesi ve yükseltilmesini amaçlayan sistemli ve programlı hizmetler bütünü"dür.⁶⁹

Sosyal hizmetlerin temel özelliği, toplumdaki tüm bireylerin insan onuruna yaraşır bir biçimde yaşamalarını sağlayacak ihtiyaçları gidermeye yönelmiş bulunmasıdır. Sosyal hizmetler, genel ekonomik ve sosyal koşullar dikkate alınarak kişilere insan onuruna yaraşır bir biçimde hayatlarını idame ettirebilecekleri ve toplumun bir üyesi olarak üzerlerine düşen görevleri yerine getirebilecekleri bir sosyal ortamı yaratma amacını taşır.⁷⁰Bundan dolayı sosyal hizmetler, geçici ya da sürekli olarak yardıma ihtiyaç duyan topluluk üyelerine hizmet sunmak durumundadır.

---

⁶⁹ T.C. Başbakanlık, Sosyal Güvenlik Reformu: Sorunlar ve Çözüm Önerileri, (Beyaz Kitap). T.C. Başbakanlık, Ankara, Nisan 2005, s. 3.

⁷⁰ Sait Dilik, Sosyal Güvenlik ve Sosyal Hizmetler Arasındaki İlişkiler, AÜ. SBF Dergisi, C. 35, S.

KONYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ YARDIM MÜRACAAT VE SONUÇLARI HAKKINDA İZLENECEK SÜREÇ:

Müracaat; Sağlık ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığımıza veya ilgili birimlerine muhtarlıklar, çeşitli sivil toplum kuruluşları, vatandaşlar tarafından bildirilen yada şahsen dilekçe ile ihtiyaçlı olduklarını beyan edenler kurumumuza başvurmuş olurlar.

Tahkikat; Alınan başvuruların, öncelikle kaydı olup olmadığı sistemden kontrol edilmekte, kayıtlı ise durumu yeniden güncellenmekte, yeni kayıt ise; tahkikat ekiplerince ailenin verdiği adreste bizzat ziyaret edilerek tahkikatları aşağıdaki forma göre yapılmaktadır.

Değerlendirme; Yapılmış olan tespitler neticesinde ailenin, Belediyemizin ilgili yönetmelik hükümlerine göre faaliyet gösteren değerlendirme komisyonu kararı doğrultusunda durumuna göre (ihtiyaçlı ise) yardım kararı verilir. Yardım kararı verilmiş olan aileler belirli periyotlarla ziyaret edilip bilgi güncellemeleri yapılır.

Ekonomik durumları iyi olarak değerlendirilen aileler ise Kapsam Dışı olarak değerlendirilmektedir.

NAKDİ YARDIMLAR

Konya Büyükşehir Belediyesi 17.07.1995 tarih ve 31 nolu Belediye Meclisi Kararı ile muhtaçlara yardım fonu kurulmuştur. Sosyal yardımlar bu fon aracılığı ile yapılmaktadır. Fon maddi yönden sadece belediye bütçesine bağlı iken 27-06-1997 tarihinden itibaren bağış alınmaya başlanmıştır.⁷¹ Yıl içerisinde fona gelen müracaat dilekçeleri fon yönetim kurulu tarafından değerlendirilerek ihtiyaç sahiplerinin genel ihtiyaç, barınma, fatura, tedavi ve eğitim gibi yardımları karşılanmaktadır. Ayrıca yolda kalan vatandaşların otobüs veya tren biletleri de bu birimimiz tarafından

---

1-4, Ocak-Aralık 1980, s. 74.

⁷¹ www.konya.bel.tr Erişim Tarihi :27.04.2014

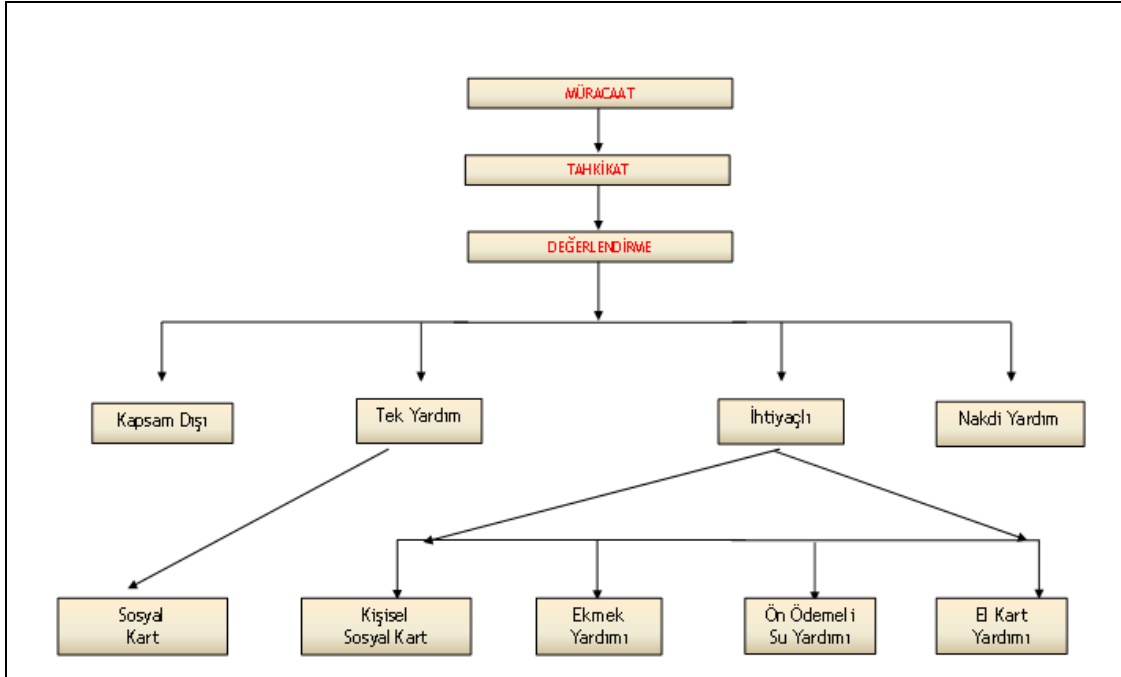
karşılanmaktadır. 2013 yılı içerisinde aşağıdaki tabloda gösterilen oranlarda nakdi yardım yapılmıştır.

Tablo 1. Nakdi yardım türleri

NAKDİ YARDIM TÜRÜ	ADET/KİŞİ	TUTAR
Genel İhtiyaçlar	395	86.812,84 TL
Fatura Yardımı (Elektrik-Su Faturaları)	67	15.394,39 TL
Eğitim Yardımı	289	57.619,85 TL
Sağlık Yardımı	19	5.450,00 TL
Barınma Yardımı	12	5.300,00 TL
Yolcu Ücreti	313	15.897,25TL
Engelli Yardım	169	36.584,50 TL
Afet Yardımı	23	14.550,00 TL
TOPLAM	1.287	237.608,83 TL

Kaynak: Konya Büyükşehir Belediyesi Sağlık ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı

Şekil 2. Müracaat akış şeması

Kaynak: Konya Büyükşehir Belediyesi Sağlık ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı

6.2.1.1 Yoksullara yönelik uygulamalar

Gıda Bankası

Konya Büyükşehir belediyesi tarafından yapılan yardımlar tek çatı altında toplanmış olup Gıda bankası kurulmuştur.

Sağlık ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığına daha önceden kaydı olanlar ve incelemeler sonrasında yardım almaya hak kazanmış yardıma muhtaç kişiler, şimdi kendilerine verilen limit kadar, alış veriş kendi ihtiyacına göre ücretsiz alıyor. Böylece herkes ihtiyacına göre yardım almış oluyor.

2013 Gıda Bankası Verileri:

- 9.468** aile tahkikatı yapılmıştır.
- 13.064** adet yeni kayıt ve evrak güncellemesi yapılmıştır.
- Birime müracaat eden **22.387** kişi ile görüşme yapılmıştır.
- 26** İhtiyaç sahibi aileye ve çocuklarına giyecek yardımı,

- e. Kişisel Sosyal Kartı ile alışverişini yapamayan vatandaşlara alışverişleri personel yardımı ile yaptırılmaktadır.
- f. Ekmek fişlerini almaya gelemeyen vatandaşlara ekmek fişleri birim tarafından evlerine ulaştırılmaktadır.
- g. Karatay İlçesinde **995** aileye Selçukluda **846** aileye ve Meram bölgesinde **1206** aile olmak üzere toplamda **3.047** aileye aylık ekmek fişleri birim tarafından verilmektedir.⁷²

SOSYAL KART

Sosyal alanda sürekli olarak insanların ihtiyaçlarını onları rencide etmeden daha güzel bir şekilde nasıl karşılanır diyerek yeni proje üretilmiştir.

İhtiyaç sahibi olduğu tespit edilen ailelerin, gıda temizlik ve kırtasiye yardımlarını, tercihleri doğrultusunda almalarına imkan sağlayan ve insan onuruna yakışan modern bir uygulama olarak 14.07.2010 tarihinden kullanılmaya başlamıştır.

Kişisel Sosyal Kart ve Sosyal Kart olmak üzere iki ayrı şekilde kullanılmaktadır. Kullanılan Sosyal kartların güvenliği için; ihtiyaç sahibinin kimlik bilgileri, TC kimlik numarası ve yüklenilen sanal TL miktarı kart içerisine yüklenmektedir. Bundan dolayı kart sahibi kişiler haricinde kartın kullanılmasına izin verilmemektedir.⁷³

Sosyal Kart Dağıtım ve Kullanım Aşamaları

- a. İhtiyaç sahibi her aileye incelemeler sonucunda sosyal kart verilmektedir.
- b. Kart sahipleri, kartlarına yüklenen meblağları, yalnızca ilgili alanlarda, gıda, temizlik ve kırtasiye vb. alanlarında kullanabilir.
- c. İnsanları kırmadan onların onurunu düşünen bir sistemin ürünüdür.
- d. İhtiyaç sahipleri, karşı tarafın onlara bir dayatmasını değil onların gerçekten ihtiyaçlarına cevap verecek isteklerini almaktadırlar.
- e. Personel ve maliyet tasarrufu sağlamaktadır.

---

⁷² K.B.Ş.B Sağlık ve Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı Faaliyet Raporları 224

⁷³ K.B.Ş.B Sağlık ve Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı Faaliyet Raporları 225

- f. Sosyal yardımların organizasyonunda verimliliği artırmaktadır.
- g. Sosyal yardımları alan bireylere daha hızlı ve etkili ulaşılmaktadır.
- h. Sosyal yardımları almak için talep eden bireyler gerekli tespitler yapıldıktan sonra incelemeye alınırlar.
- i. Ailenin durumuna göre sosyal yardımların durumu belirlenir.
- j. Ailelere verilen kartlar bazen tek kullanımlık bazen de süreklilik teşkil etmektedir.
- k. Sürekli kullanılan kartlar yükleme esnasında eğer önceki aydan para var ise o paralar sıfırlanır.
- l. Sosyal kartlar şifre ile kullanılıp çipli veya manyetik şeritli olarak üretilmektedir.
- m. Kartlar gıda, temizlik ve kırtasiye alanlarında kullanılmak üzere programlanmıştır.⁷⁴

Konya Büyükşehir Belediyesi'nin sosyal politika kapsamında sürdürmüş olduğu yoksullukla mücadelede dezavantajlı ailelere yönelik sürdürülen ve insan onurunu rencide etmeyen, Dünya Fakirlikle Mücadele Eden Şehirler Toplantısı'nda sosyal kart projesi ile tanıtılan ve tüm dünyaya model olarak sunulan bir organizasyondur.

6.2.1.2 Engellilere yönelik uygulamalar

Engelliler toplumumuzun önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. 2002 nüfus sayımına göre Türkiye nüfusunun yüzde12.29'u ortopedik, işitme, görme, zihinsel ve süreğen(hastalığı devam eden) engelli bireylerden meydana gelmektedir. 2004 yılından bu yana engellilerin sosyal ve ekonomik durumlarında büyük gelişmeler olmuştur. Engellilerimizin kendilerini geliştirebileceği ve ücreti devletimiz tarafından karşılanan özel rehabilitasyon merkezleri açılmıştır. engelli vatandaşlar 2022 sayılı kanun gereğince; engel oranlarına göre 3 ayda bir ve 2828 sayılı kanuna

---

⁷⁴ K.B.Ş.B Faaliyet Raporu 2013 s.f 221

göre; bakıma muhtaç, ağır ve sürekli engelli olanların yakınlarına ise her ay maaş vermektedir.⁷⁵

Konya Büyükşehir Belediyesi yüzde40 ve üzeri Sağlık Kurulu Raporunu beyan etmeleri halinde engellilere Toplu Ulaşım imkânlarından ücretsiz olarak yararlandırmakta ve su kullanımında yüzde50 indirim uygulamaktadır. Engellilere yönelik mesleki eğitim kursları ve engellilerin evlerinin içinde hayatlarını kolaylaştırmak amacı ile engelsiz mekânlar projesi yürütülmektedir.

Büyükşehir Belediyesi Kent Bilgi Sistemi çalışmaları neticesinde Konya'daki Sosyal Doku haritası çıkarılmıştır. Engellilerin yoğun olarak yaşadığı bölgeler belirlenmiştir. Belirlenen bölgelerde, caddeler, kaldırımlar, parklar, alışveriş merkezleri, toplu taşıma araçları, hizmet binaları, apartman girişleri, asansörler engellerimizin kullanacağı şekilde (ulaşılabilirlik) düzenlenmektedir.

Engelli bireyin ve ailesinin sosyal hayatta karşılaştığı her türlü sorunlarının tanımlanmasına ve çözümlerine yönelik çalışmalarla, özürülülerin rehabilitasyonunda halkın sorumluluk alması, hizmet dağılımının geliştirilmesi, eşit fırsatlar sağlanması ve engelli haklarının iyileştirilmesi ve korunmasını hedefleyen toplum temelli rehabilitasyon çalışmaları karalılıkla sürdürülmektedir. Engellilerin kendilerini geliştirmeleri ve topluma katkıda bulunmaları amacı ile Mesleki Eğitim Kursları açılmaktadır.⁷⁶

Konya Büyükşehir Belediyesi bünyesinde faaliyet göstermekte olan Engelli Şube Müdürlüğü, mücavir alan sınırları içinde bulunan engellilerin toplum hayatına katılımını kolaylaştıracak ve toplumsal fırsatlardan engelli olmayan diğer bireyler gibi eşit faydalanmalarını sağlamak amacıyla, Üniversite, Sivil toplum kuruluşları ve engelli dernekleriyle özürülülere yönelik yapılacak bilgilendirme, bilinçlendirme, yönlendirme, eğitim, danışmanlık, bakım, sosyal ve mesleki rehabilitasyon hizmetleri ve engellilerin yaşamlarını kolaylaştırıcı çalışmaları koordine etmektedir.

Evde bakım hizmetleri

---

⁷⁵ K.B.Ş.B Faaliyet Raporu 2013 s.f 222

⁷⁶ K.B.Ş.B Faaliyet Raporu 2013 s.f 222

Evde Bakım Şube Müdürlüğü tarafından engelli, yaşlı, süreğen hastalığı olan veya iyileşme dönemindeki bireyleri buldukları ortamda destekleyerek sosyal yaşama ayak uydurabilmelerini sağlamak, yaşamalarını mutlu ve huzurlu bir biçimde sürdürerek toplumsal entegrasyonlarını gerçekleştirmek için psiko- sosyal ve fizyolojik hizmetleri sunmak üzere 17Şubat 2012 tarihinde kurulmuştur.

Evde bakım hizmetlerinin amacı, bireylere kaliteli, ihtiyaca uygun ve düşük maliyetli bakım hizmetleri sunarak, onların bağımsızlıklarını sağlamak, yaşam kalitelerini yükseltmek ve bakıma muhtaç bireyin ihtiyaçlarını en iyi şekilde karşılayarak aileye destek vermek, böylece tüm aile üyelerinin işlevselliğini arttırmaktır.

Evde bakım hizmetlerinden yararlanan gruplar çoğunlukla kronik hastalar, yaşlılar ve engellilerdir. Bu grupların yararlandığı evde bakım hizmetleri uzun sürelidir.⁷⁷

Evde bakım ünitesi

Konya Büyükşehir Belediyesi Engelli, yaşlı, süreğen hastalığı olan veya nekahat dönemindeki bireyleri buldukları ortamda destekleyerek ,sosyal yaşama ayak uydurabilmelerini sağlamak, yaşamlarını mutlu ve huzurlu bir biçimde sürdürerek topluma tam katılımlarını gerçekleştirmek ve bakıma gereksinim duyan birey ve aileye sunulan sosyal hizmetleri içerir.

Amaç yaşlı, kronik hastalığı ve engelliği olan ya da iyileşme sürecindeki bireylerin bakımlarını buldukları ortamda yaparak yaşam kalitelerini arttırmak, topluma uyumlarını sağlamak ve bakım verenlerin yükünü hafifletmektir.

Evde bakım yaşlılıkla beraber ihtiyaçların büyük bir kısmının evde yapılmasıdır. Kişi kendisini daha mutlu ve huzurlu hissederek psikolojik olarak hastahane ve diğer sağlık kurumlarının vermiş olduğu stresli ve sıkıntılı imaj evde bakım ile bir nebze olsun minimize edilmektedir. Ayrıca sosyal ilişkileri de ayakta tutan bu uygulama kişileri hayata bağlamaktadır.

Konya Büyükşehir Belediyesinin Sosyal Politika Alanındaki Performansı

---

⁷⁷ K.B.Ş.B Sağlık ve Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı Faaliyet Raporları 218

Konya Büyükşehir belediyesinin sosyal politika alanındaki etkinlik düzeyi çeşitli çalışmalarla ortaya konulmuştur. Konya Büyükşehir Belediyesinin sosyal politika alanındaki bazı alanlarda yeterli düzeyde fonksiyon üstlenememesinin nedeni ülkemizde belediyelerin öncelikli olarak kentsel altyapıların sağlanmasına yönelmeleri gelmektedir. Özellikle 1950’li yıllardan itibaren hızlı nüfus artışı göç ve kentleşme, belediyeleri artan kentsel hizmet talebini karşılamaya yöneltmiş ve diğer alanlara ilgi gösteremez hale gelmişlerdir.

6.2.1.3 Kadın ve aileye yönelik uygulamalar

Evlilik Okulu Projesi

Büyükşehir Belediyesinin evlenecek çiftlere veyahut evlenmiş olan çiftlere evlilik ile ilgili genel bilgiler, psikolojik destek ve seminerleri 10 çiftten oluşan gruplar halinde vermiş olup toplamda 300 çift bu projeden faydalanmıştır

Konya Aile Destek Merkezi (Kadem)

Kısa adı KADEM olan Konya Aile Destek Merkezi; Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir Akyürek tarafından ailelere destek vermek amacıyla 2010 yılında kurulmuştur. KADEM Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı meclis kararı ile aile hizmetlerine katkı sağlamak amacıyla Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı’na bağlı müstakil bir binada faaliyetlerine başlamıştır. KADEM bünyesinde psikolog, sosyolog-aile danışmanı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı’ndan onaylı sertifikalı eğitimci ekibiyle hizmet vermektedir. KADEM faaliyetleri sayesinde ailelerin ekonomik, toplumsal, kültürel ve psikolojik sorunlarla başa çıkabilmeleri için korunması, desteklenmesi ve güçlendirilmesi amaçlarını kapsayan hizmetler verilmektedir. Bu merkezde koruyucu-önleyici, eğitici-geliştirici, tedavi ve rehabilite edici hizmetlerin yanında rehberlik ve danışmanlık hizmetleri de ailelere sunulmaktadır.⁷⁸ Kadem’in çalışmalarına baktığımızda öncelikle aileyi koruyucu önlemler olarak eşler arasında muhabbeti beslemek ve geliştirmektir. Toplumu oluşturan en küçük yapı taşına baktığımızda merkezinde aileyi görüyoruz. Huzurlu

---

⁷⁸ www.konya.bel.tr./kadem Erişim Tarihi : 20.04.2014

bir toplum için aileye daha fazla önem verilmesi gerekmektedir. Eşler arasındaki uyumsuzluk sıkıntılar ve tartışmalar ise aileyi ayrılığın eşiğine getirmektedir. Böyle durumlarda kişilerin profesyonel kurumlardan destek alması aileyi parçalanmaktan kurtaracaktır. Kadem bünyesinde sempozyumlar, konferanslar, anne-baba ve çocuk ilişkilerinde yaşanan problemler, aile içerisindeki ekonomik sıkıntılar, ailelerin bilgi düzeyi vb. problemlerle ilgilenmektedir. Kadem'in faaliyetleri dokuz ana başlıkta toplanmıştır; aile destek hizmetleri, aile akademisi, evlilik okulu, parçalanmış ailelere destek hizmetleri, gençleri hayata hazırlama hizmetleri (genç okulu), aileler barışıyor masası, aile içi şiddeti önleme çalışmaları, bireylere, kamu kurumu, kuruluşu ve Sivil Toplum Kuruluşlarına yönelik eğitim ve seminer faaliyetleri kapsamında ailelere destek vermeye devam etmektedir.

6.2.1.4 Çocuk ve gençlere yönelik uygulamalar

Konya'da yaşayan insanların eğitim düzeylerini artırmak, sosyalleşmelerine katkıda bulunarak, toplumda aktif rol almalarını sağlamak için yerel yönetim imkanları ile eğitime katkı faaliyetleri yürütülmektedir.

Konya Büyükşehir Belediyesi mücavir alan sınırları içerisinde ilkokul , ortaokul, Lise ve Üniversite öğrencileri ile halkın eğitim seviyelerini yükseltmek için eğitim yardımı, kırtasiye, okul kıyafeti ve her türlü araç gereç yardımında bulunmakta ve konferans, panel, yarışma vb. organizasyonlar yapmaktadır.⁷⁹

İlköğretim ve Ortaöğretim Öğrencilerine Eğitim Yardımı

Konya Büyükşehir Belediyesi mücavir alan sınırları içerisindeki ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında öğrenim görmekte olan öğrencilere 2004-2005 öğretim yılından itibaren eğitim yardımı yapmaktadır. Bu yardımlardan; Öksüz, Yetim öğrenciler, Şehit ve Gazi çocuğu olan öğrenciler, anne babası resmi olarak ayrılmış olan öğrenciler, Kendisi yüzde40 ve üzeri özürlü olan öğrenciler ve SBS 8. Sınıfta Türkiye geneli ilk 1000'e giren öğrenciler faydalanmaktadır.

---

⁷⁹ K.B.Ş.B Sağlık ve Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı Faaliyet Raporları 218

Birebir Eğitim ve Rehberlik Çalışması

2012-2013 yılı Birebir Eğitim ve Rehberlik Çalışması 22 Mart 2013 tarihinde yapılan toplantı ile başlamıştır.

25 Mart -31 Mayıs 2013 tarihleri arasında verilecek eğitim için 145 öğrenci kayıt yaptırmış olup ilk etapta 66 erkek 56 kız olmak üzere toplam 122 öğrenci, beş ayrı derslikte Pazartesi ve Cuma günleri 2'şer saat olmak üzere haftada toplam dört saat Matematik ve Türkçe dersleri almaktadır. Dersleri Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Fakültesi 2. ve 3. sınıf öğrencileri vermektedir.⁸⁰

Dershaneye Gidemeyen Öğrencilere LYS Hazırlık Kursu

Konya Büyükşehir Belediyesi, Türkiye'ye örnek olan Sosyal Belediyecilik çalışmaları kapsamında öksüz, yetim, şehit ve gazi çocukları ile ihtiyaç sahibi ailelerin dershaneye gidemeyen lise son sınıf öğrencilerine LYS öncesi hızlandırılmış hazırlık kursu veriliyor.

Yüz Güler Yüz

Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın işbirliği ile yürütülen "Yüz Güler Yüz" projesi kapsamında Türkiye'nin çeşitli şehirlerinden gruplar halinde gelen 1.200 öğrenciye Konya'nın tarih ve kültürel değerleri hakkında bilgiler verilerek şehir gezileri düzenlenmiştir.

Okullar Hayat Olsun

Okullar Hayat Olsun Projesi'nin temel amacı; okulların velilerin, mahallelinin ve çevrenin hizmetine açılması, öğrenciler ve yetişkinler için birer 'Hayat Boyu Öğrenme Merkezi' eğlence ve dinlenme aktivitelerine imkan veren 'yaşayan güvenli alanlar' haline dönüştürülmesidir.

Gençlik Merkezi

---

⁸⁰ K.B.Ş.B Sağlık ve Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı Faaliyet Raporları 217

Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı bünyesinde, gençlerin eğitsel, sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetler çerçevesinde serbest zamanlarının ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda değerlendirilmesine fırsat vererek topluma aktif bireyler olarak katılmalarını sağlayan ve gençleri zararlı alışkanlıklardan korumaya yönelik çalışmaları yürüten bir sosyal hizmet merkezidir.

Komек

Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından 2004 yılında faaliyete başlayan Komек (Konya Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme ve Sanat Kursu) ilk olarak şehir merkezinde 3 ayrı merkezde açılmıştır.

Bu kurslar ile amaçlanan, yetişkin eğitimi alanındaki boşluğu doldurmak, toplumsal fayda sağlayarak, istihdam kapılarını aralayan mesleki ve teknik bilgileri vermektir. Ancak komек faaliyetleri sadece bu alanda değil; hobi içerikli, el becerilerini geliştiren, insanların kendilerine zaman ayırma ve kişisel gelişimlerini arttıran el sanatları ve geleneksel el sanatları gibi alanlarda da eğitimler verilmiştir.

2004 yılından 2013 yılı başına kadar, 147 branşta, yaklaşık 150 bin kursiyere eğitim vermiştir. Ayrıca Bosna Hersek'in başkenti Saraybosna da Konya-Saraybosna Kültür ve Eğitim Merkezi adıyla açılan kurslar sonrasında, Makedonya'nın Kalkandelen kentinde, daha sonrada medeniyetler ittifakında Türkiye'nin birlikte eş başkanlık yaptığı Kosova'da kurslar açılmış olup oradaki insanların topluma kazandırılması ve sosyalleşmelerinde katkıda bulunarak toplumda aktif rol almalarını sağlamıştır.

MEVLANA SANAT MERKEZİ ÖRNEĞİ

Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından Dezavantajlı mahallelere yönelik olarak yapılacak olan sosyal ve ekonomik faaliyetlerin en etkin şekilde yürütülmesini ve koordinasyonunun sağlanması amacıyla kurulmuş kurumsal bir organizasyondur. Kurumsal kapasite artışı ve bilgilerle hazırlanacak stratejik çalışmanın kazanılan yeni yöntemlerle yapılması hedefleniyor.

Mevlana Sanat Merkezinde:

Sema kursu

Okuma yazma kursu

Terzilik

Dikiş nakış kursu

Kuaförlük kursu

Çinicilik kursu

Resim kursu

Sulamacılık

Budamacılık

Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından kentsel iyileştirme çalışmalarının yürütüldüğü Yeni Mahalle'de önemli bir merkez hizmete açılarak sosyal politikaların artık bireylere yardım vermekten ziyade bireylere nasıl ayakta kalınabileceğini gösterip çeşitli branşlara yönlendirmektedir. Yeni Mahalle'de yaşayan vatandaşlara yönelik eğitimler veren Mevlana Sanat Merkezi'nde, ilk etapta okuma yazma bilmeyenlere yönelik kurslar açılarak buradaki vatandaşların ihtiyaçlarına cevap vermiştir.. Daha sonra meslek sahibi olmak isteyen bayanlara yönelik kuaförlük, dikiş ve nakış kursu, erkeklere ise sulamacılık ve budamacılık eğitimleri verilmiştir.

KONES KOOPERATİFİ

Konya yeni mahallede faaliyet gösteren ve dezavantajlı bireylerin meslek sahibi olduktan sonra mahallede ortaya çıkan ürünlerin pazarlanmasında faaliyet gösteren bir kadın kooperatifidir.

400 üyesi bulunup 5 kadın devamlı sigortalı olarak çalışmaktadır.

Kones kooperatifi bünyesindeki bayanlar artık sahip oldukları meslekleri sebebiyle bir çok alanda hem üretim yapıp hem de üretimlerini pazarlayacakları bir alan bulmuş olmaktadır.

Bugün e kadar Konya büyükşehir belediyesi kurumsal hediyeleklerini Kones tarafından sağlamış olup kooperatife ve bayanlara iş imkanı sağlayarak sosyal politikanın sadece veren el olamayacağını ispatlamışlardır.

Öz Orman İş Sendikasının yılbaşı kurumsal hediyelerinin yapımını Kones kooperatifi almış olup toplamda 50.000 adet çini vazo üretimine başlamıştır. Üretim çinicilik eğitimi alan 400 ile 500 bayana iş imkanı sağlanacaktır.

REHADER

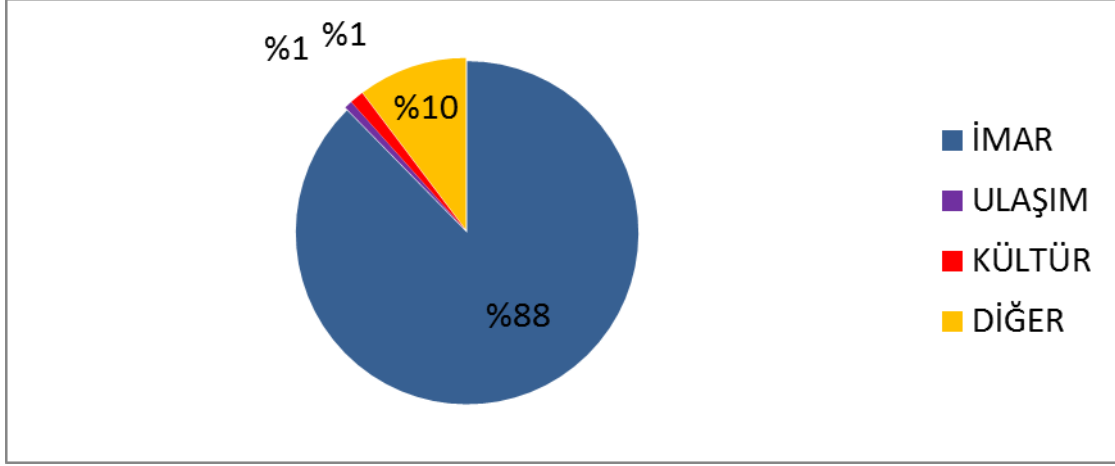
Sosyal araştırmalar ve dayanışma vakfının kurduğu ve Konya büyükşehir belediyesinin desteklediği Rehader Konya da yeni mahallede faaliyet gösterip burada dezavantajlı bireylerin topluma kazandırılması yönünde faaliyetler yapmaktadır.

Sosyal yardım ve hizmetleri rutin olmaktan çıkarıp burada ki bireyleri doğrudan vermiş olduğu destekler ile topluma kazandırmaktadır.

Sosyal politika uygulamaları ekonomik ve mali olanaklara göre yeterli görülse de bazı nakdi yardımların giderek artması yoksulluğun toplumda bir rutin alışkanlık yarattığı sonucuna doğurmuştur. Bu tür yardımları sürekli olmaktan çıkaracak olan Mevlana sanat merkezi, Kones, Rehader yapmış oldukları faaliyetler ile bireylerin topluma kazandırılmasında önemli bir rol almaktadır. Özellikle kadınların ekonomiye katılımının desteklenmesi, engellilere sağlanan olanaklar, çocuklar, gençler, kadınlar, ve yaşlılar için kurulan merkezler ve uygulanan sosyal hizmetler bireylerin topluma kazandırılmasında çok önemli yer tutmaktadır. Daha kapsamlı bir şekilde faaliyetlerin hayata geçirilmesi için daha fazla projeye ve siyasi iradeye ihtiyaç vardır.

6.3 MECLİS KARARLARININ ANALİZİ BAĞLAMINDA SOSYAL POLİTİKA YAKLAŞIMI

Şekil 3. 2004 Yılı Alman Meclis Kararları

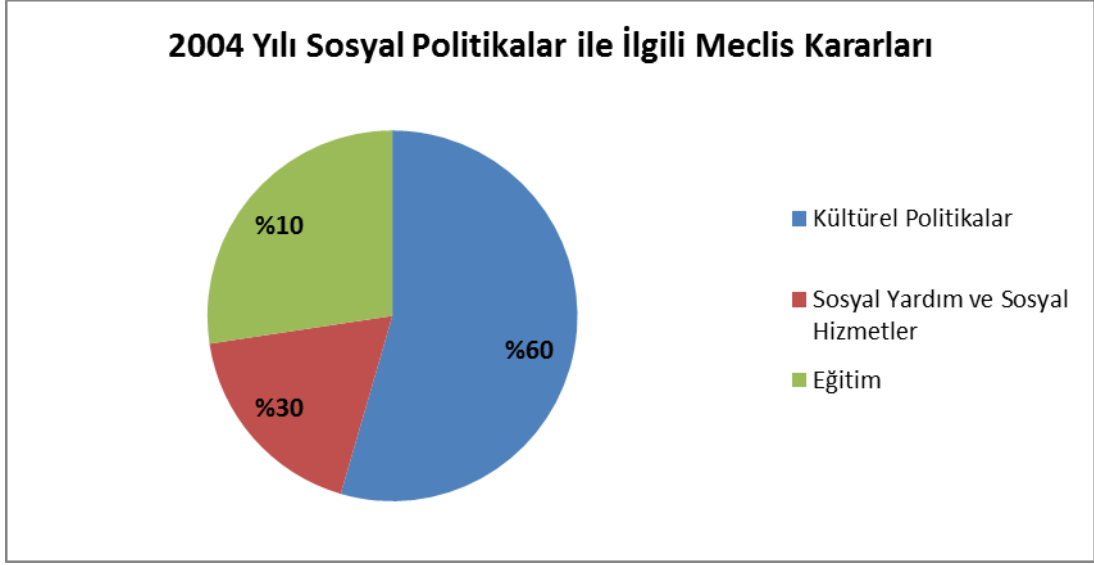

Kaynak: Bu şekil Ebubekir Uygur tarafından hazırlandı.

2004 yılında alınan meclis kararlarının yüzde 6 sı sosyal politika alanındadır. Ancak bu politikaların plan raporlarında mekana yansıyor yansımadığını ilerleyen bölümlerde ele alınacaktır.

Meclis'te alınan sosyal politikalar ile ilgili konular, genel itibariyle daire başkanlıkları tarafından gönderilmektedir. Ancak meclis üyeleri daire başkanlıkları ile bu konuları koordine ederek birlikte yürütebilmektedir. Meclis üyelerinin sosyal politikalarla ilgili öneri veya teklifleri çok azdır. 2005 yılında sosyal politikalar alanında alınan bu kararlar gruplara ayrılmıştır.

Şekil 4. 2004 Yılı Sosyal Politikalar ile İlgili Meclis Kararları

Kaynak: Bu şekil Ebubekir Uygur tarafından hazırlandı

2004 yılında alınmış meclis kararlarının sosyal politikaya yansımalarına baktığımızda, Kültürel politikaların yüzde60 na sahip olduğunu görüyoruz. Kültürel politikalar daha çok Avrupa ülkeleri ile yapılan kardeş şehir protokollerinden oluşmuştur. İki ülke arasında kültürel ,spor, sağlık ve bir çok konularda antlaşmalar yapılmıştır.

Sosyal politikaların eğitim hizmetlerine alanında yaptığı faaliyetlere baktığımızda Komek bünyesinde meslek edindirme kurslarının faaliyetleri bu alanda yer almaktadır,

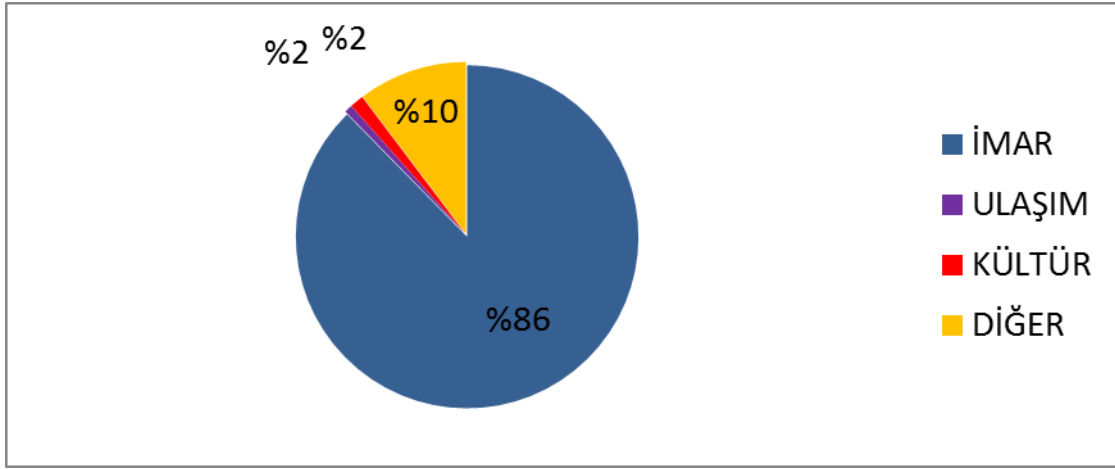
Sosyal politikaların sosyal yardım ve sosyal hizmetler alanında yaptığı faaliyetlere baktığımızda ise nakdi ve sosyal yardımların yapıldığı görülmektedir.

Plan kararları

2004 yılı sosyal politikalar ile ilgili meclis kararlarının mekana yansiyip yansımadağı incelenmiş olup yüzde54,5 nu oluşturan kültürel ilişkilerden yüzde10 u mekana yansımıştır. Ancak özellikle kardeş şehirlerle olan ilişkiler ilerleyen dönemlerde yavaşlamıştır.

Kültür merkezi ve sosyal alanlarda alınan sosyal politikaların yüzde55 i hayata geçirilmiştir.

Şekil 5. 2005 Yılı Alınan Meclis Kararları

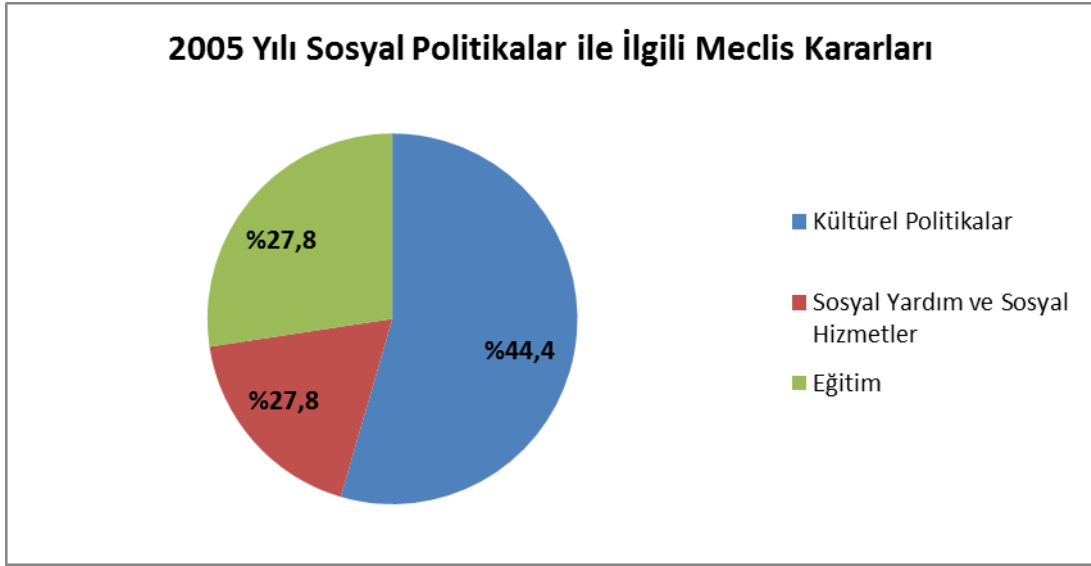

Kaynak: Bu şekil Ebubekir Uygur tarafından hazırlandı

2005 yılında alınan meclis kararlarının yüzde 5 i sosyal politika alanındadır. Ancak bu politikaların plan raporlarında mekana yansıyor yansımadığını ilerleyen bölümlerde ele alınacaktır.

Meclis'te alınan sosyal politikalar ile ilgili konular, genel itibariyle daire başkanlıkları tarafından gönderilmektedir. Ancak meclis üyeleri daire başkanlıkları ile bu konuları koordine ederek birlikte yürütebilmektedir.

Şekil 6. Yılı Sosyal Politikalar ile İlgili Meclis Kararları

Kaynak : Bu şekil Ebubekir Uygur tarafından hazırlandı

2005 yılında alınmış meclis kararlarının sosyal politikaya yansımalarına baktığımızda, Kültürel politikalar yüzde44 gibi bir orana sahip olduğunu görüyoruz.

Sosyal politikaların eğitim hizmetlerine alanında yaptığı faaliyetlere baktığımızda Komek bünyesinde meslek edindirme kurslarının faaliyetleri bu alanda yer almaktadır,

Sosyal politikalarda sosyal yardım ve sosyal hizmetlere baktığımızda ise Konya Büyükşehir Belediyesi merkez 3 ilçede de sosyal bir kompleksin bulunduğu kültür merkezleri açmaktadır.

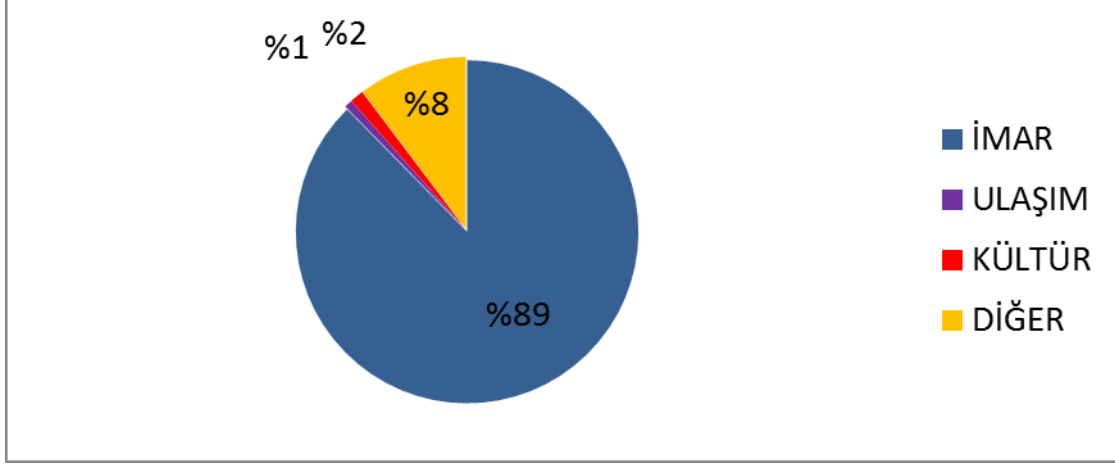
Plan kararları

2005 yılı sosyal politikalar ile ilgili meclis kararlarının mekana yansıyor yansımadağı incelenmiş olup yüzde10 nu mekana yansımıştır. Ancak özellikle kardeş şehirlerle olan ilişkiler ilerleyen dönemlerde yavaşlamıştır.

Kültür merkezi ve sosyal alanlarda alınan sosyal politikaların hepsi hayata geçirilmiştir.

Eğitim alanında alınan sosyal politikaların da hepsi hayata geçirilmiştir.

Şekil 7. 2006 Yılı Alınan Meclis Kararları

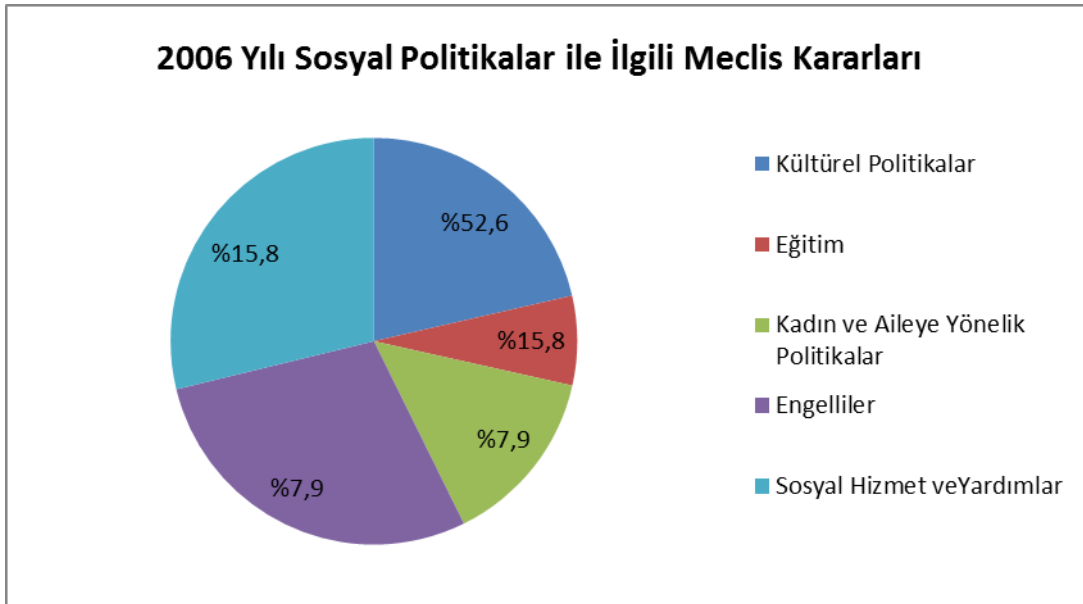

Kaynak : Bu şekil Ebubekir Uygur tarafından hazırlandı

2006 yılında alınan meclis kararlarının yüzde 5,4 ü sosyal politika alanındadır. Ancak bu politikaların plan raporlarında mekana yansıyor yansımadığını ilerleyen bölümlerde ele alınacaktır.

Meclis'te alınan sosyal politikalar ile ilgili konular, genel itibariyle daire başkanlıkları tarafından gönderilmektedir.

Şekil 8. 2006 Yılı Sosyal Politikalar ile İlgili Meclis Kararları

Kaynak : Bu şekil Ebubekir Uygur tarafından hazırlandı

2006 yılında alınmış meclis kararlarının sosyal politikaya yansımalarına baktığımızda, Kültürel politikalar yüzde52,6'e sahip olduğunu görüyoruz. Kültürel politikalar daha çok Avrupa ülkeleri ile yapılan kardeş şehir protokollerinden ve bu ilişkilerden doğacak olan politikalar nezdinde oluşmuştur.

2006 yılında Sosyal politikaların eğitim hizmetlerine alanında yaptığı faaliyetlere baktığımızda yüzde15,8 eğitimi destekleyici nitelikte olmuştur ve faaliyetleri bu alanda yer almaktadır,

Sosyal politikaların sosyal hizmet ve yardımlar kısmına baktığımızda yüzde15,8 ile ihtiyaçlara cevap verebilecek çalışmaların yapıldığı gözlemlenmiştir.

Engelliler, kadın ve aileye yönelik politikalara baktığımızda her iki dilimde yüzde7,9 ile faaliyetlerine devam etmektedir.

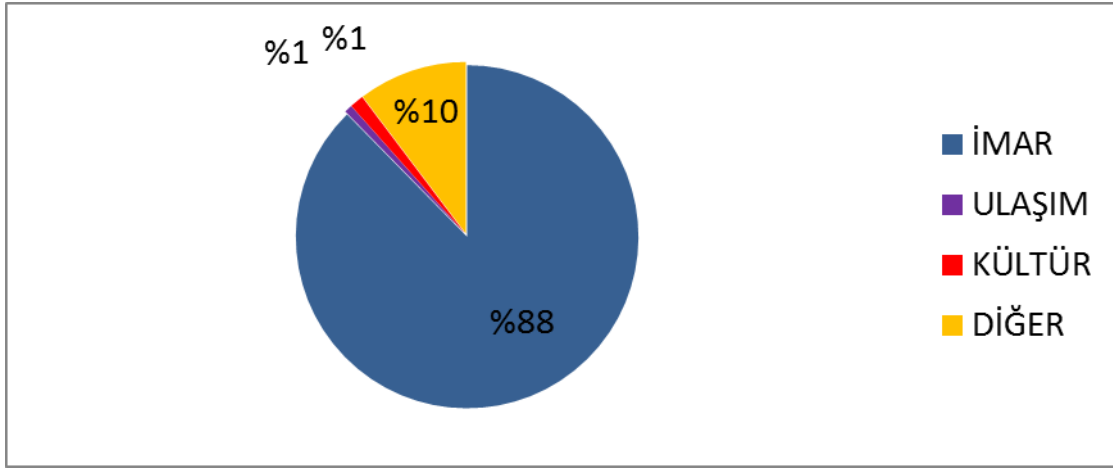
Plan kararları

2006 yılı sosyal politikalar ile ilgili meclis kararlarının mekana yansıyor yansımadağı incelenmiş olup yüzde28,8 ni oluşturan sosyal yardımların yüzde9 u mekana yansımıştır. Bu sosyal yardımların neticesinde farklı alanlarda sosyal politikaların uygulanması öngörülmüştür. Ancak özellikle kardeş şehirlerle olan ilişkiler ilerleyen dönemlerde yavaşlamıştır. Yeterli düzeyde bilgi alışverişlerinin yapılamaması gibi nedenlerle ilişkiler zayıflamış ve buna paralel sosyal politikaları tetikleyen kültürel ilişkiler zamanla yapılan protokolle sınırlı kalmıştır.

Engeliler, kadın ve aileye yönelik sosyal alanlarda alınan sosyal politikaların yüzde7 i hayata geçirilmiştir.

Eğitim alanında alınan sosyal politikaların da hepsi zamanla hayata geçirilmiştir.

Şekil 9. 2007 Yılı Alınan Meclis Kararları

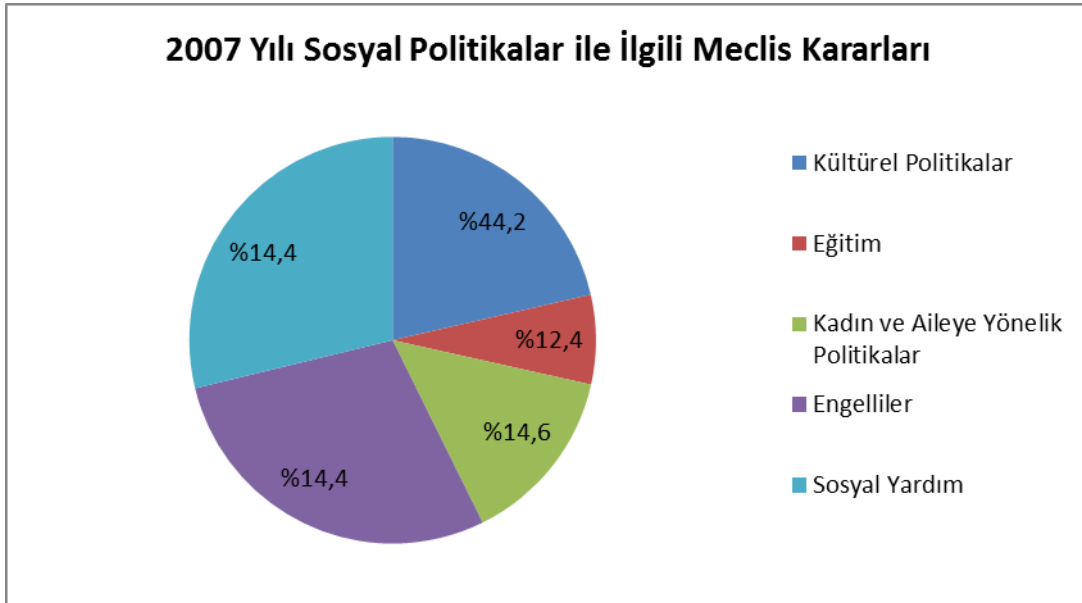

Kaynak : Bu şekil Ebubekir Uygur tarafından hazırlandı

2007 yılında alınan meclis kararlarının yüzde 5 i sosyal politika alanındadır. Ancak bu politikaların plan raporlarında mekana yansıyor yansımadığını ilerleyen bölümlerde ele alınacaktır.

Meclis'te alınan sosyal politikalar ile ilgili konular, genel itibariyle daire başkanlıkları tarafından gönderilmektedir. Meclis üyelerinin sosyal politikalarla ilgili öneri veya teklifleri çok azdır.

Şekil 10. 2007 Yılı Sosyal Politikalar ile İlgili Meclis Kararları

Kaynak : Bu şekil Ebubekir Uygur tarafından hazırlandı

2007 yılında alınmış meclis kararlarının sosyal politikaya yansımalarına baktığımızda, Kültürel politikalar yüzde44,4'e sahip olduğunu görüyoruz. Kültürel politikalar daha çok Avrupa ülkeleri ile yapılan kardeş şehir protokollerinden ve bu ilişkilerden doğacak olan politikalar nezdinde oluşmuştur.

2007 yılında Sosyal politikaların eğitim hizmetlerine alanında yaptığı faaliyetlere baktığımızda yüzde12,4 ile eğitimi destekleyici nitelikte olmuştur.

Sosyal politikaların sosyal yardım alanı içerisinde yaptığı faaliyetlere baktığımızda yüzde14,4 ile tüm ihtiyaçlara cevap verebilecek çalışmaların yapıldığı gözlemlenmiştir.

Kadın ve aileye yönelik politikalar ile engelliler için yapılan sosyal politikaların yüzde11 hayata geçirilmiştir.

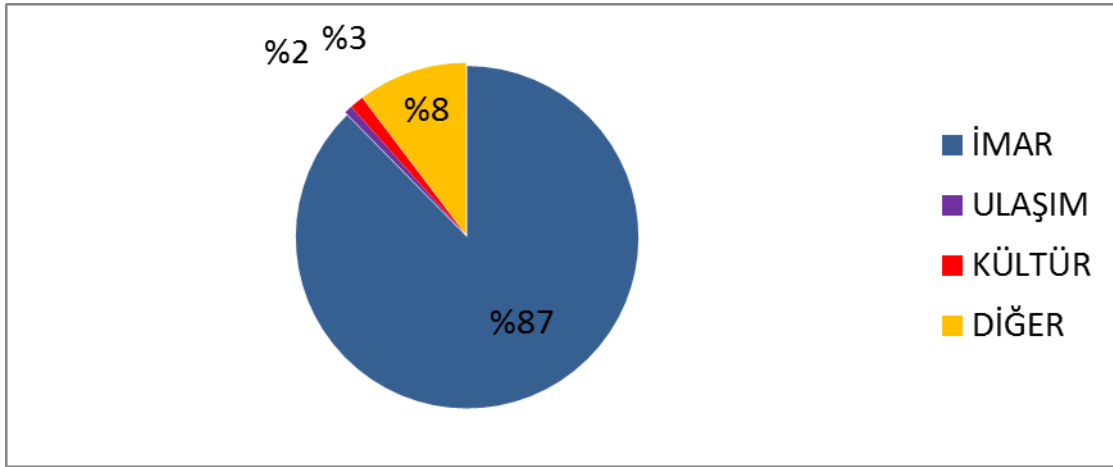
Plan kararları

2007 yılı sosyal politikalar ile ilgili meclis kararlarının mekana yansıyor yansımadağı incelenmiş olup yüzde14,4 ünü oluşturan sosyal yardımların yüzde6 sı mekana yansımıştır. Bu sosyal yardımların neticesinde farklı alanlarda sosyal politikaların uygulanması öngörülmüştür. Ancak özellikle kardeş şehirlerle olan ilişkiler ilerleyen dönemlerde yavaşlamıştır. Yeterli düzeyde bilgi alışverişlerinin yapılamaması gibi nedenlerle ilişkiler zayıflamış ve buna paralel sosyal politikaları tetikleyen kültürel ilişkiler zamanla yapılan protokolle sınırlı kalmıştır.

Kadın ve aileye yönelik yardımlar ile engellilere yapılan yardımların yüzde10 u hayata geçirilmiştir.

Eğitim alanında alınan sosyal politikaların da hepsi zamanla hayata geçirilmiştir.

Şekil 11. 2008 Yılı Alınan Meclis Kararları

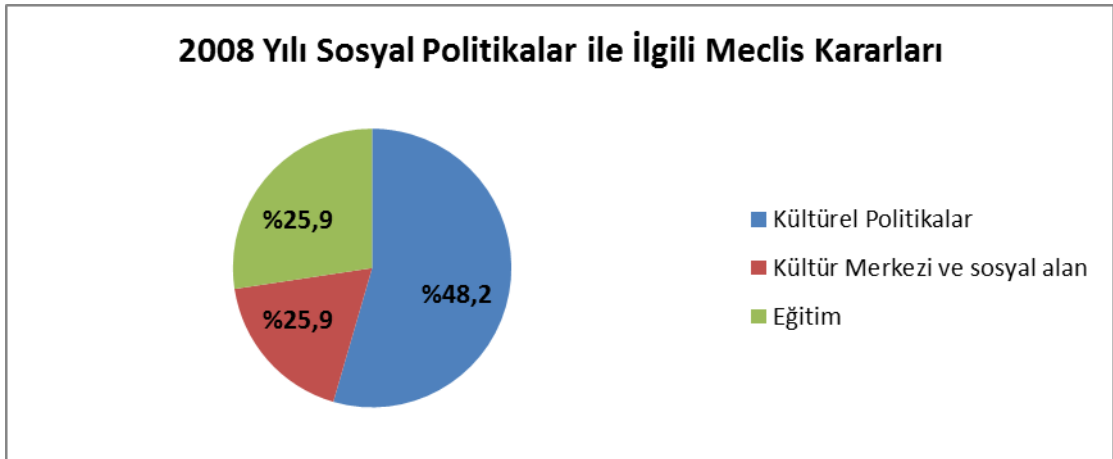

Kaynak: Bu şekil Ebubekir Uygur tarafından hazırlandı

2008 yılında alınan meclis kararlarının yüzde 5 i sosyal politika alanındadır. Ancak bu politikaların plan raporlarında mekana yansiyıp yansımadığını ilerleyen bölümlerde ele alınacaktır.

Meclis'te alınan sosyal politikalar ile ilgili konular, genel itibariyle daire başkanlıkları tarafından gönderilmektedir. Ancak meclis üyeleri daire başkanlıkları ile bu konuları koordine ederek birlikte yürütebilmektedir.

Şekil 12. 2008 Yılı Sosyal Politikalar ile İlgili Meclis Kararları

Kaynak: Bu şekil Ebubekir Uygur tarafından hazırlandı

2008 yılında alınmış meclis kararlarının sosyal politikaya yansımalarına baktığımızda, Kültürel politikaların yüzde 48,2 sahip olduğunu görüyoruz. Kültürel politikalar daha çok Avrupa ülkeleri ile yapılan kardeş şehir protokollerinden

oluşmuştur. İki ülke arasında kültürel ,spor, sağlık ve bir çok konularda antlaşmalar yapılmıştır.

Sosyal politikaların eğitim hizmetlerine alanında yaptığı faaliyetlere baktığımızda Komek bünyesinde meslek edindirme kurslarının faaliyetleri bu alanda yer almaktadır,

Sosyal politikaların kültür merkezi ve sosyal alan alanında yaptığı faaliyetlere baktığımızda ise Konya Büyükşehir Belediyesi merkez 3 ilçede de sosyal bir kompleksin bulunduğu kültür merkezleri açmaktadır.

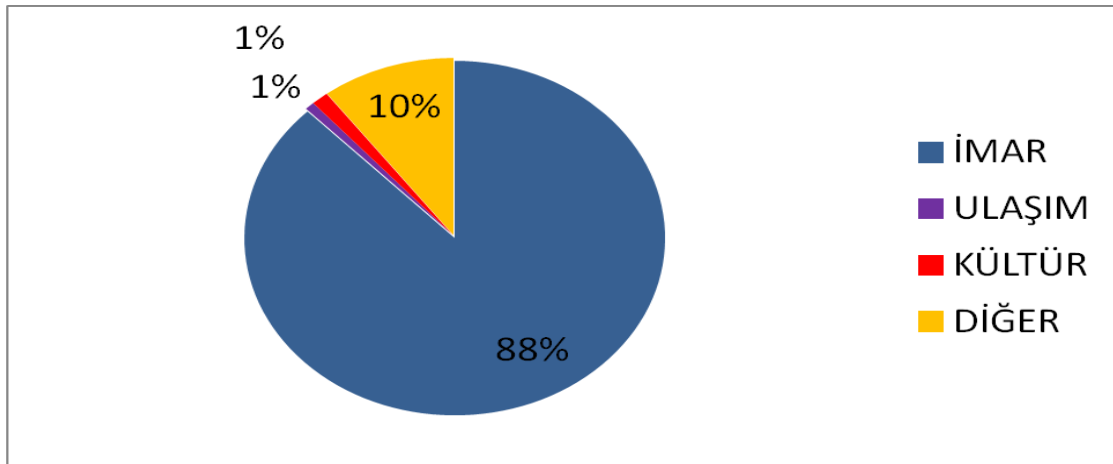
Plan kararları

2008 yılı sosyal politikalar ile ilgili meclis kararlarının mekana yansiyıp yansımadiğı incelenmiş olup yüzde48,2 nu oluşturan kültürel ilişkilerin yüzde 14 ü mekana yansımıştır. Ancak özellikle kardeş şehirlerle olan ilişkiler ilerleyen dönemlerde yavaşlamıştır.

Kültür merkezi ve sosyal alanlarda alınan sosyal politikaların hepsi hayata geçirilmiştir.

Eğitim alanında alınan sosyal politikaların da hepsi hayata geçirilmiştir.

Şekil 13. 2009 Yılı Alınan Meclis Kararları

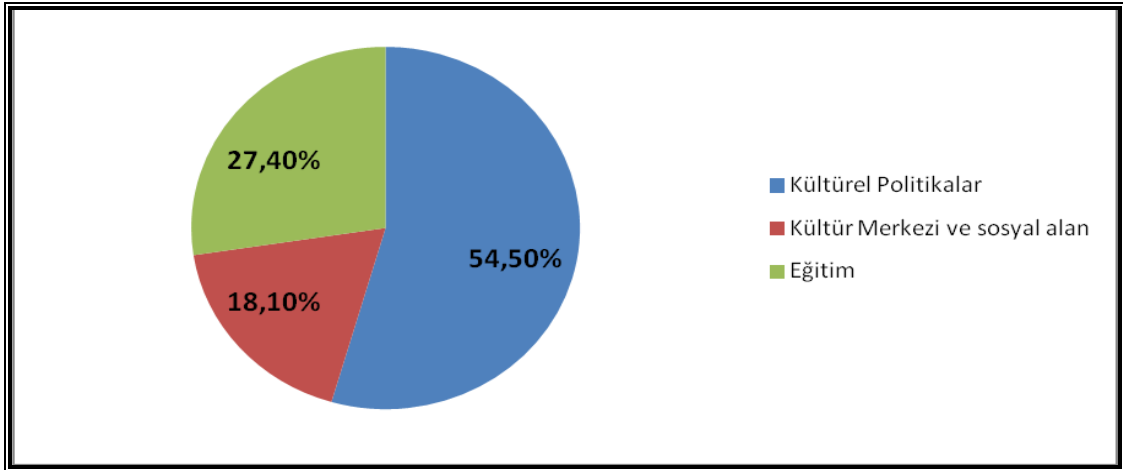
Kaynak : Bu şekil Ebubekir Uygur tarafından hazırlandı

2009 yılında sosyal politika alanında alınan meclis kararları

2009 yılında alınan meclis kararlarının yüzde 6 sı sosyal politika alanındadır. Ancak bu politikaların plan raporlarında mekana yansiyıp yansımadığını ilerleyen bölümlerde ele alınacaktır.

Meclis'te alınan sosyal politikalar ile ilgili konular, genel itibariyle daire başkanlıkları tarafından gönderilmektedir. Ancak meclis üyeleri daire başkanlıkları ile bu konuları koordine ederek birlikte yürütebilmektedir. Meclis üyelerinin sosyal politikalarla ilgili öneri veya teklifleri çok azdır. 2009 yılında sosyal politikalar alanında alınan bu kararlar gruplara ayrılmıştır.

Şekil 14. 2009 Yılı sosyal Politikalar ile İlgili Meclis Kararları

Kaynak: Bu şekil Ebubekir Uygur tarafından hazırlandı

2009 yılında alınmış meclis kararlarının sosyal politikaya yansımalarına baktığımızda, Kültürel politikalar yarından fazlasına sahip olduğunu görüyoruz. Kültürel politikalar daha çok Avrupa ülkeleri ile yapılan kardeş şehir protokollerinden oluşmuştur. İki ülke arasında kültürel ,spor, sağlık ve bir çok konularda antlaşmalar yapılmıştır.

Sosyal politikaların eğitim hizmetlerine alanında yaptığı faaliyetlere baktığımızda Komek bünyesinde meslek edindirme kurslarının faaliyetleri bu alanda yer almaktadır,

Sosyal politikaların kültür merkezi ve sosyal alan alanında yaptığı faaliyetlere baktığımızda ise Konya Büyükşehir Belediyesi merkez 3 ilçede de sosyal bir kompleksin bulunduğu kültür merkezleri açmaktadır.

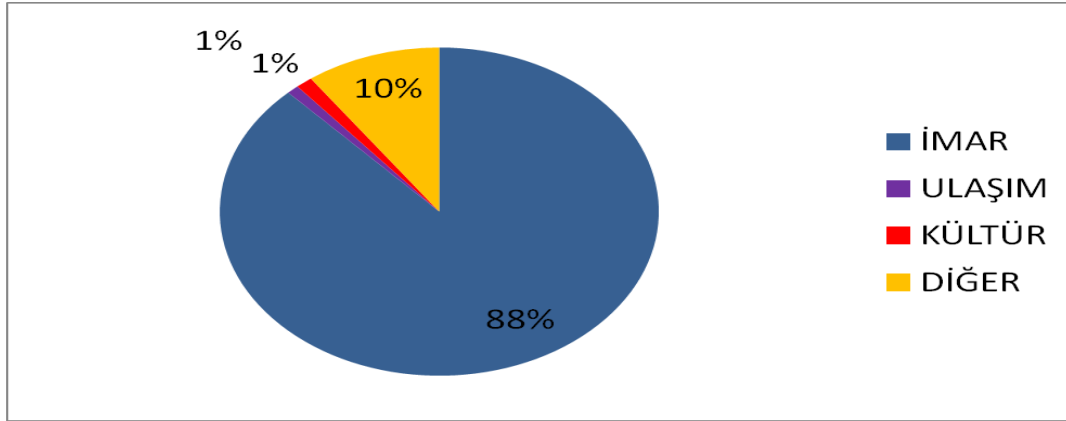
Plan kararları

2009 yılı sosyal politikalar ile ilgili meclis kararlarının mekana yansıyor yansımadığı incelenmiş olup yüzde 54,5 nu oluşturan kültürel ilişkilerden hepsi mekana yansımıştır. Ancak özellikle kardeş şehirlerle olan ilişkiler ilerleyen dönemlerde yavaşlamıştır.

Kültür merkezi ve sosyal alanlarda alınan sosyal politikaların hepsi hayata geçirilmiştir.

Eğitim alanında alınan sosyal politikaların da hepsi hayata geçirilmiştir.

Şekil 15. 2010 Yılı Alınan Meclis Kararları

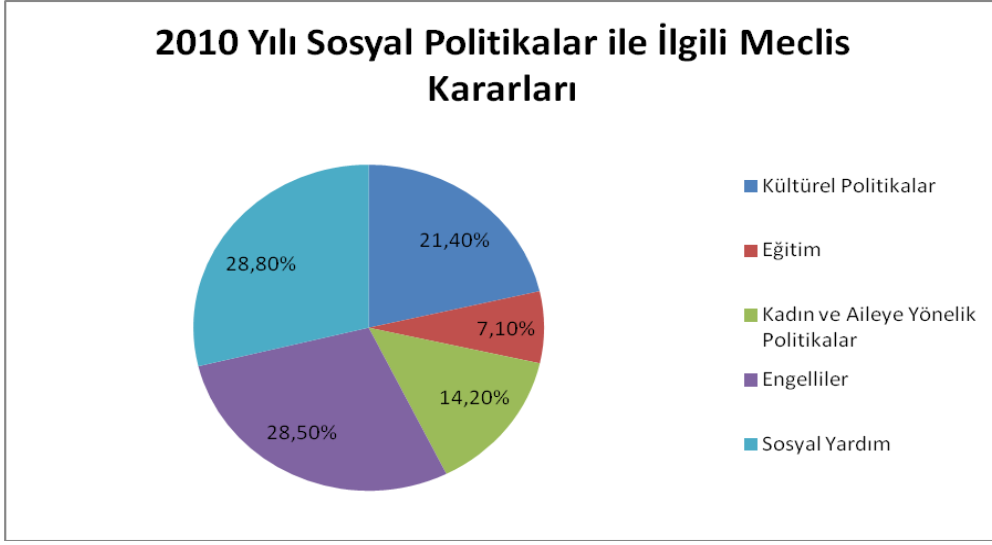
Kaynak: Bu şekil Ebubekir Uygur tarafından hazırlandı

2010 yılında sosyal politika alanında alınan meclis kararları

2010 yılında alınan meclis kararlarının yüzde 3 ü sosyal politika alanındadır. Ancak bu politikaların plan raporlarında mekana yansıyor yansımadığını ilerleyen bölümlerde ele alınacaktır.

Meclis'te alınan sosyal politikalar ile ilgili konular, genel itibariyle daire başkanlıkları tarafından gönderilmektedir. Meclis üyelerinin sosyal politikalarla ilgili öneri veya teklifleri çok azdır.

Şekil 16. 2010 Yılı sosyal Politikalar ile İlgili Meclis Kararları

Kaynak: Bu şekil Ebubekir Uygur tarafından hazırlandı

2010 yılında alınmış meclis kararlarının sosyal politikaya yansımalarına baktığımızda, Kültürel politikalar yüzde21,4'e sahip olduğunu görüyoruz. Kültürel politikalar daha çok Avrupa ülkeleri ile yapılan kardeş şehir protokollerinden ve bu ilişkilerden doğacak olan politikalar nezdinde oluşmuştur.

2010 yılında Sosyal politikaların eğitim hizmetlerine alanında yaptığı faaliyetlere baktığımızda eğitimi destekleyici nitelikte olmuştur ve faaliyetleri bu alanda yer almaktadır,

Sosyal politikaların kültür merkezi ve sosyal alan içerisinde yaptığı faaliyetlere baktığımızda tüm ihtiyaçlara cevap verebilecek çalışmaların yapıldığı gözlemlenmiştir.

Plan kararları

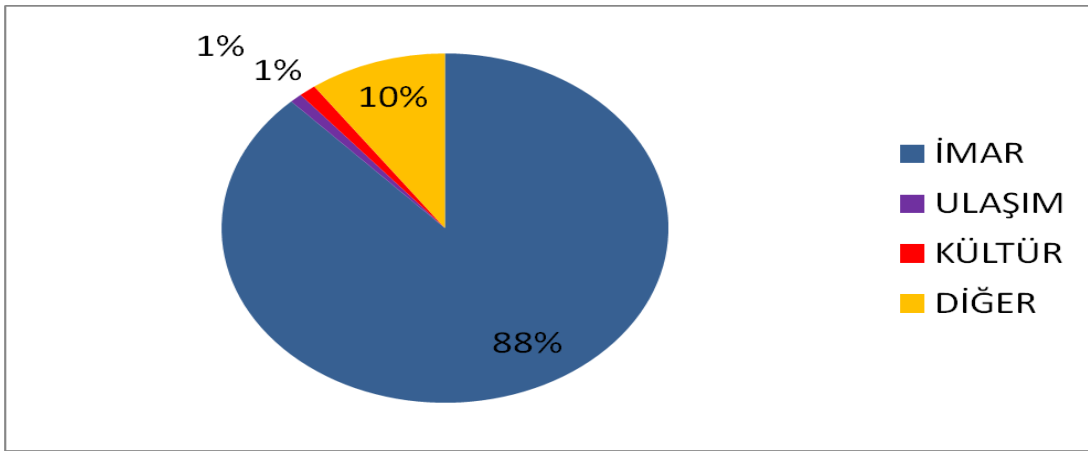
2010 yılı sosyal politikalar ile ilgili meclis kararlarının mekana yansıyor yansımadağı incelenmiş olup yüzde28,8 ni oluşturan sosyal yardımların hepsi mekana yansımıştır. Bu sosyal yardımların neticesinde farklı alanlarda sosyal politikaların uygulanması öngörülmüştür. Ancak özellikle kardeş şehirlerle olan ilişkiler ilerleyen dönemlerde yavaşlamıştır. Yeterli düzeyde bilgi alışverişlerinin yapılamaması gibi nedenlerle

ilişkiler zayıflamış ve buna paralel sosyal politikaları tetikleyen kültürel ilişkiler zamanla yapılan protokolle sınırlı kalmıştır.

Kültür merkezi ve sosyal alanlarda alınan sosyal politikaların hepsi hayata geçirilmiştir.

Eğitim alanında alınan sosyal politikaların da hepsi zamanla hayata geçirilmiştir.

Şekil 17. 2011 Yılı Meclis Kararları

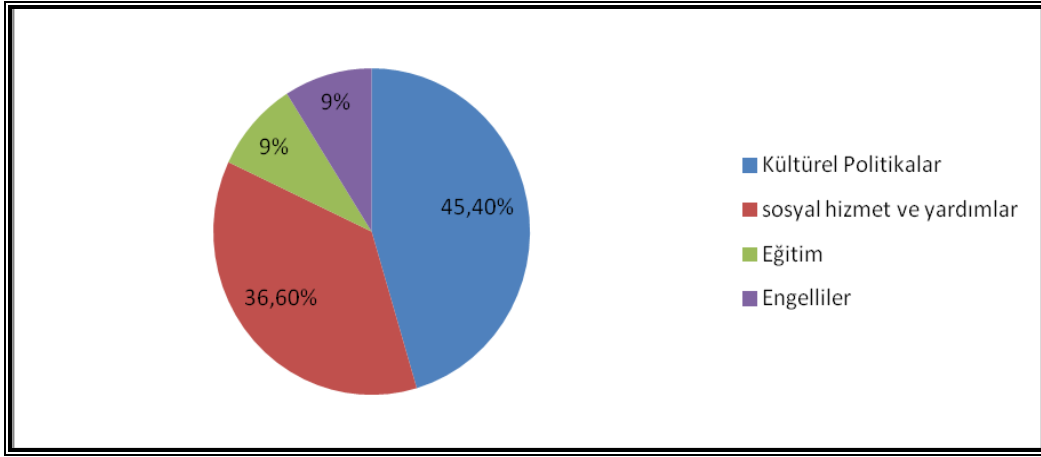
Kaynak : Bu şekil Ebubekir Uygur tarafından hazırlandı

2011 yılında sosyal politika alanında alınan meclis kararları

2011 yılında alınan meclis kararlarının yüzde 4 ü sosyal politika alanındadır. Ancak bu politikaların plan raporlarında mekana yansiyıp yansımadığını ilerleyen bölümlerde ele alınacaktır.

Meclis genel itibariyle daire başkanlıkları tarafından gönderilen sosyal politikalar ile ilgili konuları görüşmektedir.

Şekil 18. 2011 Yılı Sosyal Politikalar ile İlgili Meclis Kararları

Kaynak : Bu şekil Ebubekir Uygur tarafından hazırlandı

2011 yılında alınmış meclis kararlarının sosyal politikaya yansımalarına baktığımızda, Kültürel Politikaların yüzde45,4'e sahip olduğunu görüyoruz. Kültürel politikalar daha çok Avrupa ülkeleri ile yapılan kardeş şehir protokollerinden ve bu ilişkilerden doğacak olan politikalar nezdinde oluşmuştur.

2011 yılında Sosyal politikaların eğitim hizmetlerine alanında yaptığı faaliyetlere baktığımızda eğitimi destekleyici nitelikte olmuş olup genellikle okullara yapılan spor salonları, kütüphane vb. faaliyetleri kapsamaktadır.

Sosyal politikaların sosyal hizmet ve yardımlar kısmına baktığımızda sosyal politikalara destek verecek çalışmaların yapıldığı gözlemlenmiştir.

Plan kararları

2011 yılı sosyal politikalar ile ilgili meclis kararlarının mekana yansiyip yansımadağı incelenmiş olup yüzde 45,4 ünü oluşturan kültürel ilişkilerin hepsi mekana yansımıştır. Bu kültürel ilişkiler neticesinde farklı alanlarda sosyal politikaların uygulanması öngörülmüştür. Ancak özellikle kardeş şehirlerle olan ilişkiler ilerleyen dönemlerde yavaşlamıştır. Yeterli düzeyde bilgi alışverişlerinin yapılamaması ve kardeş şehirlerin genel itibariyle Ortadoğu ve Afrika gibi ülkelerle daha yoğun bir şekilde yapıldığından mevcut durumları itibariyle bu ülkelerle olan ilişkiler zayıflamış ve buna paralel sosyal politikaları tetikleyen kültürel ilişkiler zamanla yapılan protokolle sınırlı kalmıştır. Sosyal hizmet ve yardımlar kısmına baktığımızda

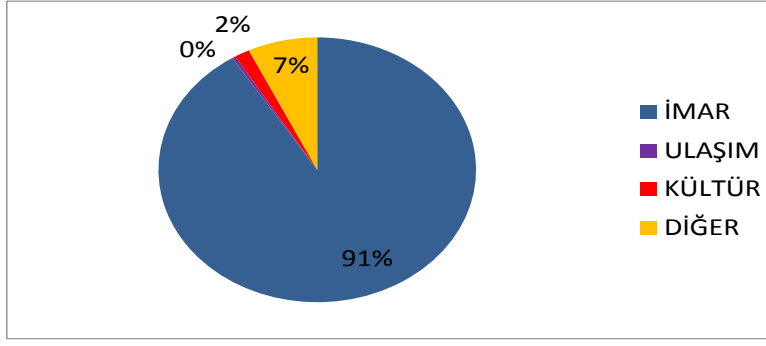

yardımların genellikle maddi kaynaklı yardımlardan oluştuğu görülmektedir. Bunun yanında bu politikaya hizmet edecek mekanların kurulmasında da hizmet edilmektedir.

Eğitim alanında alınan sosyal politikaların da hepsi zamanla hayata geçirilmiştir. Özellikle Okullar Hayat Olsun projesinde yer alan K.B.Ş.B bu projenin hayata geçirilmesinde ve organizasyonun da önemli bir kilit taşı olmuştur.

Engelliler alanında yapılan çalışmalar ve projeler hayata geçirilmiştir.

Şekil 19. 2012 Yılı Meclis Kararları

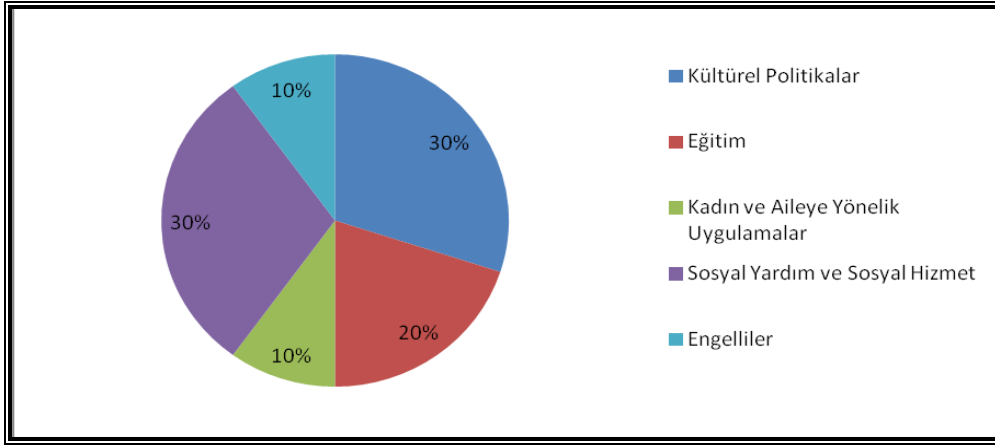
Kaynak : Bu şekil Ebubekir Uygur tarafından hazırlandı

2012 yılında sosyal politika alanında alınan meclis kararları

2012 yılında alınan meclis kararlarının yüzde 5,6 sı sosyal politika alanındadır. Ancak bu politikaların plan raporlarında mekana yansıyor yansımadığını ilerleyen bölümlerde ele alınacaktır.

Meclis'te alınan sosyal politikalar ile ilgili konular, genel itibariyle daire başkanlıkları tarafından gönderilmektedir. Meclis üyelerinin sosyal politikalarla ilgili öneri veya teklifleri çok azdır. 2012 yılında sosyal politikalar alanında alınan bu kararlar gruplara ayrılmıştır.

Şekil 20. 2012 Yılı Sosyal Politikalar ile İlgili Meclis Kararları

Kaynak : Bu şekil Ebubekir Uygur tarafından hazırlandı

2012 yılında alınmış meclis kararlarının sosyal politikaya yansımalarına baktığımızda, Kültürel Politikaların yüzde20'e sahip olduğunu görüyoruz. Kültürel ilişkiler daha çok Avrupa ülkeleri ile yapılan kardeş şehir protokollerinden ve bu ilişkilerden doğacak olan politikalar nezdinde oluşmuştur. Ayrıca KOMEK kurslarının Balkanlar'da açılmaya başlamasıyla iki ülke arasında başlayan kültürel ilişkiler beraberinde çeşitli sosyal politikaları da getirmiştir.

2012 yılında Sosyal politikaların eğitim hizmetlerine alanında yaptığı faaliyetlere baktığımızda eğitimi destekleyici nitelikte olmuş olup genellikle okullara yapılan spor salonları, kütüphane vb. faaliyetleri kapsamaktadır.

Kadın ve Aileye yönelik uygulamalara baktığımızda kadem bünyesinde yapılan faaliyetlerin yanı sıra teşvik edici ödüllerle de politikalar desteklemiştir.

Sosyal politikaların sosyal yardımlar ve hizmetler kısmına baktığımızda sosyal politikalara destek verecek çalışmaların yapıldığı gözlemlenmiştir.

Engelliler için alınmış olan sosyal politikalara baktığımızda genellikle şehir içerisinde dezavantajlı gruplara yönelik iyileştirme faaliyetleri ve maddi destek kapsamında olmuştur.

Plan kararları

2012 yılı sosyal politikalar ile ilgili meclis kararlarının mekana yansıyor yansımadağı incelenmiş olup yüzde30 unu oluşturan kültürel politikaların hemen hepsi mekana

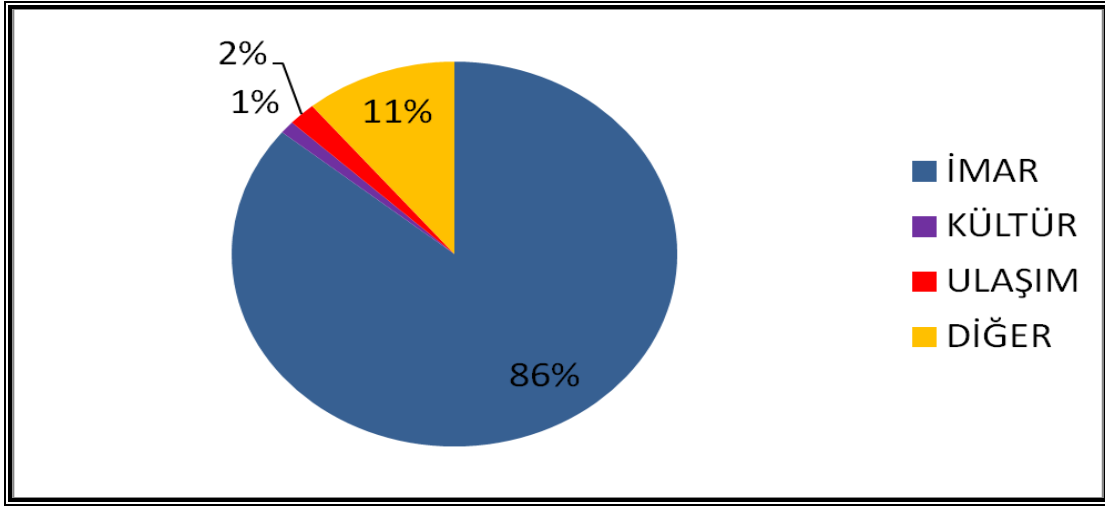
yansımıştır. Bu kültürel politikalar neticesinde farklı alanlarda sosyal politikaların uygulanması öngörülmüştür.

Sosyal yardım ve hizmet kısmına baktığımızda yardımların genellikle maddi kaynaklı yardımlardan oluştuğu görülmektedir. Bunun yanında bu politikaya hizmet edecek mekanların kurulmasında da hizmet edilmektedir.

Kadın ve aileye yönelik uygulamaların hepsi hayata geçirilmiştir.

Engelliler alanında yapılan çalışmalar ve projeler hayata geçirilmiştir.

Şekil 21. 2013 Yılı Meclis Kararları

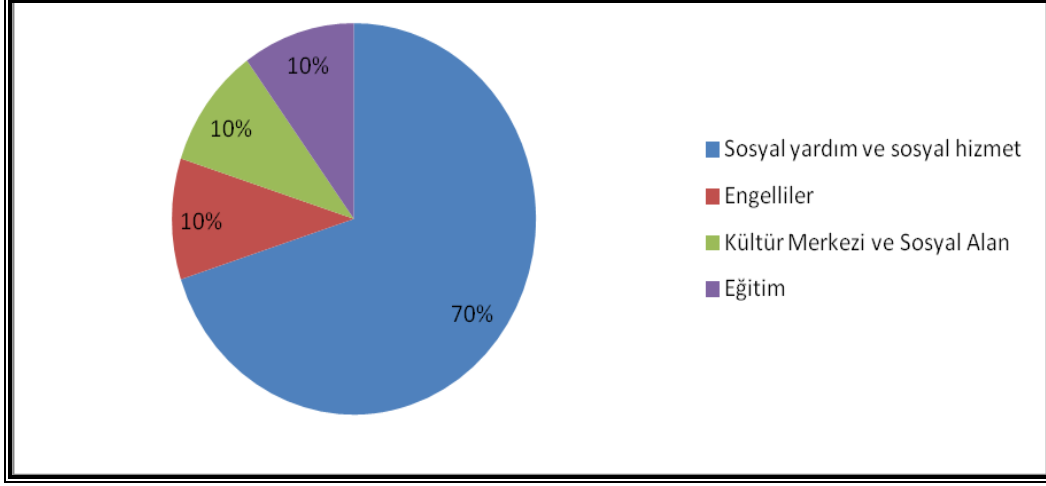
Kaynak : Bu şekil Ebubekir Uygur tarafından hazırlandı

2013 yılında sosyal politika alanında alınan meclis kararları

2013 yılında alınan meclis kararlarının yüzde 5,8 i sosyal politika alanındadır. Ancak bu politikaların plan raporlarında mekana yansıyor yansımadığını ilerleyen bölümlerde ele alınacaktır.

Meclis genel itibariyle daire başkanlıkları tarafından gönderilen sosyal politikalar ile ilgili konuları görüşmektedir. Meclis üyelerinin sosyal politikalarla ilgili öneri veya teklifler çok azdır.

Şekil 22. 2013 Yılı Sosyal Politikalar ile İlgili Meclis Kararları

Kaynak : Bu şekil Ebubekir Uygur tarafından hazırlandı

2013 yılında alınmış meclis kararlarının sosyal politikaya yansımalarına baktığımızda, Sosyal yardım ve hizmet ile ilgili politikaların yüzde70'e sahip olduğunu görüyoruz. Sosyal yardım ve hizmetlerin 2013 yılı içerisinde çok fazla yer almasının sebebi artık ihtiyaçların farkındalığına varılmış olup bu konular üzerinde yoğunlaşılmasından kaynaklanmıştır. Daha çok Avrupa ülkelerinde bu politikaların daha yoğun olduğunu var sayarsak bu açığın kapatılması için fırsat yılı olmuştur.

Engelliler için alınmış olan sosyal politikalara baktığımızda genellikle şehir içerisinde dezavantajlı gruplara yönelik iyileştirme faaliyetleri ve maddi destek kapsamında olmuştur.

Kültür merkezi ve sosyal alanlar ile ilgili Mevlana kalkınma ajansı ile ortak bir çok projeler üretilmiş olup bu konuda destekler verilmiştir.

2013 yılında Sosyal politikaların eğitim hizmetlerine alanında yaptığı faaliyetlere baktığımızda eğitimi destekleyici nitelikte olmuş olup genellikle okullara yapılan spor salonları, kütüphane vb. faaliyetleri kapsamaktadır.

Plan kararları

2013 yılı sosyal politikalar ile ilgili meclis kararlarının mekana yansıyor yansımadağı incelenmiş olup yüzde70 ini oluşturan sosyal yardım ve sosyal hizmetlerin politikaları hepsi mekana yansımıştır.

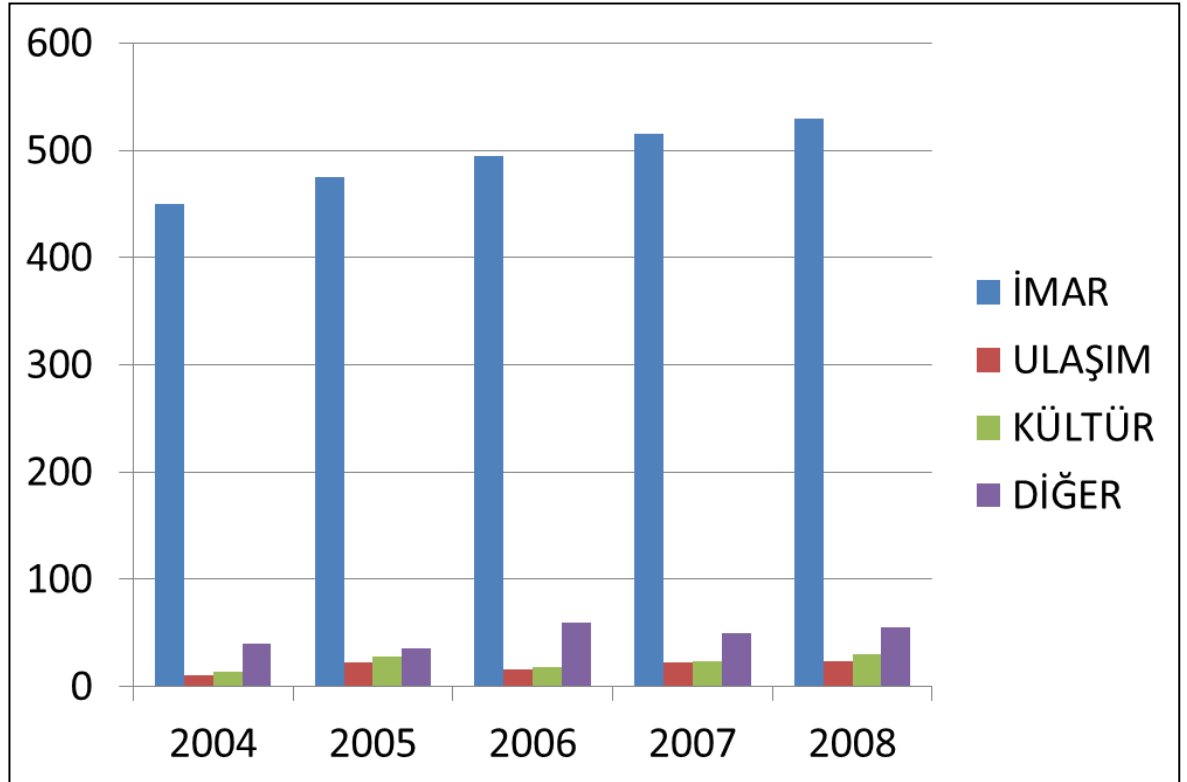
Engelliler alanında yapılan çalışmalar ve projeler hayata geçirilmiştir.

Kültür merkezi ve sosyal alan ile ilgili projeler hayata geçirilmiştir.

Eğitim alanında yapılan çalışmaların hepsi hayata geçirilmiştir.

6.3.1 Son 10 Yıllık Meclis Kararlarının Genel Analizi

Şekil 23. 10 Yıllık Meclis Kararlarının Genel Analizi

Kaynak : Bu şekil Ebubekir Uygur tarafından hazırlandı

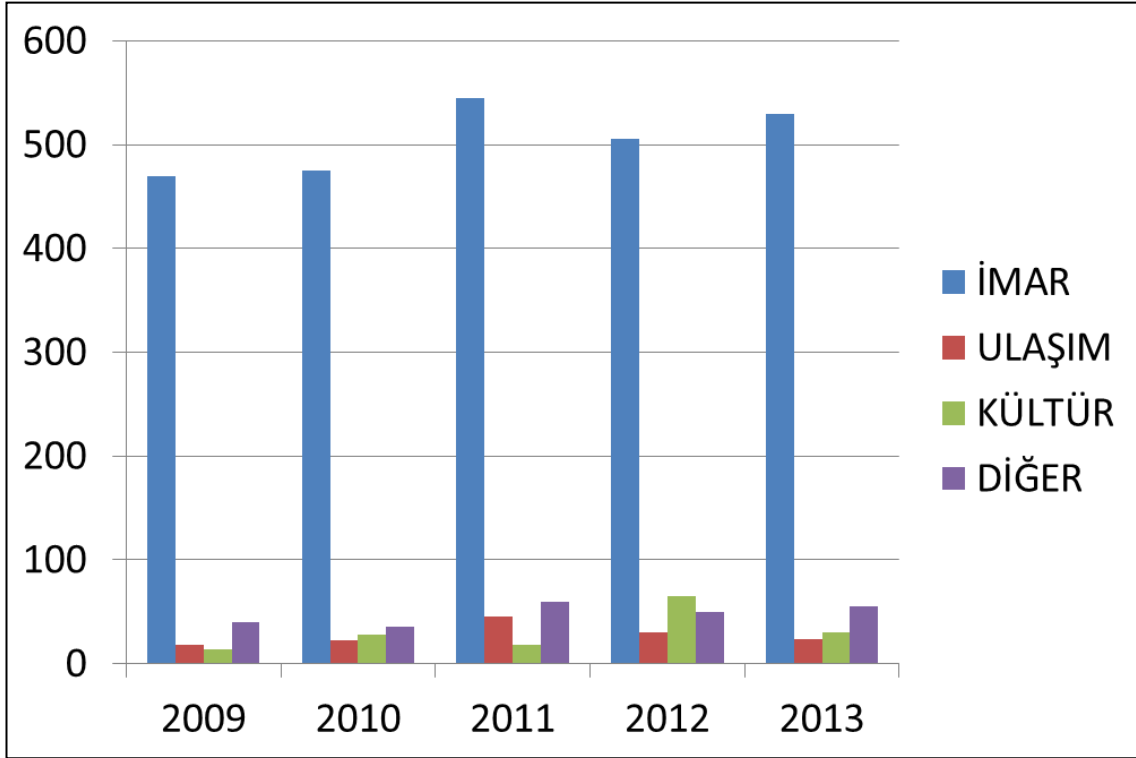
Öncelikle ilk 5 yılın genel analizini yaptığımızda imar kararlarının yıllar geçtikçe arttığını yılda 400 ile 500 kararın alındığını görmekteyiz.

Ulaşım kararlarına baktığımızda ise genel tablonun altında yer almaktadır yılda 10 ile 20 arasında kararın alındığını görmekteyiz.

Kültür kararlarına baktığımızda 5 yıllık genel tablonun altında yılda 10 ile 30 arasında kararların alındığını görmekteyiz.

Diğer alınan meclis kararlarına baktığımızda ise yılda 40 ile 60 arası karar alındığını görmekteyiz.

Şekil 24. 10 Yıllık Meclis Kararlarının Genel Analizi

Kaynak : Bu şekil Ebubekir Uygur tarafından hazırlandı

Son 5 yılın genel analizini yaptığımızda imar kararlarının yıllar geçtikçe arttığını yılda 450 ile 520 kararın alındığını görmekteyiz.

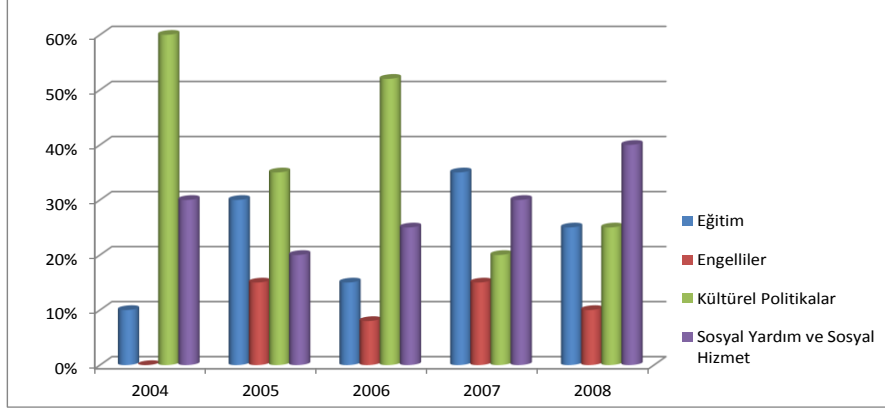
Ulaşım kararlarına baktığımızda ise genel tablonun altında yer almaktadır yılda 10 ile 20 arasında kararın alındığını görmekteyiz.

Kültür kararlarına baktığımızda 5 yıllık genel tablonun altında yılda 20 ile 30 arasında kararların alındığını görmekteyiz.

Diğer alınan meclis kararlarına baktığımızda ise yılda 50 ile 70 arası karar alındığını görmekteyiz.

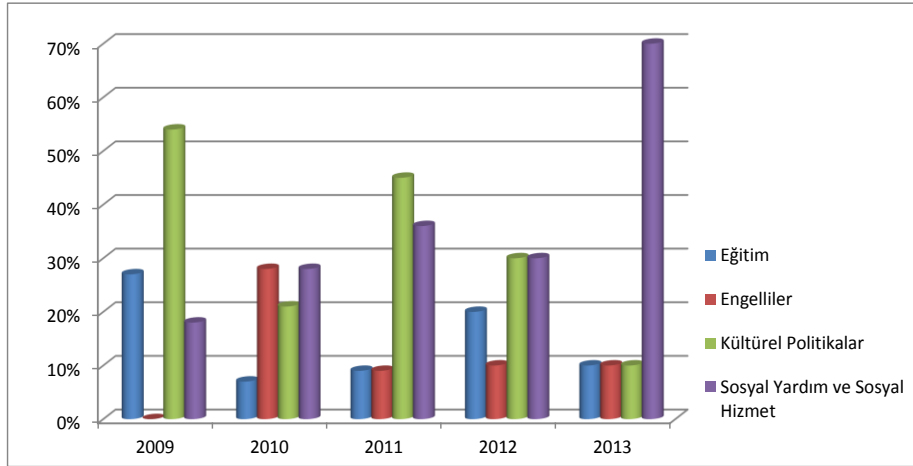
6.3.2 Son 10 Yıllık Meclis Kararlarının Mekana Yansımalarının Genel Analizi

Şekil 25. 10 Yıllık Meclis Kararlarının Sosyal Politika Analizi

Kaynak: Bu şekil Ebubekir Uygur tarafından hazırlandı

Şekil 26. 10 Yıllık Meclis Kararlarının Sosyal Politika Analizi

Kaynak: Bu şekil Ebubekir Uygur tarafından hazırlandı

Son 10 yılın genel bir değerlendirmesini yaptığımızda:

Eğitim alanında yüzde 10 ile yüzde 30 arasında bir sosyal politika uygulaması hayata geçirilmiştir. Ancak bu uygulama ülkemizin bugün geldiği konumuna bakarak artması gerektiği bir sosyal politika uygulamasıdır. Eğitim alanında yapılan çalışmalara bakıldığında genellikle eğitim politikalarının komek (Konya meslek edindirme kursu) aracılığıyla yapıldığını bunun yanı sıra eğitime destek için okullar hayat olsun projesi vb. projelerle destek verilmiştir. Aynı zamanda okullara yapılan spor komplekslerini de düşündüğümüzde eğitim politikasının değişik boyutlarda şekillendiğini görüyoruz. Artan nüfus ve gelişen bir şehir yapısını düşündüğümüzde daha fazla eğitim alanında yatırım yapılması gerektiği düşünülmektedir.

Engelliler ile ilgili sosyal politikalara baktığımızda yüzde 5 ile yüzde 25 arasında bir politika hayata geçirilmiştir. Şehirlerin artan nüfuslarını düşündüğümüzde engelliler için daha fazla alan da ve daha fazla projeler üretilmelidir. Engelliler için engelsiz bir şehir yaşamı dizayn edilmelidir. Özellikle toplu taşıma araçlarında engellilerin tüm haklarına riayet edilmelidir. Daha fazla anlayabilmek için daha fazla proje üretilmeli ve onlara daha söz hakkı verilmelidir. Son 3 yıla baktığımızda sosyal politikalar alanında alınan kararlar aynı düzeylerde kalmıştır, oysaki yıllara göre bu oranların daha fazla artması gerekmektedir.

Kültürel politikalar ile ilgili verilere baktığımızda alınan sosyal politikaların yüzde 10 ile yüzde 60 ını kültürel politikalarla oluşturmaktadır. Kültürel politikalar daha çok Avrupa ülkeleri ile yapılan kardeş şehir protokollerinden oluşmuştur. Ancak kardeş şehirler genel itibariyle Ortadoğu ve Afrika gibi ülkelerle daha yoğun bir şekilde yapıldığından mevcut durumları itibariyle bu ülkelerle olan ilişkiler zayıflamış ve buna paralel sosyal politikaları tetikleyen kültürel ilişkiler zamanla yapılan protokolle sınırlı kalmıştır. İki ülke arasında kültürel ,spor, sağlık ve bir çok konularda antlaşmalar yapılmıştır. Bu sosyal politikaların kapsayıcı bir özelliği olup diğer sosyal politikalara da öncülük yapmaktadırlar.

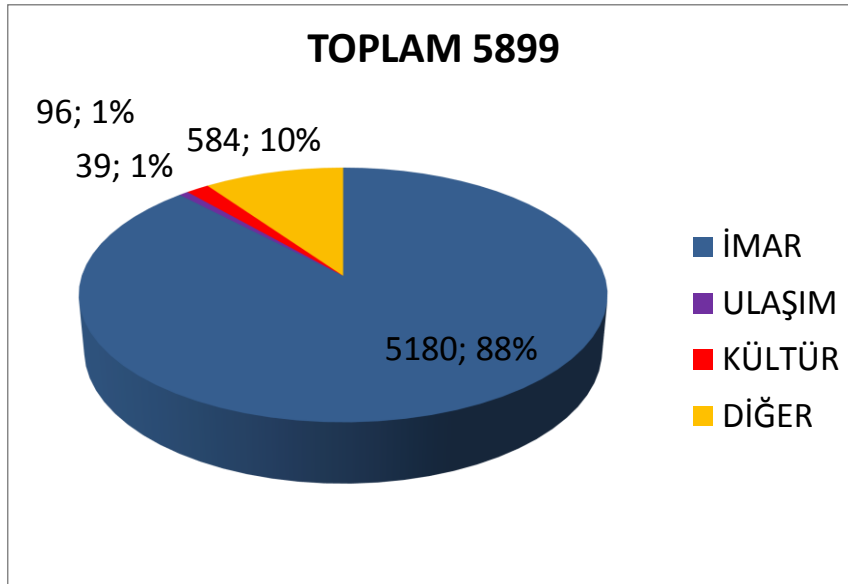
Sosyal yardım ve sosyal hizmetler ile ilgili sosyal politikalara baktığımızda yıllara göre artan bir grafik mevcuttur. Artık sadece belirli bir ayda yapılan yardımların yerini yılın her ayında rutin yapılan sosyal yardımlar ve hizmetler yerini almıştır.

Yapılan yardımların kapsamına baktığımızda sosyal kart projesinden gıda bankasına ve daha bir çok proje hayata geçirilmiştir. Kadınların ekonomiye katılımının desteklenmesi, belediyelerce kurulan çeşitli birimler aracılığı ile engellilere sağlanan olanaklar, çocuklar, gençler, kadınlar, ve yaşlılar için kurulan merkezler ve uygulanan sosyal hizmetler bireylerin topluma kazandırılmasında çok önemli yer tutmaktadır Sosyal alanda hala bu politikalara ihtiyaç olup her geçen gün revize edilip geliştirilmesi gereken bir sosyal politika alanıdır.

Rakamlarla 10 Yıllık Meclis Kararı

Şekil 27. Rakamlarla 10 Yıllık Meclis Kararları

Kaynak : Bu şekil Ebubekir Uygur tarafından hazırlandı

Alınan Meclis Kararlarının Yüzdelerle Dağılımı

- Konya Büyükşehir Belediyesi meclis kararlarının yüzde 85 ile yüzde 90 nı imar oluşturmaktadır.
- Ulaşım ve kültür ise yüzde 1 ile yüzde 4 arasında yer almaktadır.

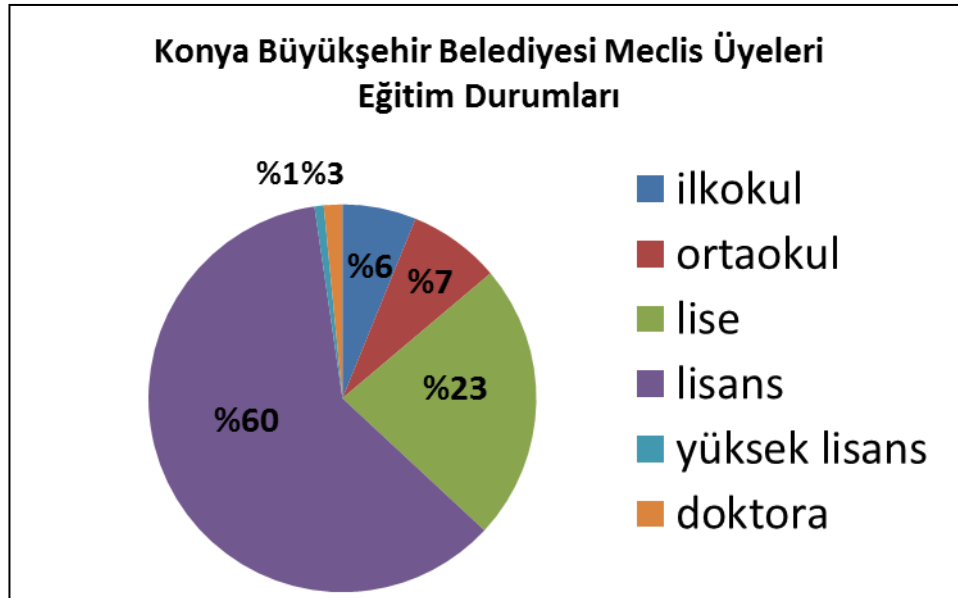
- c. Mali işler , fen işleri , yazı işleri vb. daire başkanlıkları ise yüzde 10 luk dilimi oluşturmaktadırlar.
- d. 10 yıllık meclis kararlarının analizi yapıldığında sosyal politikalar yüzde 5 ile yüzde 10 luk bir dilime sahiptir.
- e. Genel bir değerlendirme yapacak olursak meclis kararlarında imar konuları öncelikli konular arasında yer almaktadır. Şehirleri şehir yapan insan ve bu yapıyı besleyen sosyal politikalar yüzdeler dilimde çok az bir pay almaktadır.

MECLİS KARARLARININ NİTELİĞİ

- a. Konya Büyükşehir Belediyesi meclis kararlarının oybirliği ile alınmaktadır.
- b. Şehrin uzun yıllardır mevcut siyasi alt yapısı meclis üyeleri'nin oylarına yansımıştır.
- c. Meclis üyelerinin genel eğitim durumları genel itibariyle üniversitedir.
- d. Konya Büyükşehir Belediyesi Meclis üyeleri toplam 130 kişidir.

Meclis Üyelerinin Eğitim Durumu:

Şekil 28. K.B.Ş.B Meclis üyelerinin eğitim durumları

Kaynak : Bu şekil Ebubekir Uygur tarafından hazırlandı

6.4 KONYA'DA SOSYAL POLİTİKALARIN MEKANA YANSIMASI SÜRECİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLER

Meclis kararlarının sosyal politikaya yansması ve hayata geçirilmesinde üyelerin etkin bir rol aldığı kaçınılmaz bir gerçektir. Her bir üyenin şehrin sosyal politik ihtiyaçlarının karşılanmasında ve sosyal politikaya yön vermesinde ki rolü tartışılmaz. Meclis üyeleri sosyal politikalara yön veren ve uygulanmasına ön ayak olan bir yapısı vardır. Her bir meslek çatısından üyelerin bulunduğu meclis yapısı sosyal politikalara yön vermek için ideal bir şehir kompozisyonu imajı vermektedir.

Ancak yapılan analizler sonucunda sosyal politika uygulamaları ekonomik ve mali olanaklara göre yeterli görülse de bazı nakdi yardımların giderek artması yoksulluğun toplumda bir rutin alışkanlık yarattığı sonucuna doğurmuştur. Bu tür yardımları sürekli olmaktan çıkaracak sosyal yardım ve hizmetlere daha fazla yer verilmesi gerekmektedir. Özellikle kadınların ekonomiye katılımının desteklenmesi, belediyelerce kurulan çeşitli birimler aracılığı ile engellilere sağlanan olanaklar, çocuklar, gençler, kadınlar, ve yaşlılar için kurulan merkezler ve uygulanan sosyal hizmetler bireylerin topluma kazandırılmasında çok önemli yer tutmaktadır. Daha kapsamlı bir şekilde hayata geçirilmesi için daha fazla projeye ve siyasi iradeye ihtiyaç vardır. Ayrıca Belediyeler, sosyal projeler ve bünyesinde bulunan sosyal kurumları ile başta erişimi kısıtlı vatandaşlar ve dezavantajlı gruplar olmak üzere kentin birçok noktasındaki ihtiyaç sahibine ulaşmaya ve en azından bazı temel ihtiyaçları karşılamaya çalışmaktadırlar. Özellikle büyükşehir belediyeleri geniş kitlelere hizmet sunmakta ve belediyeçilik anlayışının değişmesinde önemli bir rol oynamaktadırlar. Böylece belediyeler tarafından sunulan hizmetler giderek kurumsallaşmakta ve bir hizmet standardı oluşmaya başlamaktadır. Belediyelerin yürüttüğü sosyal hizmetler ve projeler ile sosyal sorunlara yönelik çözüm önerileri ve sosyal politikaya katkıları en önemli performans ölçütleri haline gelmiştir. Ancak bu şekilde sosyal politikalar geniş kapsamlı bir şekilde hayata geçirilmiş olur.

6.5. KONYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ MECLİS KARARLARINDAKİ PROJELERİNİN AMACI, FAYDALARI VE BÜTÇELERİ“ SANATLA ENGELSİZ HAYAT”

Projenin Uygulanacağı Yer(ler)

Düzey 2 Bölgesi

TR52 bölgesi Konya İli,Büyükşehir Belediyesi mücavir alan sınırları içinde kalan kırsal alanlar

1.1 Proje Maliyeti ve Mevlana Kalkınma Ajansının Destek Tutarı

Projenin Maliyeti	MEVKA'DAN alınan destek tutarı
52.911.11 TL	47.620.01

Özet

Projenin Süresi	12 ay
Projenin amaçları	<p>Genel Amaç(lar): Konya bölgesinde kırsal kalkınma faaliyetlerini desteklemek amacı ile dezavantajlı gruplara eğitimler vererek, bölge genelinde dezavantajlı grupların insan kaynakları kapasitesinin yükseltilmesi, bu çalışmalar vasıtası ile halkın gelir düzeyi, yaşam kalitesi ve refah seviyesinin artırılmasına katkı sağlamak bu projenin genel amacıdır.</p> <p>Özel Amaç: Konya bölgesindeki özellikle kırsal kesimde yaşayan dezavantajlı gruplardan engelli 18 kişiye, kaybolmaya yüz tutmuş el sanatlarından yün işlemeciliği hususunda eğitimler vererek, engelli insanlara teknik ve mesleki beceri kazandırarak, meslek sahibi olmalarını sağlamak, toplum içinde var olmalarına yardımcı olmak, bölgede sosyo-ekonomik gelişmenin sağlanması, insanların yaşam kalitesinin artırılması amaçlanmaktadır.</p>
Ortak(lar)	Konya Engelliler Derneği

Hedef grup(lar)⁸¹/Müşteriler	Konya kırsalında yaşayan dezavantajlı gruplardan engelli 18 kişidir.
Nihai Yararlanıcılar⁸²	Engelli dernekleri, engelli aileleri, belediyeler, sosyal hizmetler il müdürlüğü, dolaylı olarak tüm toplumdur.
Beklenen Sonuçlar	<p>1-Engelliler evden çıkıp sosyal hayata katıldı.</p> <p>2-Engelliler eğitim sonunda evlerinde atölye sahibi oldu.</p> <p>3-Kaybolmaya yüz tutmuş el sanatlarından yün işçiliği canlandırıldı.</p> <p>4-Engelliler meslek sahibi oldu ve gelir sahibi oldu.</p> <p>5-Engelliler sosyo-ekonomik gelişmeye katkı sağladı.</p> <p>6-Kırsal kalkınmaya destek sağlandı.</p> <p>7-Yerli yabancı turistlerin bu alandaki talepleri karşılandı.</p> <p>8-Engellilerin gelirleri artarak yaşam kalitesi arttı.</p>
Temel Faaliyetler	<p>A. PROJE HAZIRLIK DÖNEMİ</p> <p>B. TANITIM ÇALIŞMALARI VE GÖRÜNÜRLÜK FAALİYETLERİ</p> <p>C. EĞİTİM GÖRECEK KİŞİLERİN TESPİT EDİLMESİ</p> <p>D. EĞİTİMLERİN GERÇEKLEŞTİRİLMESİ</p> <p>E. DENETİM VE RAPORLAMA ÇALIŞMALARI</p>

Amaçlar

Genel Amaç(lar): Konya bölgesinde kırsal kalkınma faaliyetlerini desteklemek amacıyla zihinsel engeli hariç dezavantajlı gruplara eğitimler vererek, bölge

⁸¹ “Hedef gruplar” projenin amaçları çerçevesinde, projeden doğrudan ve olumlu olarak etkilenecek gruplar/kuruluşlardır.

⁸² “Nihai Yararlanıcılar” projeden uzun vadede, geniş anlamda toplumsal veya sektörel boyutlarda yarar sağlayacak olanlardır.

genelinde dezavantajlı grupların insan kaynakları kapasitesinin yükseltilmesi, bu çalışmalar vasıtası ile halkının gelir düzeyi, yaşam kalitesi ve refah seviyesinin artırılmasına katkı sağlamak bu projenin genel amacıdır. Özürlüler mümkün olduğunca kendi hayatlarını kontrol edebilmeli ve bunu yapmaları için teşvik edilmelidir. Her şeyden önce onların kişiliklerine, sebepsiz kısıtlamaların etkisinde kalmadan bağımsız olabilmelerine, kendi tercihlerini yapabilmelerine ve bunları gerçekleştirebilmelerine saygı duyulmalıdır. Özürlü insanlar ezilmemeli, izole edilmemeli, marjinalleştirilmemeli bunların yerine topluma dahil edilmeleri için teşvik edilmelidir. Özürlülerin kendi kararlarını alabilmelerini önleyen, özerkliklerini baltalayan engelleri aşmakta yardım ederek, onların yaşam kaliteleri iyileştirilmeli ve yükseltilmelidir. Aynı zamanda özürlüleri kendi yaşamlarını kontrol edebilmeleri sağlanmalıdır. Amaç, özürlüyü üretken yaparak, hayatın doğasından var olan seçenekler ve risklerle dolu hayatı göğüslemeyi seçen ve katkıda bulunan bir vatandaş haline gelmesine yardımcı olmak ve toplum yaşamına dahil edilmelerini sağlamaktır. Özürlüler meslek sahibi olmalı ve ekonomik bağımsızlığını elde etmelidir. TTR açısından özürlülerin topluma kazandırılması için sorumluluklar yerine getirilmelidir.

Özel Amaç: Konya bölgesindeki özellikle kırsal kesimde yaşayan dezavantajlı gruplardan engelli 18 kişiye, kaybolmaya yüz tutmuş el sanatlarından yün işlemeciliği hususunda eğitimler vererek, engelli insanlara teknik ve mesleki beceri kazandırarak, meslek sahibi olmalarını sağlamak, toplum içinde var olmalarına yardımcı olmak, bölgede sosyo-ekonomik gelişmenin sağlanması, insanların yaşam kalitesinin artırılması amaçlanmaktadır. Özürlülerle ilgili yapılan çalışmalarda empatik yaklaşım benimsenmelidir. Eğitim özürlüler arasında yaygınlaştırılmalıdır. Meslekî eğitim programları uygulanmalı ve yaygınlaştırılmalıdır. Özürlülerin her kademedeki izole edilmeden ayrımcılık yapılmadan istihdamının sağlanması bilinci yaratılmalıdır.

KADINLARIN EĞİTİMİ İLE HAZIR GİYİMDE ÜRETİMİN GELİŞTİRİLMESİ VE DOĞANLAR MAHALLESİNİN REFAH SEVİYESİNİN ARTIRILMASI

Projenin Süresi	12 ay
Projenin amaçları	Genel Amaç(lar):Dezavantajlı kadınların sosyo ekonomilerinin geliştirilmesi ile sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlamak. Projenin genel amacıdır. Özel Amaç: Konya Bölgesi, Karatay İlçesi Doğanlar Mahallesi 18-40 yaş grubundaki 100 Kadına Giyim Üretim Teknolojisi alanında verilecek eğitimlerle;kadınlarımızın mesleki bilgi ve becerileri artmış, çevre sağlığı ve insan hakları konusunda bilinçlenmiş ve sosyal yönleri gelişmiş kalifiye eleman olarak yetiştirilmesi amaçlanmaktadır.
Ortak(lar)	
Hedef grup(lar)⁸³/Müşteriler	Konya bölgesinde Doğanlar Mahallesinde yaşayan dezavantajlı gruplardan 18- 40 yaş arası 100 kadın
Nihai Yararlanıcılar⁸⁴	Proje kapsamında eğitim alacak 100 kadın,bu kadınların aileleri,komşuları ile yetişen nesillerdir.Bu kapsamda verilecek seminerler ve eğitim faaliyetleri ile en az 1000 kişinin projeden faydalanması beklenmektedir.
Beklenen Sonuçlar	1. Proje çalışmalarının yürütüldüğü bir ofis ve çalışmaları yürüten bir ekip oluşturuldu. 2- Kadınlar evden çıkıp sosyal hayata katıldı. 3- Kadınlar eğitim sonunda kalifiye yetişmiş eleman oldu. 4-Kadınlar sosyo-ekonomik gelişmeye katkı sağladı. 5-Sosyal kalkınmaya destek sağlandı. 6-İşletme sahiplerinin bu alandaki talepleri karşılandı. 7-Kadınların gelirleri artarak yaşam kalitesi yükseldi. 8- Ekip çalışmalarının rapor haline getirilmesi sağlandı.
Temel Faaliyetler	1-Proje yönetimini ve bürosunu oluşturmak. 2- Eğitim için baş vuruları almak ve sınav yapmak.

⁸³ “Hedef gruplar” projenin amaçları çerçevesinde, projeden doğrudan ve olumlu olarak etkilenecek gruplar/kuruluşlardır.

⁸⁴ “Nihai Yararlanıcılar” projeden uzun vadede, geniş anlamda toplumsal veya sektörel boyutlarda yarar sağlayacak olanlardır.

	<p>3-Hazır Giyim Teknolojisi alanında Eğitim Vermek.</p> <p>4-Çevre Sağlığı ve insan hakları konularında eğitim vermek.</p> <p>5-Seminer ve teknik geziler düzenlemek.</p> <p>6-Yazılı ve görsel yayım çalışmaları,</p> <p>7-Raporlar düzenlemek.</p> <p>8-Görsellik faaliyetleri kapsamında MEVKA amblemleri promosyonlar dağıtılmak.</p>
--	--

Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığına bağlı olarak “Aile Destek Merkezi” kurulması KADEM

Kısa adı KADEM olan Konya Aile Destek Merkezi; Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir Akyürek tarafından ailelere destek vermek amacıyla 2010 yılında kurulmuştur. KADEM Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı meclis kararı ile aile hizmetlerine katkı sağlamak amacıyla Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı'na bağlı müstakil bir binada faaliyetlerine başlamıştır. KADEM bünyesinde psikolog, sosyolog-aile danışmanı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'ndan onaylı sertifikalı eğitimci ekibiyle hizmet vermektedir. KADEM faaliyetleri sayesinde ailelerin ekonomik, toplumsal, kültürel ve psikolojik sorunlarla başa çıkabilmeleri için korunması, desteklenmesi ve güçlendirilmesi amaçlarını kapsayan hizmetler verilmektedir. Bu merkezde koruyucu-önleyici, eğitici-geliştirici, tedavi ve rehabilite edici hizmetlerin yanında rehberlik ve danışmanlık hizmetleri de ailelere sunulmaktadır.⁸⁵ Kadem'in çalışmalarına baktığımızda öncelikle aileyi koruyucu önlemler olarak eşler arasında muhabbeti beslemek ve geliştirmektir. Toplumu oluşturan en küçük yapı taşına baktığımızda merkezinde aileyi görüyoruz. Huzurlu bir toplum için aileye daha fazla önem verilmesi gerekmektedir. Eşler arasındaki

⁸⁵ www.konya.bel.tr./kadem Erişim Tarihi : 20.04.2014

uyumsuzluk sıkıntılar ve tartışmalar ise aileyi ayrılığın eşiğine getirmektedir. Böyle durumlarda kişilerin profesyonel kurumlardan destek alması aileyi parçalanmaktan kurtaracaktır. Kadem bünyesinde sempozyumlar, konferanslar, anne-baba ve çocuk ilişkilerinde yaşanan problemler, aile içerisindeki ekonomik sıkıntılar, ailelerin bilgi düzeyi vb. problemlerle ilgilenmektedir. Kadem'in faaliyetleri dokuz ana başlıkta toplanmıştır; aile destek hizmetleri, aile akademisi, evlilik okulu, parçalanmış ailelere destek hizmetleri, gençleri hayata hazırlama hizmetleri (genç okulu), aileler barışıyor masası, aile içi şiddeti önleme çalışmaları, bireylere, kamu kurumu, kuruluşu ve Sivil Toplum Kuruluşlarına yönelik eğitim ve seminer faaliyetleri kapsamında ailelere destek vermeye devam etmektedir.

Konya’da Engelli Bireylerin ve ailelerinin toplumsal hayatta yaşadıkları zorlukların araştırılması projesi.

Projenin amacı :

Konya il merkezinde bedensel engelli, zihinsel engelli, görme engelli, işitme engelli ve engelli ailelerinin bireylerin yaşadıkları sosyal, ekonomik, günlük yaşam sorunlarının araştırılarak ortaya çıkarılması ve çözümü ile ilgili kuruluşların dikkatinin çekilmesi amaçlanmaktadır. Engellilerin sorunları günlük yaşam, sosyal yaşam ve mesleki aktiviteleri sırasında karşılaştıkları çevresel, sosyal ve kültürel zorlukların durumun engelliler üzerindeki etkileri bağlamında araştırılacaktır.

Yararlanıcılar :

Proje kapsamında 200 engelli birey ve 200 engelli birey ailesi olmak üzere 400 kişiye ulaşılması hedeflenmektedir.

Saha çalışması:

Anket uygulamasında anket yapılacak hedef grup seçilirken, engelliler merkezde bulunan 3 ilçeye dağıtılmıştır. Daha sonar 5 engel grubuna ve 5 de yaş aralığına göre anket yapılacak kişilerin özellikleri belirlenmiştir.

Örneklem İçin Baz Alınan Büyükşehir Belediyesi Kent Bilgi Sistemi Özür Grupları İlçe İkamet Dağılım Tablosu.		
	Denek	Yüzde
Karatay	400	33,6
Meram	393	33,0
Selçuklu	399	33,5
Total	1192	100

Engelli birey bulgu özeti :

Araştırma da en çok katılım erkeklerden olmuştur. Erkekler yüzde 68,5, bayanlar yüzde 31,5 olduğu gözlenmiştir.

Meslek dağılımına göre:

Araştırmaya katılan engelli bireylerin meslek dağılımına göre oranlarına bakacak olursak yüzde 39 öğrenci, yüzde 26,5 işsiz, emekli yüzde 10, işçi yüzde 5,5, memur yüzde 4, mesleğini belirtmeyen ise yüzde 8 oranındadır.

Engellilerin evlenme oranı:

Araştırmaya göre katılımcıların medeni hallerine göre dağılıma bakıldığında bekar oranlarının oranı yüzde 72, evli olanların oranı yüzde 22,5, dul eşi boşanmış olanların oranı yüzde 1,5 ayrı yaşayanların oranı ise yüzde 0,5 dir.

İkametgah durumuna göre, gelir durumuna göre bulgu özeti genişletilmektedir.

Proje sonucunda engellilerin toplu ulaşım araçlarını kullanım oranı düşüktür. Engelli vatandaşlarımızın yüzde 41 i toplu taşımayı kullanıyorum darken, yüzde 57,5 kullanmadığını belirtmiştir.

Toplu taşıma araçlarını yalnız kullanamayanların oranı :

Kendi başına kullanamayanlar yüzde 45

Toplu taşıma araçları özür durumuna uygun değil yüzde 9,5

Toplu taşıma araçları güvenli değil yüzde 3,5

Kullanırken güçlük çekiyorum yüzde 8

Büyükşehir belediyesi engellilere yönelik kültürel ve sportif faaliyetlerden hangisini yapmalı

Sosyal kültürel ve sportif faaliyetler yüzde 26,5

Sağlık hizmetleri yüzde 10,5

Engellilere uygun belediye tesisleri yüzde 12

Rehberlik ve danışmanlık hizmetleri yüzde 7,5

Alışveriş fatura yatırma vb. Hizmetler yüzde 5,5

Engelli aracıyla taşıma hizmeti yüzde 4,5

MEVKA Kapsamında “Bu Şehirde Engel Yok Projenin” uygulanması ve belgelerin imzalanması için Haşmet Okur’a yetki verilmesine dair teklifin aynen kabulüne.

Engelsiz kent projesi.

Amacı :

Konya örnek engelsiz kent projesi kapsamında, öncelikle konya kent merkezi bütününde kavşak, köprülü kavşak ve yaya geçitleri ile kamu kurum ve kuruluşlardan engelli vatandaşlarımızın düzenlenecek örnekler ve kullanımı arttırmak amacı ile şehrimizin engelsiz haritası ve önlemleri fizibilite raporunun oluşturulması amaçlanmaktadır.

Proje için öncelikle engelli envanteri çıkarılmıştır. Konya da yaşayan engellilerle yapılan toplantılarda yaşadıkları sorunlar dinlenmiş ve analiz edilmiştir. Sonrasında proje kapsamında planlanmış alanların mevcut durumu havadan fotoğraflanmış ve alanlar yerinde gezilerek dezavantajlı bireyler için engeller yerinde tespit edilmiştir.

Avrupa da değişik uygulamalar yerinde görülmüş ve alternative çözümler ve standartlar incelenmiştir. Bu kapsamda almanya da duisburg belediyesi ile görüşülmüş ve uygulamalar tespit edilmiştir.

Proje sonucunda :

Fiziksel engellilerden akülü araç kullananların şehir içi gezerken şarjlarının yetmediği zaten zorluklarla mücadele ederlerken akülerinin 2 saatte bittiği için hiçbir yere ulaşmadan eve dönme zorunda kaldıkları görülmüştür.

Görme ve fiziksel engelliler için kaldırımlarda oluşan kod farkları tekerlekli sandalyeler için sorun olmaktadır.

Kaldırımlara düzensiz bir şekilde yerleştirilen panolar, tabelalar, ağaçlar engelliler için sorun oluşturmaktadır. Mevcut düzensizlikler belirlenip standartlara göre tekrardan düzenlenmelidir.

Toplu ulaşımda engelliler için sesli ikaz uyarılarının eksikliği ve bu konuda da geliştirilen öneriler.

SONUÇ

Sosyal politika insanla ilgili sorunları ele alan ve sorunları çözmeye çalışan sistemli uygulamalar bütünüdür. Hedef, insan mutluluğunu geliştirmek ve bunun için gereken ihtiyaçları karşılamanın araçlarında sürekliliği sağlamaktır. Sosyal sorunlar, insan topluluklarına özgüdür ve her insan topluluğu sorunların çözüm araçlarını bulma ve uygulama bakımından sistemini de kendisi oluşturmaktadır. Sürekli olarak değişen koşullara bağlı olarak da sosyal politika yaklaşımları gelişmektedir. Önceleri genellikle merkezi otorite tarafından yürütülen uygulamaların günümüzde değişen koşullara bağlı olarak, görev paylaşımı ile de yerel yönetimlerin görev alanlarına doğru kaydığı görülmektedir.

Sosyal politika, modern toplumlarda uygulanan ekonomik sistemin yarattığı tahribatı onarmaya yönelik ve merkezinde devletin yer aldığı sosyal sorunları çözmeye yönelik çabaların bütünüdür. Sosyal politikanın amaçları eşitlikten, korumadan ve dayanışmadan oluşur. Bu amaçların gerçekleşmesi için de; kamu müdahalesi, sendikalar ve uluslararası örgütler her zaman önemli birer araç olarak kullanılmıştır. Sosyal politikanın belirlenmesinde kamu otoritesi; yani merkezi yönetim bu üç aracın etkin kullanımını sağlayarak müdahalelerde bulunmuştur. Sosyal politikalar temelde kamusal merkezlidir. Geçmişten günümüze bu politikanın sistemini ve uygulayıcı aracı olan organizasyonları genellikle merkezi yönetimler oluşturmuştur. Çoğu ülkede sosyal politikaların hukuki çerçevesi merkezi yönetimce çizilmiştir. Organizasyonların oluşumunda, görevlerinin yürütülmesinde yetki genellikle merkezi yönetimde olmuştur. Zaman zaman merkezi otorite bu politikaların gerçekleşmesine yönelik bazı uygulama alanlarını, yetkilerini ve kaynaklarını yine çerçeve ile kendi dışındaki denetim altında olan yönetimlere devretmiştir. Bu yönetimler yerel yönetimlerdir. Elbette ki sosyal politikalar, temelde devletin toplumsal yaşama yönelik asli görevidir. Ancak hiçbir merkezi yönetim modeli, sadece merkezi yönetim kurumları ile en alt toplumsal birimlere ulaşabilme olanağına kolayca sahip değildir.

Dolayısıyla merkezi yönetim erişilebilecek, hizmet sunabilecek, sorun tespit edebilecek, sosyal politikaları daha pratik zaman ve kaynak israfına neden olmayacak yöntemle uygulayabilecek yerindelik prensibine dayalı alt yönetimler/kurumlar oluşturur. Ancak günümüzde bu görev ve yetki devrinin giderek tamamen yerel yönetimlere aktarılması yönündeki eğilimlerin arttığı dikkat çekmektedir ve sosyal politika giderek yerelleşme özelliği göstermektedir. Sosyal politikanın yerelleşme gerekçeleri yapısaldir. Özellikle sanayileşme, üretim ile tüketime yoğunlaşması kentleşme sürecini hızlandırmıştır. Siyasi merkezi yönetimlere bağlı olmasına karşın son yıllarda çok daha fazla tartışılan yerel yönetimler etkin bir yönetim olgusu haline gelmiştir. Sosyal ve ekonomik yapıyı düzenleyici yetkiye sahip günümüz modern ve sosyal devlet anlayışı sosyal politikaların yerel boyutu olan uygulamalarında yerel yönetimleri aktifleştirmiştir. Sosyal politikaların yerelleşme gerekçelerinden bir diğeri de merkezi sosyal politikaların etkisizleşmesi olarak gösterilmektedir. Merkezi yönetimler artık en alt yerel topluluklara yönelik politikaların uygulanmasında zaman ve kaynak kayıpları yaşamaktadır. Bu nedenle merkezi yönetim yerel ölçekli sosyal sorunlar ve bunlara yönelik mikro politika uygulamalarında yerel yönetimleri görevlendirmeye başlamıştır. Çünkü yaşadığımız yüzyılın en belirgin özelliği toplumsal, ekonomik ve sosyal yapıların hızlı değişimi, genelde yönetim olgusunu ve bunun bir parçasını/tamamlayıcısını oluşturan yerel yönetimleri önemli ölçüde etkilemiş ve yerel yönetimler merkezi yönetimin yerel ayağını tamamlamışlardır.

Yeni dünya düzeninde, küreselleşmenin etkisiyle demokrasi ve yönetim anlayışına ilişkin yeni kavramlar da tartışılmaya başlanmıştır. Yönetimde saydamlık, bilgi paylaşımında açıklık, hesap verilebilirlik, sürdürülebilir kalkınma ve bunlara yönelik taleplerin karşılanması, sorgulanması ve değerlendirilmesi başlamıştır. Artık yeni yönetim anlayışı olarak kabul edilen yönetişim kavramı, devlet merkezli yönetimin yerine yerelde toplum merkezli yönetimi ikame etmektedir. Yönetişim, birlikte yönetim, birlikte denetim ilkesini esas alır. Sosyal politikaların yerelleşme gerekçelerinden birisi olan yönetişimin tutarlılık, sorumluluk, hesap verilebilirlik, adillik, saydamlık, katılımcılık, etkinlik, hukuka bağlılık, yerindelik ve ölçülülük

temel ilkeleridir. Bu ilkelerin yerel düzeyde uygulanması, yerel yönetimlerde, yerel halkın en yakın yönetimine katılımının araçlarını da kapsamaktadır.

Belediyeler yerel yönetimler bağlamında sosyal politikaların uygulanmasında en önemli kurumlar durumundadır. Ancak Türkiye'de belediyelerin bu görev ve sorumluluklarını hangi ölçüde ve amaca yönelik olarak gerçekleştirdikleri sorgulanmalıdır. Belediyeler hâlihazırda gerçek görevlerini dahi yerine getirmekte yetersizken sosyal politikaların uygulanmasında, kent silüetlerinde, kentsel projelerin oluşturulmasında, kentlilik bilincinin geliştirilmesinde, sosyal politika aktivitelerinin yaygınlaştırılmasında, kent konseylerinin aktif çalışması için gerekli koşulları sağlamada hangi ölçüde başarı sağlayabilirler kuşkuludur.

Devlet tüzel kişiliği genel ve yerel yönetim uygulamaları ile sosyal, ekonomik ve siyasal yapılanmanın yasal düzenlemelerini yapma yetkisi ile donatılmıştır. Bu yasal düzenlemelerinin bir kesiti de sosyal politikaların yerelde uygulanabilecek özelliği olanların yerel yönetimlerce uygulanabilmesini sağlayan düzenlemelerdir. Artık günümüzde küreselleşmenin de etkisiyle değişen sosyal, ekonomik ve diğer kamusal uygulamalarda belediye yönetimlerinin çocuklara, gençlere, yaşlılara, kadınlara, engellilere, yoksullara ve diğer dezavantajlı gruplara yönelik uygulamalarında daha esnek politika uygulamakta ve işlevselliklerini arttırmaktadırlar. Değişen şartlara göre devlet, bu yönetimlerin işlevselliklerini geliştirmeye yönelik daha kapsamlı ve esnek, kaynak israfına, yönetsel karmaşıklığa ve siyasi çatışmalara olanak oluşturmayacak yasal düzenlemelere daha fazla önem vermelidir. Siyasi ve yasal kısıtlamalar olsa bile yerel yönetimler özellikle belediyeler yerel halkın sosyal, ekonomik ve kültürel ihtiyaçlarını ilk karşılayan yönetimler olduğunun farkındalığını hissetmeleri gerekir. Çalışmalara bu açıdan yaklaşıncı, belediye yönetimlerinin kendilerini yerel halka tanıtmaları, halkla bütünleşmeleri için bütün yerel halkın hemşerisi olduğunu hissettirmeleri gereklidir. Güçlü yerel yönetim demek; kültürel, sosyal ve ekonomik yerel ihtiyaçları tespit eden, olanakları ölçüsünde bunlardan kaynaklanan sorunları çözen bir yerel yönetim modeline ulaşılması anlamına gelmektedir. Sosyal, kültürel, kentsel yaşamın iyileştirilmesine yönelik bütün faaliyetler yerinde uygulanmalı ve buna yönelik sorunlar yerinde çözümlenmelidir.

Yerel düzeyde sosyal politika uygulamalarını incelediğimiz Konya Büyükşehir Belediyesi örneği bazı somut gerçekleri ortaya koymamızda bize yardımcı olmuştur. Günümüzde belediyeler sosyal sorunların çözümüne ilişkin ciddi bir maddi kaynak ayırmakta ve kullanmaktadırlar. Bu kaynaklar genellikle kültür, eğitim, sağlık, spor ve sosyal hizmetlere yönelik uygulamalarda kullanılmaktadır. Ayrıca Belediyeler, sosyal projeler ve bünyesinde bulunan sosyal kurumları ile başta erişimi kısıtlı vatandaşlar ve dezavantajlı gruplar olmak üzere kentin birçok noktasındaki ihtiyaç sahibine ulaşmaya ve en azından bazı temel ihtiyaçları karşılamaya çalışmaktadırlar. Özellikle büyükşehir belediyeleri geniş kitlelere hizmet sunmakta ve belediyecilik anlayışının değişmesinde önemli bir rol oynamaktadırlar. Böylece belediyeler tarafından sunulan hizmetler giderek kurumsallaşmakta ve bir hizmet standardı oluşmaya başlamıştır. Belediyelerin yürüttüğü sosyal hizmetler ve projeler ile sosyal sorunlara yönelik çözüm önerileri ve sosyal politikaya katkıları en önemli performans ölçütleri haline gelmiştir.

Son 10 yıllık Konya Büyükşehir Belediyesi Meclisinin sosyal politika alanında vermiş olduğu kararlarının yüzde 3 ile yüzde 4 mekana yansımıştır.

10 yıllık Konya Büyükşehir Belediyesi Meclisi kararlarının yüzde 85 ile yüzde 90 nını imar oluşturmaktadır.

Ulaşım ve kültür politikaları yüzde 1 ile yüzde 4 arasındadır.

Mali işler, fen işleri ve yazı işleri gibi daire başkanlıkları yüzde 10 luk dilim arasındadır.

Sosyal politikaların mekana yansıyor yansımadığına baktığımız zaman ise karşımıza yüzde 15 ile sosyal politikalar, yüzde 20 ile eğitim, yüzde 5 ile kadın ve aileye yönelik uygulamalar, ve son olarak yüzde 5 ile engelli ve dezavantajlı bireyler yer almaktadır.

Belediyelerin sosyal politika uygulamaları ekonomik ve mali olanaklarına göre yeterli görülse de bazı nakdi yardımların giderek artması yoksulluğun toplumda bir rutin alışkanlık yarattığı sonucuna doğurmuştur. Bu tür yardımları sürekli olmaktan çıkaracak sosyal yardım ve hizmetlere daha fazla yer verilmesi gerekmektedir. İşsiz bireylerin kendilerine ve topluma yaralı hale gelmesi, meslek edinmesi ve işgücüne

katılmasını sağlayacak mesleki ve teknik eğitim programları, özellikle kadınların ekonomiye katılımının desteklenmesi, belediyelerce kurulan çeşitli birimler aracılığı ile engellilere sağlanan olanaklar, çocuklar, gençler, kadınlar, ve yaşlılar için kurulan merkezler ve uygulanan sosyal hizmetler bireylerin topluma kazandırılmasında çok önemli yer tutmaktadır.

Sonuç olarak, Türkiye’de belediyeler yeterli mali kaynağa sahip ise yerel düzeydeki sosyal politikaları başarılı bir şekilde yerine getirdiklerini söyleyebiliriz. Günümüzde de sosyal politikalardan sorumlu bir belediyeçilik anlayışının yaygınlık kazanmaya başladığı görülmektedir.

SOSYAL-MEKANSAL POLİTİKALARA YÖNELİK ÖNERİLER

- a) Konya Büyükşehir Belediyesinde 10 yıllık Rekreasyon alanı kararı ortalama 210 adettir. Bunun nüfusun gelişme hızı düşünüldüğünde 300 ile 400 adet olması gerekir.
- b) Kamusallaşmanın önemli mekansal araçları olan meydanlar, kültür merkezleri ve sosyal tesisler artırılmalıdır.
- c) Her alana, özellikle kamusal hizmetlere erişim konusu meclis gündeminde daha fazla yer almalı ve kamusal hizmetlere erişimin mekansal altyapısı tamamlanmalıdır.
- d) Rekreasyon hizmeti sağlayan kurum, kuruluş ya da işletmelerin tanınmasını sağlamak.
- e) Nakdi yardımların artması sonucu yoksulluk bir rutin alışkanlık yaratıyor ve bu tür yardımları sürekli olmaktan çıkaracak sosyal yardım ve hizmetlere daha fazla yer verilip yeni iş alanları planlanmalı.(Kones, Mevlana sanat merkezi vb.)

5 YILLIK SOSYAL POLİTİKALAR İLE İLGİLİ MECLİS KARALARI

2009 YILI SOSYAL POLİTİKALAR İLE İLGİLİ MECLİS KARARLARI

1. Konya ile Filistin'in El Halil (Hebron) şehri arasında kardeş şehir ilişkisinin başlatılmasına ilişkin teklifin görüşülmesi (Kültür ve Sosyal İşler D. Bşk.)
2. Konya ile Trablus şehrinin kardeş şehir ilişkilerinin başlatılması (Kültür ve Sosyal İşler D. Bşk.)
4. A.B.D.'nin California Eyaleti Los Angeles şehrinde düzenlenecek festivale katılacak heyetin belirlenmesi (Kültür ve Sosyal İşler D. Bşk.)
5. Japon Kyoto parkı içine yap-işlet-devret modeli ile Japon Kültür Merkezi ve Kafeterya yaptırılarak tesislerin 10 yılına kiraya verilmesi. (Fen İşleri D. Bşk.)
6. Mülkiyeti Belediyemize ait Ayakkabıcılık Meslek Edindirme Merkezinin işlevine uygun işletilmesi için İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Ayakkabıcılar Odası ile birlikte işbirliği protokolü imzalanması (İmar ve Şehircilik D. Bşk)
7. Selçuklu İlçesi, Kültür park projesi alanında kalan bölge içinde İl Halk Kütüphanesi yapılması ile ilgili nazım imar planı ve uygulama imar plan tadilatının görüşülmesi ve teklifin kabulü. (İmar ve Şehircilik D. Bşk)
8. Selçuklu İlçesi, Hocacıhan Mahallesi 20 İ III paftada Lale Caddesinin batısında, Saray Caddesinin kuzeyinde kalan ve imarda Spor Alanı olarak ayrılan alan ile ilgili plan tadilatının görüşülmesi ve kabulü (İmar ve Şehircilik D. Bşk.)

2010 YILI SOSYAL POLİTİKALAR İLE İLGİLİ MECLİS KARALARI

1. İspanya'nın Cordaba Şehri ile kardeş şehir ilişkisinin başlatılması için İspanya'ya gidecek olan Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir Akyürek ve beraberindeki katılacak heyet'in belirlenmesi.
2. Mülkiyeti Belediyemize ait hizmet binasının Milli Eğitim Bakanlığına 30 yıl süreyle ücretsiz tahsis edilmesi(Mali Hizmetler D. Bşk.)

3. Kadın-Erkek Eşitliği Komisyonu kurulması için seçim yapılmıştır.
4. Yeni Kurulacak “Konya Bilim Merkezi İşletme Hizmetleri Sanayi Ticaret A.Ş.”ne Belediyemizin iştirak etmesi.
5. Stadyum projesi için Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ile Belediyemiz arasında protokol yapılması ve Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir Akyürek’e yetki verilmesi
6. Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığına bağlı “Aile Destek Merkezi” kurulmasına dair teklifin aynen kabulüne,
7. 13.11.2009 tarih ve 515 sayılı Meclis Kararının Refakatli Elkart düzenlemesine ilişkin 2 nci maddesinde değişiklik yapılmasına raporun aynen kabulüne.
8. İstiklal Harbi Şehitliği yanındaki Belediyemize ait Kültür Evinin Türkiye Harp Malülü Gaziler, Şehit, Dul ve Yetimleri Derneğine tahsisine dair teklifin aynen kabulüne,
9. Dar gelirli Şehit yakınlarına sosyal yardım yapılmasına
10. Mevlana Çarşısı ile İl Halk Kütüphanesi ve çevresini kapsayan bölgede Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Proje Alanı ilan edilmesi ve uygulamanın yapılmasına dair İmar ve Bayındırlık Komisyonu raporunun aynen kabulüne,
11. MEVKA’ya sunulan Dezavantajlı Gruplar için Trafik Eğitim Parkı projesi için gerekli belgeleri imzalamaya Belediyemizi temsilen Genel Sekreter Haşmet Okur’un görevlendirilmesine dair teklifin aynen kabulüne,
12. Çin Halk Cumhuriyeti, SUÖB Kaşgar Şehri ile Belediyemiz arasında kardeş şehir ilişkisinin kurulmasına dair Plan ve Bütçe Komisyonu raporunun aynen kabulüne,

2011 YILI SOSYAL POLİTİKALAR İLE İLGİLİ MECLİS KARARLARI

1. Litvanya’da düzenlenecek “Baltık Türk Günleri” programı ile Londra’da yapılacak “Kültürler Festivaline” katılacak hey’etlerin belirlenmesine dair Plan ve Bütçe Komisyonu raporunun aynen kabulüne,

2. Belediyemiz hizmetlerinde kullanılmak üzere Sağlık ve Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığına 1 adet küçük otobüs satın alınmasına dair Plan ve Bütçe Komisyonu raporunun aynen kabulüne,
3. Selçuklu İlçesi, Hocacihan Mahallesi, 20 İ III paftaya isabet eden bölgede, Alemdar Caddesinin batısında Spor Alanı, Belediye Hizmet Alanı, Lise Alanının yeniden düzenlenmesi ile ilgili plan tadilatının görüşülmesine dair İmar ve Bayındırlık Komisyonu raporunun aynen kabulüne,
4. MEVKA Kapsamında “Bu Şehirde Engel Yok Projenin” uygulanması ve belgelerin imzalanması için Haşmet Okur’a yetki verilmesine dair teklifin aynen kabulüne,(FEN İŞLERİ)
5. Kültür Köyü Sille de Turizm Alt Yapısının Güçlendirilmesi adlı projenin görüşülmesine dair teklifin aynen kabulüne,
6. Kısa adı I.C.I.E.İ. olan sürdürülebilir Yerel Yönetimler Birliğine üye olunması ve yıllık üyelik aidatlarının ödenmesine dair Plan ve Bütçe Komisyonu raporunun aynen kabulüne,
7. Mülkiyeti Belediyemize ait gayrimenkulün Harp Malulü Gaziler Şehit Dul ve Yetimleri Derneği Mevlana Şube Başkanlığı’na tahsisine dair Plan ve Bütçe Komisyonu raporunun aynen kabulüne,
8. Mülkiyeti Belediyemize ait İlköğretim alanına isabet eden gayrimenkulün eğitime destek kapmayası çerçevesinde İl Tüzel Kişiliği adına devredilmesi için encümene yetki verilmesine dair teklifin aynen kabulüne,
9. İran’ın Tebriz Şehri ile Belediyemiz arasında kardeş şehir ilişkisinin kurulmasına dair Plan ve Bütçe Komisyonu raporunun aynen kabulüne,

2012 YILI SOSYAL POLİTİKALAR İLE İLGİLİ MECLİS KARALARI

1. Milli Eğitim Bakanlığı ile Büyükşehir Belediyesi arasında yapılacak olan “Okullar Hayat Olsun” projesi ile ilgili protokolü imzalamak üzere Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir Akyürek’e yetki verilmesine dair teklifin aynen kabulüne ittifakla karar verilmiştir.

2. Mücavir alan sınırlarımız içerisinde yetim öğrencilerimizin eğitimlerine destek olmak amacı ile muhtelif yerlerde etüt mekanları için yer tahsisi yapılmasına dair Plan ve Bütçe Komisyonu raporunun aynen kabulüne,
3. Toplu Ulaşım araçlarında indirimli seyahat edecek kişileri düzenleyen D.1.a maddesinde değişiklik yapılmasına dair teklifin aynen kabulüne ittifakla karar verilmiş
4. Belediye sınırları içerisinde yaşayan vatandaşlarımızın vefatı durumunda İl dışına cenaze taşıma ücretinin yeniden belirlenmesine dair Plan ve Bütçe Komisyonu raporunun aynen kabulüne,
5. Kosava'nın Priştina şehrinde Komek Kursları sergisine katılacak heyet'e dair teklifin aynen kabulüne ittifakla karar verilmiş ve gündemde başka madde kalmadığından, birleşime saat 18.00'de son verilmiştir.
6. Özürlü vatandaşlarımızın toplu ulaşım araçlarından nasıl yararlanacağına dair Plan ve Bütçe Komisyonu raporunun aynen kabulüne,
7. Güvenli internet konularında, öğrenci ve velileri bilinçlendirecek çalışmaları işbirliği içinde yapmak amacıyla, Konya İl Milli Eğitim Md. ile Belediyemiz arasında protokol yapılması için Başkanlık Makamına yetki verilmesine dair Plan ve Bütçe Komisyonu raporunun aynen kabulüne,
8. Kısa adı UCLG' olan Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Teşkilatı'na üye olunması ve yıllık üyelik aidatlarının ödenmesine dair Plan ve Bütçe Komisyonu raporunun aynen kabulüne,

2013 YILI SOSYAL POLİTİKALAR İLE İLGİLİ MECLİS KARALARI

1. Türkiye Beyaz Ay Derneği Konya Şubesi ile Büyükşehir Belediyesi arasında Özürlü Kariyer Merkezi Projesi faaliyetlerinin yürütülmesi için Büyükşehir Belediye Başkanlığına protokol yapmak üzere yetki verilmesine dair Plan ve Bütçe Komisyonu raporunun aynen kabulüne,

2. Belediyemizce ‘‘Sosyal Kart’’ verilen ihtiyaç sahibi ailelerin ğrenci çocuklarına toplu ulaşım araçlarında farklı ücret uygulanmasına dair Plan ve Büt Komisyonu raporunun aynen kabulüne,
3. Belediyemizin misafiri olarak Őehrimize gelen ziyaretçiler için ‘‘Misafir Elkartı’’ uygulamasına geçilmesine dair Plan ve Büt Komisyonu raporunun aynen kabulüne,
4. Selçuklu Bilim ve Sanat Müzesi (Yaşayan Müze) adlı projenin Mevlana Kalkınma Ajansına sunulması ve temsili ilzama Genel Sekreter Haşmet Okur’a yetki verilmesine dair teklifin aynen kabulüne,
5. Sağlık ve Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı bünyesinde hizmet veren 188 Alo Cenaze Servisinde kullanılmak üzere 2 adet tam donanımlı cenaze aracın satın alınmasına dair Plan ve Büt Komisyonu raporunun aynen kabulüne,
6. Sağlık ve Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı bünyesinde hizmet verecek olan Zindankale Katlı Otoparkında bulunan Kültür Salonunda gerçekleştirilecek olan programlardan alınacak ücretlerin belirlenmesine dair Plan ve Büt Komisyonu raporunun aynen kabulüne,
7. Selçuklu İlçesi, Belediyesi sınırları içerisinde 13 adet Eğitim Tesis Alanlarının yapılaşma Őartlarının yeniden düzenlenmesi ilgili imar plan tadilatlarının görüşülmesine dair İmar ve Bayındırlık Komisyonu raporunun aynen kabulüne,
8. 6360 sayılı yasa kapsamında ilk mahalli idare seçimlerinden sonra Belediyemiz sınırlarına dahil olacak olan İlçe ve mahalleye dönüşecek Belde ve Köylere ‘‘Sosyal Hizmet ve Yardım’’ hizmetinin gtrlebilmesine dair Plan ve Büt Komisyonu raporunun aynen kabulüne

KAYNAKÇA

Kitaplar

- A. İnan, 1972. *Devletçilik İlkesi ve T.C. Birinci Sanayi Planı 1933*, Ankara,
- Akyüz, F. 2008. “Sosyal Yardımdan Sosyal Sigortaya: Bismarckyan Ve İngiltere Sosyal Güvenlik Sistemlerinin Tarihsel Dönüşümü”. İstanbul: Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, Sayı 1/5.
- Apan, A., 2007. “Kamu Yönetiminde Reform Çalışmaları Bağlamında Sosyal Güvenlik Reformu”, *Bilgi Çağında Türk Kamu Yönetiminin Yeniden Yapılandırılması-II*, (editör) A.Nohutçu, A.Balcı. İstanbul: Beta Yayınları.
- Aydın, Murat., 2008. “Sosyal Politika ve Yerel Yönetimler”. İstanbul: Yedirenk Yayınları.
- Aysan, F. 2007. “Belediyelerin Üstlendikleri Yeni Rol: Sosyal Belediyecilik”. İstanbul: Sosyal Politikalar Dergisi, Sayı:2.
- Batyal, Y., 2007. “Demokrat Parti Dönemi Ekonomi Politikaları (1950-1957)”, Ankara: Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi. Sayı: 40.
- Buğra, A. Ve Keyder, 2006. Ç. *Sosyal Politika Yazıları*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Buğra, A., 2008. *Kapitalizm, Yoksulluk ve Türkiye’de Sosyal Politika*. İstanbul: İletişim Yayınları. Ss.234
- Coşkun, S. & Tireli, M., 2008. *Avrupa Birliğinde Yoksullukla Mücadele Stratejileri Ve Türkiye*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Coşkun, S. Ve Tireli, M., 2007. “AB Yoksullukla Mücadele Stratejisi ve Türkiye” *Bilgi Çağında Türk Kamu Yönetiminin Yeniden Yapılandırılması-II*, (editör) A.Nohutçu, A.Balcı. İstanbul: Beta Yayınları. Ss.301
- Çengelci E., 1993. *Sosyal Refahın Gerçekleşmesinde Sosyal Yardımların Rol ve Önemi*. Hacettepe
- E. Kongar, 2003. *21.Yüzyılda Türkiye*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Eroğlu, Ö., 2002. *Türkiye Ekonomisi*. Isparta: Bilim Kitabevi.
- Ersöz H., 2003. *Doğuşundan Günümüze Sosyal Politika Anlayışı ve Sosyal Politika Kurumlarının Değişen Rolü*. İ.Ü. İktisat Fakültesi Mecmuası. 53. Cilt. Sayı 2.
- Ersöz H.Y., 2011. *Sosyal Politikada Yerelleşme*. İstanbul: İTO.
- Ersöz, H. Y., 2005. “Sosyal Politika-Refah Devleti- Yerel Yönetimler İlişkisi”, *İktisat Fakültesi Mecmuası (Dr. Toker Dereli’ye Armağan Özel Sayısı)*. Cilt 55, Sayı 1, İstanbul: İ.Ü. İktisat Fakültesi Yayını.

- Ersöz, Halis Yunus., 2003. “Doğuşundan Günümüze Sosyal Politika Anlayışı ve Sosyal Politika Kurumlarının Değişen Rolü”. İ.Ü İktisat Fakültesi Mecmuası. Cilt:53. Sayı:2.
- Fraser, D. 1981. “The English Poor Law and the Origins of the British Welfare State,” in W.J. Mommsen (ed.), *The Emergence of the Welfare State in Britain and Germany*. London:Croom Helm.
- Görün, M. & İ. Elagöz., 2007. “Kentsel Yoksulluk: Sivil Toplum ve Yerel Yönetim İşbirliği”, IV.. Uluslararası Sivil Toplum Kuruluşları Kongresi. Çanakkale.
- Gül, H. Ve S. Sallan Gül, Memişoğlu, D., 2007. “Türkiye’de Yoksullukla Mücadele Politikaları, Kentsel Yoksulluk ve Yerel Yönetişim”, *Yerel Yönetimler Üzerine Güncel Yazılar II*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Gül, Sallan, S., 2001. “Türkiye’de Yoksulluk ve Yoksulluğun Sosyolojik Değerlendirmesi”, *Yayınlanmamış Doçentlik Tezi*, Ankara
- Gül, Sallan, S., 2009. “Sosyal Devlet Ya Da Refah Devleti Nedir?”, *Toplumcu Belediyecilik*, (der) İ. Kamalak ve H. Gül. İstanbul: Kalkedon Yayıncılık.
- Güven S., 1995. *Sosyal Politikanın Temelleri*. Bursa: Ezgi Yayınları.
- Hobsbawm, E. J. 1989. *Devrim Çağı: 1789-1848*. çev. A. Şenel ve J. Ergüder. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- K.B.Ş.B Sağlık ve Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı Faaliyet Raporları
- Kazgan, G., 2002. *Küreselleşme ve Ulus-Devlet*. İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Keleş, R., 2006. *Yerinden Yönetim ve Siyaset*. İstanbul. Cem Yayınevi. Genişletilmiş 5. Baskı.
- Keleş, R., 2008. *Kentleşme Politikası*. İstanbul: İmge Kitabevi.
- Kongar, E., 2003. *21.Yüzyılda Türkiye*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Koray M. & Topçuoğlu A., 1995. *Sosyal Politika*. Bursa: Ezgi Yayınları.
- Koray M., 2005. *Sosyal Politika*. 2. Baskı. Ankara: İmge Kitabevi.
- Koray, M., 2005 “Görölmek İstenmeyen Gerçek: Sosyal Refah Politikaları ve Demokrasi İlişkisi”, *Çalışma ve Toplum Dergisi*. Sayı 2
- Önder, H. Ve F. Şenses, 2005. “Türkiye’de Yoksulluk ve Yoksulluk Düşüncesi”, *İktisat, Siyaset, Devlet Üzerine Yazılar (Prof. Dr. Kemali Saybaşılı’ya Armağan)*, Burak Ülman ve İsmet Akça (eds.), Bağlam. İstanbul.
- Öngen, T., 1995. “Kapitalizmin Yeniden Yapılandırılması” *Marksizm ve Gelecek*. İstanbul. Sayı 5.
- Polanyi, K. 1986. *Büyük Dönüşüm: Çağımızın Siyasal ve Ekonomik Kökenleri*, Çev. Ayşe Bugra. İstanbul: Alan Yayıncılık.

- Rosanvallon, P. 2004. Refah Devletinin Krizi. Çev. Burcu Şahinli. Ankara: Dost Kitabevi Yayınları.*
- Sait Dilik, Sosyal Güvenlik ve Sosyal Hizmetler Arasındaki İlişkiler, AÜ. SBF Dergisi, C. 35,*
- Seyyar A., 2005. Sosyal Güvenlik Terimleri: Ansiklopedik Sözlük. İstanbul: Papatya Yayınları.*
- Smith, A. 1997. Ulusların Zenginliği. Çeviren: Ayşe Yunus ve Mehmet Bakırcı. İstanbul: Alan yayınları.*
- Sosyal, Politikalar Dergisi, Sayı:1, Güz 2006, İstanbul: Asal Bilgi Yönetimi*
- T.C. Başbakanlık, Sosyal Güvenlik Reformu: Sorunlar ve Çözüm Önerileri, (Beyaz Kitap).*
- TOBB, (1990) Planlı Dönemde Rakamlarla Türkiye Ekonomisi. Ankara:TOBB.*
- Tortop, N., İsbir, G.E., Aykaç, B.,Yayman, H., Özer, M.A., 2007. Yönetim Bilimi. 7.Baskı. Ankara: Nobel Yayıncılık.*
- Tuna O. & Yalçıntaş N.,(1988). Sosyal Siyaset. İstanbul: Filiz Kitapevi, Üniversitesi Sosyal Hizmetler Yüksekokulu Dergisi, No 11, Sayı 1-2-3.*
- Yaylı, H. Ve Y. Pustu, 2008. "Yerel Demokrasinin İlkeleri" Karadeniz Araştırmaları. Ankara.*

DİĞER KAYNAKLAR

(<http://www.dwp.gov.uk/aboutus/>).

<http://web.worldbank.org>, 25.02.2014.

www.konya.gov.tr. Erişim Tarihi :20.04.2014

www.konya.bel.tr Erişim Tarihi :23.04.2014